

GORENJSKI GLAS

CENA 4.50 din — LETO XLIII — št. 7

Kranj, petek, 26. januarja 1990

Odprte strani jezersko ima prihodnost, vendar ne pod oblastjo, ki bi delala po starem

Konec (stare) partije in začetek opozicije

V Jugoslaviji se je podrla "rdeča piramida": po tem, ko so komunisti že zdavnaj načelno, v praksi pa še posebej potekali prvobitno idejo komunizma, je z odhodom slovenskih delegatov s 14. izrednega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije razpadla stara, z demokratičnim centralizmom nasilno enotna ter z monopolnim položajem in nestvarnim avantgardizmom obremenjena Zveza komunistov Jugoslavije. Čeprav so nekateri ortodoksi komunisti napovedovali, da to pomeni konec Jugoslavije, pa so drugi glasno in jasno povedali, da predstavljajo komunisti vsega deset odstotkov prebivalstva v Jugoslaviji, da ni treba s partijskimi notranjimi boji obremenjevati vse države in da se tudi Jugoslavija ne bo zavoljo tega kar podrla. Če se bo centralni komite ZKS na seji, ki je napovedana za začetek februarja, odločil za preimenovanje slovenske zveze komunistov, bodo na staro partijo spominjale le še posledice njene politike, ki jo vsi bolj ali manj občutimo, pa številni dogodki in metode, ki bi se jih danes sramovala vsaka civilizirana družba.

V Sloveniji gre politično življenje normalno naprej. Politični pluralizem, za katerega se je na kongresu zavzela ZKJ, je pri nas že stvarnost, tako da se nam aprila obetajo po drugi svetovni vojni prve svobodne in demokratične volitve. Tudi na Gorenjskem zdaj ni več občine, kjer ne bi imeli vsaj ene podružnice ali odbora opozicijskih strank in vez, v dveh občinah (v kranjski in škofjeloški) pa so se zaradi priprav na volitve združili v Demos (Demokratično opozicijo Slovenije). Ljudje si zdaj belijo glave ob vprašanju, katera stranka ali zveza ponuja boljši program (verjamemo, da se težko odločajo, ker so med nekaterimi programi zelo majhne vsebinske razlike), vendar se ob vsem tem zdi še najpomembnejše, da bo na spomladanskih volitvah izvoljena oblast prva, ki ne bo enobarvná, ampak raznobarvna, prva, ki bo v opoziciji imela svojega nadzornika in policajca, in upajmo, da tudi prva, ki z ljudmi ne bo delala tako, kot bi se ji zahotel.

C. Zaplotnik

Po kongresu-pred volitvami

Predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Ciril Ribičič je včeraj (četrtek) v Kranju skupaj z delegati na 14. izrednem kongresu ZK Jugoslavije iz kranjske občine na pogovoru uvodoma govoril o ključnih programske usmeritvah, za katere se je zavzemala Zveza komunistov Slovenije na izrednem kongresu v Beogradu. Na pogovoru s komunisti in z delovnim naslovom Po Kongresu-pred volitvami je ocenil politične razmere, ki so nastale z odhodom slovenske delegacije z izrednega kongresa ZKJ ter podal izhodišča volilnega programa nastopa Zveze komunistov Slovenije na volitvah.

- A. Ž. - G. Šinik

Društvo za boj proti raku tudi na Gorenjskem

Kranj, 26. januarja - Tudi Gorenjska bo te dni dobila društvo za boj proti raku, kakršna so druge po sloveniji že ustanovljena. Gorenjski bolniki bodo svoje društvo osnovali v torki, 29. januarja, ob 11. uri v sejni sobi v skupščini občine v Kranju.

Auto-Krainer
MOŽNOST GARANCIJSKIH POPRAVIL
NOVA IN RABLJENA VOZILA SERVIS
NADOMEŠTNI DELI IN DODATNA OPREMA
CELOVEC, ROSENTALERSTR. 162, Tel.: 9943-463-21415

Koga bo podprt loški sindikat na spomladanskih volitvah

Zahteva po znižanju obremenitev

Škofja Loka, 25. januarja - V predsedstvu škofjeloškega sindikata so se včeraj pogovarjali o tem, kakšen program oziroma katere kandidate bodo podprli na spomladanskih volitvah glede na to, da se sindikat neposredno ne vključuje v volilne postopke in ne bo podrejen nobeni stranki in oblasti. To pa ne pomeni, so dejali, da se bodo povsem odrekli vplivu na sestavo skupščine in najbolj odgovornih nosilcev funkcij v občinski upravi. Podprli bodo tisti program in tiste kandidate, ne glede na strankarsko pripadnost, ki se bodo zavzemali za gospodarsko učinkovitost in socialno uspešen razvoj oziroma katerih programi se bodo najbolj približali podobi neodvisnih sindikatov Slovenije.

Ena od najbolj konkretnih zahtev, ki jo postavlja škofjeloški sindikat, je znižanje skupne obremenitve gospodarstva, pod težo katere se danes dušijo podjetja, in sicer na manj kot 50 odstotkov.

H. J.

Voda za Jezerjane

Kranj, 25. januarja - Izvršni svet kranjske občinske skupščine je v začetku tedna obravnaval predlog odloka o zavarovanju vodnega vira Anclovo na Jezerskem. Na podlagi ugotovitev Geološkega zavoda Ljubljana zdaj predlagani odlok določa, da je območje potoka v tako imenovanem prvem varstvenem pasu (kar pomeni najstrožji varstveni režim) in živilna med pašo na tem območju ne sme v bližino potoka. Z odlokom, ki naj bi ga na naslednji seji obravnavala in sprejala občinska skupščina, je tudi določena dvakrat na mesec bakteriološka kontrola vode. Izvršni svet je tudi sklenil, da upravni organ občinske skupščine do razprave v občinski skupščini razreši vprašanje odškodnine oziroma tovrstnega zahtevka KŽK Kranj.

A. Ž.

TOYOTA KINZEL

VELIKA ZALOGA NOVIH IN RABLJENIH MODELov
TOYOTA
SERVIS - NADOMEŠTNI DELI - DODATNA OPREMA
NUDIMO UGODNE EKSPORTNE CENE IN POSTREŽEMO V
SLOVENŠČINI
CELOVEC, VÖLKERMARKTERSTR. 145, Tel.: 9943-463-32231
(DRUGI SEMAFOR DESNO, PRI »KIKI« LEVO - 400 M)

HONDA

NADOMEŠTNI DELI
DODATNA OPREMA
SERVIS
VELIKA IZBIRA VOZIL
AVTOMOBILI
KROPFITSCH
CELOVEC, ROSENTALERSTR. 147
Tel.: 9943-463-22344

GORENJSKI GLAS
vec kot časopis

Demos — Združena opozicija Kranja vas danes vabi na politični shod: »Kam greš Kranj?« ob 18. uri, v sejni sobi št. 15 skupščine občine Kranj. Gostje: dr. Jože Pučnik, Ivan Oman, Rudi Šeligo in Stanislav Klep.

Vabljeni!

MITSUBISHI
DOMEVSCEK
NOVA IN RABLJENA VOZILA, NADOMEŠTNI
DELI, DODATNA OPREMA, ODLIČEN SERVIS IN POPRAVILA
FURNITZ (PRED BELJAKOM) KÄRNTNERSTR. 50,
Tel.: 9943-4257-2210

Rdeči so zeleni

Partijska levitev

Ni vredno komentarja samo vse tisto kar se je dogajalo na poslenu političnem trgovjanju v centru Sava, pač pa velja zapisati tudi besedo, dve o notranjem ustroju glavnih akterjev.

Dejstvo je, da so vrhovi ZKS dovolj zgodaj spoznali nujnost političnih sprememb, v katere jih je, brez dvoma, v največji meri prisilila "slovenska pomlad". Mogoče gre prav v tej navezi iskati velik del razlogov, da se tudi pri nas ni zgodil scenarij Berlina, Prage, Budimpešte...

Veliko bolj kot začetki resničnih sprememb predvsem v zadnjem letu dni znotraj vrst rdeče stranke, so v duhu prihajajočih volitev zanimivi predvsem manevri, ki jih ZKS počenja te dni. V mislih imamo predvsem dva dogodka, ki pa vsak zase in hkrati oba skupaj, notorično potrjujejo eno in isto stvar. Pred kratkim časom smo namreč zaznali ustanovitev znotrajpartijske zelene frakcije in Demokratičnega foruma. Če zanemarimo hladno dejstvo in ga odpravimo z ugotovitvijo, da je "pri avantgardi delavskega razreda" vse skupaj prišlo vsaj nekaj let prepozno (spomnite se naprimer samo prvih javnih "zelenskih" teženj v Sloveniji), je toliko bolj opazna druga plat levitev.

Z drugimi besedami rečeno, ZKS namreč očitno začenja dopuščati večjo strukturiranost lastnih vrst in vse daljše odmike od neposrednega centra. Povsem očitna je težnja po vzpostavljivosti, zanjkrat še vedno organizacije pod istim imenom, čim širšega polja neposrednega političnega delovanja, če bi rekli malce naivno. ZKS želi na vrat na nos postati demokratično gibanje ali rečeno sila poenostavljen, skozi vrata vrže enega rdečega pa ti pridejo skozi okno noter trije.

Gledan z oztega zornega kota, bi morali potem takem pričujočim manevrskim akcijam stranke na oblasti aplavdirati, pa se roke kar nočajo in nočajo premakniti, kajti vse preveč še odzvanjajo rezultati 45-letne vladavine.

Dr. Dimitrij Rupel v Kranju

Suverenost Slovenije

"Takšne priložnosti kot jo ima Slovenija danes za vstop v Evropo, nismo imeli dolgo in jo ne bomo imeli nikoli več," je med drugim menil gost javne tribune, ki jo je pretekli torek pred številnimi obiskovalci pripravila kranjska SDZ.

V okviru predvolilnih akcij so se, kot smo že poročali, znotraj kranjskega DEMOS-a dogovorili, da pripravijo več javnih zborovanj (eno takšnih bo tudi danes, 26. januarja, ko bo ob 18. uri v veliki dvorani kranjske občinske skupščine nastopil dr. Jože Pučnik z gosti). Tako gre v tem duhu jemati tudi preteklo akcijo z dr. Dimitrijem Ruplom, prvim predsednikom SDZ-ja, sedanjim podpredsednikom DEMOS-a in hkrati kandidatom združene slovenske opozicije za člana slovenskega predsedstva.

Pred skoraj polnim sejnim dvoranama se je Rupel najprej dotaknil zgodovinskega pregleda slovenske državnosti, kjer je očenil slovensko zgodovino kot zgodovino nemoči. Pri novejših dogodkih, tako imenovanih slovenski pomladi, so po mnenju gosta večera, v začetnih fazah najbolj sodelovali novovirišči (nasploh je po Ruplovin besedah velika vloga kulturnikov in znotraj tega literatov), ki so kot kasnejša gibanja in akcije, imeli veliko oporo v Društvu slovenskih pisateljev.

Dokajšen del uvoda je Rupel namenil boju za mednarodno priznanje Slovenije, kot ga je sam poimenoval: "Vstop Slovenije v Evropo narodov ni lahek, vendar se moramo zavedati, da je danes za to edinstveni trenutek." V oceni notranjih razmer je reklo, da ostale v Jugoslaviji najbolj moti prav dejstvo, da je Slovenija notranje druge urejena in ponovil sicer že večkrat izrečeno misel, da je nadaljni obstoj v Jugoslaviji možen samo v konfederaciji.

V razpravi je bila med drugim sprožena tudi problematika slovenskega svetovnega kongresa, ki je po Ruplovin besedah eden od stebrov na katerem DEMOS gradi svojo mednarodno politiko. "JLA je seveda pri nas nevarna politična sila, vendar zame ni pomembna, če seveda ne gre hkrati za partijsko armo," je na pravokotno vprašanje obiskovalca gost ocenil vlogo armade.

Po Ruplovin mnenju odhod delegacije ZKS iz Beograda ni bila premisljena predvolilna gesta ("tako mislim, morda sem pa naiven"), pri sedanjih vlogah prvega moža srbske države (politike) pa je bil nedvoumen: "Mišoševič noči iti v Evropo!"

Prireditve velja na koncu vsaj kratko komentirati. Dober obisk potrjuje tezo, da takšnih akcij v Kranju manjka, vendar bi veljalo v bodoče biti krajši, doslednejši pri držanju naslovljene problematike in predvsem konkretnejši. Minil je namreč čas, ko je bilo dovolj zgorj protipartijsko nastopanje...

V. Bešter

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalna dejavnost), **Lea Mencinger** (kulturna), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofje Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NÖB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (državne organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Posvet sindikalnih aktivistov

V ELIMU ne morejo izplačati plač

Jesenice, 25. januarja - Letni sindikalni sestanki so najbolje uspeli v Železarni, kjer so so tudi najdalj s prenovo sindikata. Najslabše je v dislociranih enotah, predvsem v trgovini. Delavci Iskre na Dobravi so dobili osebne dohodke z enotedensko zamudo, zdaj pa v ELIMU nimajo toliko denarja, da bi lahko izplačali plače.

Minuli pondeljek so posveti predsednikov osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij sindikata razpravljalci o pripravah na kongres in na skupščino občinske organizacije. Zveze sindikator ter evidentirali kandidate za organe in nosilce funkcij v občinski organizaciji in panožnih sindikatih.

V jeseniških občinah so pokazali največjo aktivnost pri prenovi sindikata in izvedbi letnih konfrenec sindikata v Železarni, v ostalih pa manj. Še posebej problematično je v številnih manjših kolektivih, predvsem v trgovini, ki so dislocirane enote s sedežem podjetja izven občine. Izkazalo se je tudi, da ni prav veliko ljudi, ki bi bili pripravljeni prevzeti najbolj odgovorne funkcije v sindikatih. V manjših dislociranih enotah se položaj zato zapleta, ker se na-

črtujejo razne preobrazbe delovnih organizacij, ob tem pa hočejo »skrajno racionalizirati« samoupravo na eni kot tudi sindikalno organiziranost na drugi strani.

V sindikatih bodo morali poskrbeti za usposabljanje kadra, saj morajo sindikalni aktivisti poznati določila Zakona o podjetjih ter Zakona o delovnih razmerjih in kolektivne pogodbe, kar predstavlja jedro prihodnjega dela sindikata v podjetjih. Zato tudi pri občinskem sindikalnem svetu težijo k strokovnosti in usposabljanju članov sindikata v podjetjih, da bodo sposobni organizirati in uresničevati aktivnosti v zvezi z zaščito in varstvom pravic delavcev po podpisu kolektivnih pogodb.

»Pri občinskem sindikalnem svetu smo aktivno spremljali dejavnost v Železarni ob izplačilu

osebnih dohodkov,« pravi **Marjan Drole**, predsednik občinskega sindikalnega sveta, »z enako zaskrbljenostjo pa tudi zakasnitev izplačil v Unitelu na Blejski Dobravi. Delavci Iskre na Dobravi so dobili zdaj izplačila z enotedensko zamudo, pričetati pa so delavci v ELIMU, kjer nimajo denarja, da bi jim izplačali plače. Vsi ti primeri kažejo, kako je gospodarska reforma v resnicni nekompletna, saj morajo vsak resnejši poskus gospodarske reforme spremljati ukrepi za zaščito zaposlenih. Za

D. Sedej

mene je tak pristop nemogoč, še posebej zato, ker se delavci vse bolj tudi sprašujejo, če bodo breme reforme plačali le zaposleni v materialni proizvodnji ali pa se bodo breme pravične razdelila na vse družbene sloje. In še utrinek z nekega letnega sestanka sindikata: če delavci sploh ne vedo ali bodo dobili plače, si lahko predstavljamo, s kakšnimi občutki so sprejeti odločitev, da bomo poslej plačevali davek za JLA od vseh proizvodov, tudi živil!«

D. Sedej

Oprema v bolnicah je povsem iztrošena

Jeseničani predlagajo dodatne prispevke za bolnice

Jesenice, 25. januarja - Jesenički izvršni svet predlaga ostalim izvršnim svetom na Gorenjskem, naj se strinjajo z uvedbo dodatne prispevne stopnje za medicinske aparature v gorenjskih bolnicah in zdravstvenih ustanovah. Prednostni vrstni red. Najbolj problematično je na Golniku in v jeseničkih bolnicah.

Dilegacijis Splošne bolnice Jesenice je že lani predlagala, naj bi se za obnovo bolnice uvedla namenska prispevna stopnja. Zlasti v jeseničkih bolnicah je iztrošenost opreme že 90 odstotna in tudi zato se je začelo z zdrževanjem sredstev za najnujnejše medicinske aparature v delovnih organizacijah jeseničke in radovljiske občine. Vendar nikdar niso mogli zbrati toliko denarja, zato je jesenički izvršni svet posredoval vsem izvršnim svetom gorenjskih občin in občinskim zdravstvenim skupnostim pobudo, da bi v vseh občinah uveli dodatno 1 odstotno prispevno stopnjo iz dohodka. Po ugotovitvah Gorenjskega zdravstvenega centra Kranj je posebej problematično stanje rentgenskih aparatur na Insti-tutu za pljučne bolezni in TBC Golnik ter v Splošni bolnici Jesenice. Te aparature se morajo nabaviti v letosnjem letu.

SOZD Gorenjski zdravstveni center Kranj je namreč pripravil predlog investicijskega programa z navedbo opreme, ki jo je treba nabaviti ali obnoviti in pregled najnujnejših adaptacij v posameznih zdravstvenih organizacijah. Predlog predvideva zbiranje sredstev v vseh gorenjskih občinah po enotni prispevni stopnji, 0,5 odstotka iz brutto osebnega dohodka za pet let. Sredstva naj bi zbirali na skupnem žiro računu SOZD-a, v predlogu pa so opredeljeni tudi kriteriji za delitev sredstev posameznim koristnikom. Po teh kriterijih bi morale organizacije, ki bi prejеле namenska sredstva za nabavo medicinske opreme ali obnovo, v letih zbiranja sredstev odvajati na skupni račun 30 odstotkov priznane amortizacije. Tisti pa, pri katerih bi delež njihovega zahtevka znašal manj kot 30 odstotkov zbrane lastne amortizacije, pa bi odvedle na skupni račun 30 odstotkov od vrednosti zahtevka.

Člani jeseničkega izvršnega sveta skupščine občine Jesenice so se strinjali z dodatnim zbiranjem denarja za iztrošeno opremo v gorenjskih bolnicah in zdravstvenih domovih, z dodatno prispevno stopnjo, s priporočilom, naj predlog sprejmejo vsi izvršni svet gorenjskih občin.

D. Sedej

Sindikat kot zavarovalnica?

Ko časnikar te dni prisluškuje sindikalnemu utripu na Gorenjskem, se vnovič potrdi vtis o odmaknjenosti organizacije od delavcev. Sindikat se namreč tako kot že vseskozi tudi zdaj mrzljivo ukvarja s svojo organiziranostjo, medtem ko delavci tuhajo ali bodo sploh prejeli plače za opravljeno delo in ali jih prihodnjem mesecu ne bodo odpisali kot tehnološki višek. Na Gorenjskem ta čas pospešeno ustanavlja sindikate dejavnosti, kajti le-ti bodo v prihodnosti prevzeli težo sindikalne akcije, kjer bo srž dogajanja kolektivna pogodba. Sindikati podjetij, ki zaokrožujejo letne konference, se namreč odločajo tudi o tem, komu se bodo v prihodnje zapisali - občinskemu sindikatu, regijskemu sindikatom dejavnosti, neposredno republiškim ali komu drugemu. V te roke bodo namreč položili tudi odgovornost za kolektivno pogajanje.

Lepo in prav, da sindikat išče trdno organizacijsko oporišče, manj prav pa je, da pri tem ostaja ob strani vsebinha njegovega dela. Ko so vrhovni delavski »zaupniki« kovali program neodvisnih sindikatov, so objavljali ljudem tudi oprijemljive, za vskdanje življene važne prvine. Tako naj bi v sindikatih oblikovali blagajne vzajemne pomoči, ki bi prišle prav v primerih, kakršnemu smo bili minuli teden priča v Iskri Unitel, ko niso mogli izplačati osebnih dohodkov. Obetali so sindikalne hranilnice in posojilnice, kjer bi bila delavcem na voljo posojila pod ugodnejšimi pogoji. Z ukinitvijo družbenih pravobranilcev samoupravljanja bodo morali poskrbeti za drug vir pravne pomoči delavcem. Zdaj sicer delajo sindikalne pravne posvetovalnice, toda en sam človek v občini ne more biti kos plazu delavskih pritožb, ko gre za kršenje njihovih pravic. Obetali so diskontne sindikalne trgovine, da bi si ljudje na socialnem dnu na nižjo ceno lažje privoščili nujne življenske potrebuščine. Obljubili so, da bo osnovan nekakšen stavkovni sklad, iz katerega bo šel denar za stavkajoče ali za odpuščene voditelje stavk.

V sindikalnih vrhovih se sami dobro zavedajo, da bodo (prostovoljno) članstvo obdržali le, če bodo nastopili z dovolj pričiljivim programom za zaščito delavcev. Slednjim pa je tudi jasno, da utegnejo sindikat kdaj potrebovati. Tako kot denimo zavarovalnico, kamor leta in leta vlagajo z upanjem, da ne boš nikoli potreboval njenih storitev, vlagajo pa vendarle. Delavci tudi ne gradijo na prepričanju, da bo jutri brez plače ali na cesti, pa vendarle je za tak primer dobro "imetis asa v rokavu". Iz teh razlogov lahko sindikat računa na mnogoštevilno članstvo. Toda z dolgorajnim opletanjem okoli preveč kozmičnih vprašanj utegne precej svojih simpatizerjev tudi izgubiti. Tistih namreč, ki so v to zavarovalnico vlagali zaman, medtem ko so po sindikatih namesto o delavčevi eksistenci mleli o organiziranosti.

D. Z. Žlebir

OBRTNO PODJETJE, KRAJN Mirka Vadnoava 1.

Objavljajo, po sklepku DS, prodajo poslovnih prostorov s funkcionalnimi zemljišči:

1.) Stanovanjsko hišo z mizarsko delavnico (310 m²) s funkcionalnim zemljiščem cca 2000 m² na Trati pri Velesovem.

2.) Skladiščne objekte v Bobovku pri Kranju s funkcionalnimi zemljišči, ki so predvideni za gradnjo in ureditev turistično-športnih objektov v skupni izmeri cca 36000 m².

Pisne ponudbe sprejemamo na naslov podjetja do 3.2.1990.

Ogled objektov in zemljišč, ki so predmet prodaje, je možen dne, 30. 1. 1990 od 8. do 12. ure.

Podrobne informacije o objektih in cenah dobite na upravi podjetja. Informacije, tel: 26-061

Za ZKS je 14. izredni kongres končan, za druge le "prvi polčas"

Agonije je konec: stare ZKJ ni več

Kranj, 25. januarja - Kot je že znano, so slovenski delegati v ponedeljek pozno zvečer zapustili 14. izredni kongres Zveze komunistov Jugoslavije, predsednik predsedstva CK ZKJ Milan Pančevski pa je po večurnem razpravljanju delovnega predsedstva in predstava CK ZKJ ter sestankih republiških delegacij v tork ob 3.20 sporočil delegatom, da je kongres prekinjen za nedoločen čas (kdaj se bo nadaljeval, bo določil CK ZKJ). Predlog Slobodana Miloševiča, da bi kongres nadaljevali, na novo določili sklepčnost ter glasovali o predlaganih dokumentih ter izvolili nove člane partijskih organov, pa ni dobil podprtje.

Dr. Cyril Ribičič, predsednik CK ZKS, je v posebni izjavi pred odhodom slovenske delegacije s kongresa dejal, da je bila Zveza komunistov Slovenije preglasovana tudi pri nekaterih bistvenih vsebinskih vprašanjih in da sprejeti sklepi kongresa ne ustrezajo niti minimumu tega, kar so delegati 11. kongresa ZKS zahtevali na področju gospodarskih in političnih reform in preobrazbe ZKJ. Milan Kučan pa je dejal, da je glavni razlog za dejanje slovenskih delegatov v tem, da se predlogi organizacij, ki so

po številu objektivno majhne, ne morejo "prebiti" v večinski način oblikovanja politike ZKJ, v način, ki omogoča preglasovanje celih republiških organizacij tudi o bistvenih vprašanjih Jugoslavije, socializma, federacije...

Člani CK ZK Slovenije so po vrtnitvi slovenskih delegatov na seji v tork ugodno ocenili njihovo delo in nastop na kongresu, pri čemer so poudarili, da se je slovenska delegacija na zveznem kongresu zavzemala le za tisto, za kar so jih zavezali delegati (in slovenski komunisti) na 11. kongresu ZK Slovenije. Podobnega mnenja so tudi drugi. Komunisti kranjske Iskre Kibernetike so v pismu, ki so ga naslovili slovenski delegaciji na 14. izrednem kongresu ZKJ, zapisali, da podpirajo njihovo odločitev o zapustitvi kongresa, saj so s tem onemogočili sprejetje dokumentov, ki bi povzročili veliko škodo organizaciji ZK in vsem demokratičnim silam v deželi. Predlagajo tudi, da bi na konferenci slovenskih komunistov izoblikovali usmeritev za pluralistično delovanje vseh naprednih demokratičnih sil, vse to s ciljem, da bi se čimprej približali Evropi.

Mnenja nekaterih gorenjskih delegatov:

Je bil kongres zatožna klop za Slovenijo?

Boris Bavdek: "Kongres se je končal tako, kot se je edino lahko: pokazal je sliko jugoslovanskih razmer, razgalil velike razlike v stališčih do programske usmeritve ZK Jugoslavije in njenih stavnih delov ter

do organiziranosti ZKJ in zanimal prevladočo oceno, češ da gre v Jugoslavijo za mednacionalne in medrepublike spore. Ne gre ne za prvo in ne za drugo, ampak za različne poglede na to, kako spremeniti Jugoslavijo - ali po demokratični poti in tudi s tem, da zveza komunistov izgubi oblast in da pade iz monopolnega položaja v opozicijo, ali po poti, ki bolj spominja na preteklost in ne na civilizirane družbe 20. stoletja. Mislim, da bo odhod slovenske delegacije s kongresa pospešil razmišljjanja o teh vprašanjih in tudi reformske korake."

Slovenski delegati smo že po nastopu Milana Pančevskega slutili za usodo naših predlogov, saj v svojem referatu ni odpirli bistvenih vprašanj o prihodnosti Jugoslavije in socializma. Ko smo v razpravah in ob našem odhodu spoznali, da je demokratična pot prenovne družbe, ki smo jo ponujali, obsojena tudi z živig, je bilo jasno, da je treba za uveljavitev demokratičnih reformskih teženj storiti tudi korak - odhod s kongresa. Š tem smo se izognili tudi očitkom, češ da nismo sposobni prelomiti z boljševizmom in da smo komunisti, slovensko politično vodstvo pa še posebej, tedaj, ko gre zares, nagnjeni h kompromisarstvu. Očitki takšni ali drugačni - dejstvo je, da slovenski komunisti od prve konference ZKS dosledno izpolnjujemo program, ki je na takratni konferenci dobil polno podporo ne le komunistov, ampak tudi precejsnjega dela slovenske demokratične javnosti. Če slovenski delegati v ponedeljek zvečer ne bi zapustili izrednega kongresa ZKJ, bi doma, v Sloveniji, prišlo do "razsutja" zveze komunistov, or-

ganizacija pa bi bila potisnjena na obrobje slovenskega političnega življenja."

Stane Boštančič: "Kongres je bil že po zunanjih znakih zasnovan tako, kot da je ZKJ državna partija oziroma Jugoslavija partijska država, čeprav v partijskih dokumentih piše, da ni ne eno in ne drugo. Takoj, ko smo prispeti v Beograd, smo dobili miličniško spremstvo, v kongresnem centru so bile državne zastave, za začetek kongresa so nam zapeli državno himno, čeprav bi bilo morebiti bolje, da bi nam internacionalno...

Ko je bila slovenska delegacija preglasovana pri predlogu o zavzetanju za vstop v evropsko gospodarsko skupnost, je to pomenilo, da se oddaljujemo od evropske civilizacije in da takšna Jugoslavija nima prihodnosti. Srbija je zaradi političnih iger zagovarjala drugačno stališče, sicer pa se je na kongresu videlo, da precejšen del Jugoslavije podpira slovenski koncept in evropsko usmerjnost države in da je samo že vprašanje časa, kdaj bodo prevladala napredna stališča. Za odnos v Jugoslaviji menim, da je rešitev edino konfederacija, da pa bo v nasprotnem primeru federacija propadla ali pa bo vojska prevzela oblast. Slovenski delegati nismo na kongresu uveljavljali ničesar drugega kot le to, za kar smo se dogovorili na 11. kongresu ZKS. Ker je kongres zavrnil domala vse slovenske pobude in predloge, je to pomenilo tudi negiranje kongresa ene od republiških organizacij ZK, s tem pa tudi pokop Zveze komunistov Jugoslavije. Mislim, da zdaj slovenski predstavniki v centralnem komiteju ZK Jugoslavije nimajo kaj iskat in da je treba prekiniti tudi financiranje ZKJ, saj v slovenski ZK potrebujemo denar za republiške volitve. Na konferenci, ki bo februarja, bi tudi formalno moral sprejeti sklep o izstopu ZK Slovenije iz ZK Jugoslavije, čeprav statut tak-

sne možnosti ne predvideva. In če se bo ZK Slovenije preimenovala, bi bilo treba tudi na novo opredeliti članstvo (z novimi pristopnimi izjavami), tudi zato, ker v zvezzi komunistov ne rabimo "bleferjev", ampak ljudi s srecem.

Komunisti smo s tem, ko smo na kongresu glasovali proti nestrankarskemu sistemu in drugim nesprejemljivim predlogom, odpirali politični prostor in bojevali bitko tudi za slovensko opozicijo."

Martin Košir: "Kongres je bil po načinu ocenjevanja novih, prenovitvenih idej in stališč korak nazaj v primerjavi s prejšnjimi kongresi. Vzdušje je bilo že vnaprej pripravljeno za silno bitko dveh konceptov, zato tudi ni bila čudna reakcija na zadnji Ribičičev nastop, v katerem je povedal, da bo slovenska delegacija zapustila kongres. Zdi se mi, da je bil za nekatere kongres le za to, da se Slovenijo obtoži - predvsem njenjo vodstvo, narod pa naj bi bil dober. Med kongresom sem si zapisoval, kaj vse so nam očitali. Slovenci naj bi bili separatisti, konfederalisti, fašisti, iredientisti, štab kontrarevolucije, glavni krivci za razmere v Jugoslaviji, bili naj bi tudi proti JLA... Ob vsem tem pa bi morali biti poslušni, plačevati vse obveznosti do jugoslovanske skupnosti in "kvazi" jugoslovanski enotnosti podrejati narodno neodvisnost in partijsko disciplino. Srbska delegacija je po mojem prepričanju zavestno, brez nasprotnih argumentov ali vprašanj, odklanjala naše predloge in stališča o enotnosti jugoslovanske ŽK, o človekovih pravicah in svoboščinah, o vključevanje Jugoslavije v Evropo... Takšni in drugi razlogi so priveli slovensko delegacijo do tega, da se je odločila za odhod s kongresa. Slovenski komunisti in ZKS v takšni zvezi komunistov nimamo kaj iskat - tudi v prihodnje ne."

C. Zaplotnik,
slike: G. Šinik

Razplet je bil pričakovani

Prelomni kongres jugoslovanskih komunistov je torej končan, z njim pa ne tudi razprave o njegovem koncu oziroma odhodu slovenske delegacije. Nedvomno je kongres pokazal, da razprtje v Jugoslaviji niso nacionalnega značaja, ampak, da gre za dva različna pogleda na nadaljnji razvoj in odnose v federaciji. Kljub gospodarskim in političnim blokadam pa razcep verjetno ne pomni prekinitev vseh odnosov. Kaj pa menijo o odhodu slovenske delegacije naši sogovorniki?

Janko Stušek, delegat na kongres: »Odhod slovenske delegacije sem doživel kot olajšanje, zlasti zaradi nerazumevanja na katerega je naletela s svojimi predlogi in mitingaškimi diskusijami naperjenih proti Sloveniji, katerih namen je bil njeno razvrednotenje. Kljub številnim prizadevanjem, pa način mišljenja na

občutek, da se bo vse skupaj, tako kot do sedaj mirno pozabilo. Razcep znotraj partije pa še ne pomeni njegovega konca. V Sloveniji moramo živeti povsem suvereno. Kdor ga gleda skozi gospodarsko blokado, je slep človek.«

Jože Dežman, Gorenjski muzej Kranj: »Z razcepom v partijski je razpadla njena religiozna os, vendar zaradi tega ne bo nobenih usodnih posledic. Zato tudi ni potrebnega nobenega nostalgija. Odslej se gibljemo v odprtrem družbenem prostoru, ki ponuja neštete izbirne možnosti. Gre le za normalno presnovo družbe. Tudi noben

na zaskrbljenost ni potrebna, dokler ne pride do kakšnih konkretnih ukrepov.«

Franc Benedik, OK ZKS Škofja Loka: »Razplet kongresa je bil pričakovani, od tod pa je bil tudi edina možna rešitev. Celotna delegacija je postopala povsem pravilno. Jugoslaviji in svetu smo dokazali za kaj se zavzema Slovenija. Na eni strani smo naleteli na zmedo, na drugi pa na podporo. Ne zavzemam se za popolno prekinitev odnosov, vendar ZKJ takšna kot je bila ni več.«

M. Gregorić

STRANKARSKE NOVICE

Začasno financiranje Demosa

Kranj, 25. januarja - Izvršni svet kranjske občinske skupščine je v tork na seji razpravljal o začasnom financiranju družbenopolitičnih organizacij in začasno do volitev strankam Demosa v občini odobril 26 tisoč konvertibilnih dinarjev.

Izvršni svet je začasno financiranje novoustanovljenih strank Demosa v občini uvrstil na dnevni red na zahtevo predstavnika teh strank, da bi tudi občina do volitev v čimvečji možni meri financirala njihovo dejavnost. Ker so ugotovili, da drugih možnosti ni, kot so dosedanja redna sredstva za financiranje družbenopolitičnih organizacij, so se na skupnem razgovoru sporazumeli, da 13.000 dinarjev zagotovijo iz sedanje štirimesečne kvote za družbenopolitične organizacije, dodatnih 13.000 dinarjev pa iz tekoče proračunske rezerve. Razen tega je do volitev kranjska ZSMS za delovanje Demosa odstupila en prostor v Stritarjevi ulici v Kranju, izvršni svet pa bo zagotovil sredstva za napeljavo telefona v prostoru. Novoustanovljene stranke v Kranju bodo lahko med tednom tudi brezplačno koristile dvorane v stavbi občinske skupščine.

A. Ž.

Predvolilna akcija

Radovljica ZSMS, ki je med prvimi na Gorenjskem povsem nedvoumno povedala, da bo na spomladanskih volitvah nastopila z lastno listo, pripravlja jutri, v soboto, 27. januarja novo predvolilno akcijo. Sklenili so poseči po mladinski kulturi, tako pripravljajo ob 20. uri v dvorani v Ljubnem rock večer s skupino Martin Krpan.

V. B.

Ivan Kramberger kandidira za predsednika Slovenije

Znani dobrotnik, Ivan Kramberger iz Negove, kandidira za predsednika Slovenije. Pripravljal je tudi volilni program z naslovom "Kaj bom spremenil, če bom postal predsednik Slovenije". V njem med drugim pravi: »Če me bo ljudstvo izvolilo za predsednika Slovenije, imam posebno prednost, ker sem iz revne družine, in tako znam ceniti delovnega človeka, 25 let sem živel v kapitalizmu in 25 let v komunizmu, tako znam primerjati kaj je boljše, opravljal sem dela od čistilca ulic do specjalista za umetne ledvice, ter prišel do pisatelja".

Ivan Kramberger obljublja, da bo zmanjšal vojsko za 80 % in denar namenil za zdravstvo; delavcem dal možnost, da postanejo delničarji in lastniki tovarn; kmetom vrnil, kar je zaplenila agrarna reforma; zdravnikom omogočil zasebne ordinacije; dovolil zasebne šole, predvsem obrtnice in gimnazije; omogočil zasebne TV, radio in časopise brez cenzure; prepovedal atomske centrale, zmanjšal nepotrebno cestno in mestno razsvetljavo; ukinil krajevne skupnosti; omogočil, da bi voditelje tovarn izbrali delničarje; da tisti, ki želijo, lahko v šoli obiskujejo verouk; za vse, ki so povzročili škodo slovenskemu ljudstvu, zahteval sjenje.

Ivan Kramberger kot kandidat za predsednika zbira podpise. Da bo lahko kandidiral, jih potrebuje 5.000. Vsi, ki bi zanj glasovali, naj se oglašijo na krajevnih skupnostih, izpolnilo listek, obenem pa obvestijo tudi kandidata, da bodo zanj glasovali. Naslov: Ivan Kramberger, Negova.

D. Sedej

Kongres krščanskih demokratov

Ljubljana, 24. januarja - Jutri, v soboto, bo v Cankarjevem domu v Ljubljani prvi redni kongres Slovenskih krščanskih demokratov. Po kratkem kulturnem sporedbo bo zbrani spregovoril predsednik Lojze Peterle, nato pa bodo razprava o programu in statutu ter volitve novih organov.

C. Z.

Kam greš Kranj?

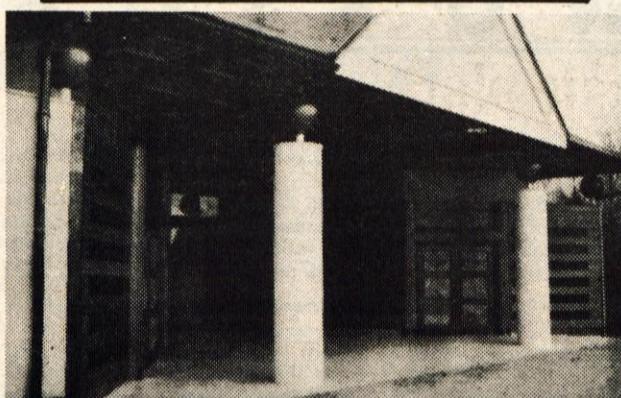
Kranjske opozicijske stranke, združene v Demos - združeno opozicijo Kranja, so vse nastale pozno jeseni. Decembra so že organizirale ustanovne skupščine in se združili v Demos - Združeno opozicijo Kranja. Kranj ima tako odbore Kmečke zveze, Slovenske demokratične zveze, Socialdemokratske zveze Slovenije, Slovenskih krščanskih demokratov, Zelenih Slovenije in Sloveske obrtniške in podjetniške stranke Slovenije. Vse stranke, združene v Demos, imajo čez 1000 članov, kar je za tri mesece delovanja neverjeten uspeh. Demos je verjetno prvi v Sloveniji sprožil vprašanje sestave volilnih komisij. Kranjska združena opozicija je vsak dan močnejša, saj v njej delujejo ljudje zgodlj na osnovi dobre volje in trdnega prepričanja, da se brez njihovega neutrudnega dela v Kranju ne bo nič spremeno.

Bliža se čas za predlaganje kandidatov, zato Demos - Združena opozicija želi, da Kranjčani sami predlagajo tiste ljudi, za katere menijo, da bodo najbolje zastopali njihove interese v občini, republiki in federaciji. Zato kranjski Demos prireja politični shod, na katerem bodo posamezne stranke predstavile Kranjčanom svojo dosedjanje dejavnost in svoje programe. Zato vas vabimo, da se udeležite političnega shoda z naslovom: Kam greš Kranj?

PROGRAM:

- 1) Kulturni spored
- 2) dr. Jože Pučnik: Program Demos
- 3) Ivan Oman: Narod in izobraženici
- 4) Rudi Šeligo: Kultura v Kranju
- 5) Stanislav Klep: Narodna sprava
- 6) Kratka predstavitev programov opozicijskih strank Združene opozicije Kranja
- 7) Priprava Demos Kranj na volitve
- 8) Razprava

KRATKE Z CORENJSKE

Sodelovanje dveh krajevnih skupnosti

Obnovljene mrliske vežice

Predvor, 24. januarja - Sredi tedna sta krajevni skupnosti Predvor in Bela v kranjski občini uspešno uresničili del programa, ki sta si ga skupaj zadali za to srednjeročno obdobje. Obnovili so popolnoma dotrajane in neprimerne mrliske vežice.

Skupna akcija se je začela pred dobrim letom, ko so na zborih kranjanov v obeh krajevnih skupnostih imenovali skupni gradbeni odbor, sprejeli projekt in se dogovorili za financiranje. Denar so zbrali kranjani, ki so opravili pri obnovi tudi precej prostovoljnih delovnih ur, pomagala pa jim je tudi Cestno komunalna skupnost. Za to, da so akcijo uspešno sklenili po načrtu arhitektov Marjana Bežana in Marjana Cerarja, pa imata seveda največ zaslug gradbeni odbor s predsednikom Marjanom Ciperlom in KOGP Tozd Gradnjem iz Kranja, ki je bil že na začetku tudi najugodnejši ponudnik za izvajalca.

Predsednik sveta krajevne skupnosti Predvor, Jože Zorman, se je sredi tedna ob predstavitvi obnovljenih mrliskih vežic še posebej zahvalil za trud in svetovanje tudi nadzornemu Franciju Marnu, vodovodnemu mojstru Tinetu Rozmanu, eklektričarjem nadzorništva Visoko-Elektrou Kranj pod vodstvom Francija Gašperlinja in krajevnim elektroinstalaterjem za opravljen prostovoljno delo ter skrbnemu gospodarju Mihi Gučku. Predstavitev obnovljenih mrliskih vežic, ki so veljale dobre 200 tisoč konvertibilnih dinarjev in jih bo treba še opremiti, urediti zunanjost in parkirišče z dostopom iz vasi, so se udeležili tudi predstavniki občine. Vežice, ki potrjujejo uspešno sodelovanje med dvema krajevnima skupnostima v tem delu kranjske občine, hkrati pa so lahko tudi zgled, kako se v prihodnje lotevati večjih akcij, bodo dali v uporabo, ko bodo opravili še nekatera zunanja dela in in jih opremili.

A. Ž.

Mandati v KS

V pripravah na volitve, ki so se po krajevih skupnostih na Gorenjskem že začele, se prav v teh dneh ob sprejemanju statutarnih sklepov v KS opredeljuje tudi o mandatih organov KS. Čeprav v večini krajevnih skupnosti na Gorenjskem ob bližnjih volitvah ne bodo imeli tudi volitev organov krajevih skupnosti, se ponekod opredeljujejo tudi za to, da bi se hkrati z veljtvami iztekl tudi mandati krajevnim vodstvom. Predvsem to velja za kranjsko občino.

Razlogov, ki govorijo v prid takšni odločitvi je več; najpomembnejša pa sta predvsem dva: z ukinitev samoupravnih interesnih skupnosti (cestnih in komunalnih, v katerih so bili delegati iz krajevnih skupnosti do zdaj zelo aktivni) se bo odločanje preneslo v zбор krajevnih skupnosti občinskih skupščin. Stalni delegat zboru iz krajevne skupnosti pa bo v prihodnje zato še kako pomembna vez z vodstvom krajevne skupnosti, ki bo zadolženo (pred kranjani) za uresničitev programa. Marsikje se je celo uveljavilo prepričanje, da velja zato funkcija delegata za zbor krajevnih skupnosti "zdržiti" tudi s funkcijo predsednika sveta krajevne skupnosti.

Mnenja pa so tudi drugačna; da z iztekom sedanjih mandatov v krajevnih skupnostih ne bi veljalo hiteti, marveč se o tem temeljito "pogovoriti" recimo jeseni. Kakorkoli že, ob takšni ali drugačni opredelitev pa velja v tem trenutku vseeno povsod temeljito oceniti stanje in razmere, kajti vodstva v krajevnih skupnostih bodo tista, ki bodo v prvi vrsti jutri odgovorna za uresničevanje tistega, za kar se bodo dogovorili kranjani za prihodnje obdobje.

A. Žalar

Disko znova jabolko sporov?

Škofja Loka, 22. januarja - Kopališče Sora v Puštalju postaja središče zabavnosti v tem delu Škofje Loke. Poleg bifeja in biljarda je bil pred dnevi tu odprt še prenovljen diskobol, ki ga je zasebni upravljalec dobil v najem od Transturista. Kaže, da bo prav diskobol znova kislo jabolko sporov med upravljalcem in kranjani.

V svetu krajevne skupnosti Škofja Loka-mesto sicer pravijo, da proti diskobolu takemu nimajo nič, niti ne proti novemu upravljalcu, ki je v preureditev prostorov vložil veliko denarja in oblikoval visok nivo. Moti jih le, ker ni nič vprašal za soglasje, ko je pri vhodu v diskobol nadstrešek. Očitno postopek priglasitve del tega ne zahteva, kljub temu pa se v krajevni skupnosti čutijo izigrane, saj bi kot upravljalcem bližnje poti, po njihovem mnenju, moral vedeti za gradnjo.

Problem se namreč pokaže pri parkiranju. Ker diskobol nima dovolj lastnih parkirnih mest, obiskovalci puščajo vozila na ceste, s tem pa ogrožajo prometno varnost in pozimi ovirajo pluženje snega.

Vse pa kaže tako, da je nadstrešek bolj povod kot pravi razlog nezadovoljstva kranjanov. Njihove izkušnje z diskobolom oziroma njegovimi razgretimi gosti iz preteklosti, so namreč še zelo žive: nočni kralav, vandalizem, poškodovan znaki, polomljene ograje, Hudičeva brv. Kranjani se bojejo, da se z diskobolom vse to spet vraca. Najbrž bi bilo res najbolje, če bi se z novim upravljalcem skupaj dogovorili za red.

H. Jelovčan

ureja ANDREJ ŽALAR

V KS Vodovodni stolp še naprej skupščina

Zdravo okolje in varno življenje

Kranj, 25. januarja - Tri ugotovitve so bile značilne za ponedeljkovo razširjeno sejo skupščine krajevne skupnosti Vodovodni stolp v kranjski občini. Ko so ocenjevali uresničevanje programa dela v krajevni skupnosti v minulem letu, so ugotovili, da so naredili več, kot so zapisali v program. V letosnjem programu je poudarek na urejanju komunalnih problemov in s tem v zvezi na zdravem okolju in varnem življenju. Ob pripravah na spomladanske volitve pa so potrdili predlog, da bo skupščina še naprej najvišji organ v krajevni skupnosti. S tem v zvezi pa so se tudi odločili, da bodo nove organe v krajevni skupnosti volili jeseni ob izteku sedanjega mandata.

Ob oceni, da so lanski program na vseh področjih uspešno uresničili, so pri letosnjem programu podčrtali, da bodo komunalna vprašanja, ki so neke vrste "delavnica stalnica" letnih programov tega srednjoročnega obdobja, v ospredju tudi letos. Mednje vsekakor sodi nadaljevanje urejanja novih parkirnih prostorov in tlačovanje prečnih poti preko zelenic. Posebej je v programu izpostavljeno asfaltiranje Valjavčeve ulice in ureditev pločnika v Dražgoški. Za Mlakarjevo in Mencingerjevo ulico pa je v programu ureditev kanalizacije za metorne vode.

Prednostni nalogi, ki sta bili posebej izpostavljeni in poudarjeni ter komentirani tudi v programu, pa sta dokončanje začete ureditve dela Ulice 31. divizije in rekonstrukcija Partizanske ceste; slednja predvsem v prvi fazi na odsek od obrata Jelovice do mostu čez Kokro. Kar zadeva Partizansko cesto je bilo soglasno sprejeto stališče, da je to cesto treba urediti še preden bo prišlo do rekonstrukcije Oldhamške ceste in sanacije oziroma gradnje mostu čez Kokro, saj bo takrat dobršen del prometa potekal prav po Partizanski cesti. Sicer pa je skupščina ocenila, da se je letos končno v okviru rekonstrukcije Oldhamške ceste ali pa posebej treba lotiti ureditve križišča pri Vodovodnem stolpu. Problem je namreč precej podoben problemu križišča pri Jaku na Primskovem, kjer je vse bolj očiten zamašek, ki je tudi vedno bolj nevaren.

Zdravo okolje in varno življenje pa sta bila glavna tema tudi v razpravi. Ugota-

Ivan Jelen

Na skupščini so poudarili, da bi ne glede na začetek urejanja Oldhamške ceste letos morali začeti urejati križišče pri Vodovodnem stolpu...

vljali so, da odlok o javnem redu in miru v tistem delu, ko govoriti o živalih (psi in

mačkah) v naseljih kakršno je Vodovodni stolp, ostaja zgolj črka na papirju. V praksi si je stanje popolnoma drugačno, saj je prav zaradi psov okolje že več kot preveč onesnaženo; še posebej to velja za zelenice in otroška igrišča. Nered pa se še vedno kaže tudi pri skladovnicah drva na zelenicah (pred bloki). Zato bodo letos tema dvema problemoma in tudi zapuščenim avtomobilom, skušali tako ali drugače narediti konec. Naloga sicer ne bo lahka in enostavna, vendar stanje, kar zadeva zdravo okolje in varno življenje na tem področju je postal že nevzdržno.

Odločitev, da skupščina krajevne skupnosti še naprej ostane najvišji organ in da bodo volitve samoupravnih organov jeseni; ob izteku mandata je predsednik sveta krajevne skupnosti Ivan Jelen po seji skupščine to takole utemeljil:

"Ocenili smo, da spomladanske volitve ne moremo enačiti z volitvami organov krajevne skupnosti. S krajevnimi volitvami bi redne volitve samo po nepotrebniem zapletli. Ob tem pa, ko smo se odločili, da skupščina še naprej ostane najvišji organ, ocenjujemo, da bodo jeseni stvari glede novih organizacij veliko bolj jasne; čeprav je že za sedanje skupščino po svoje značilen tako imenovan "pluralističen" sestav. Glede funkcije predsednika sveta pa menim, da bi le-ta lahko bil mandatar za sestavo članov sveta, vendar na podlagi opredeljenih in sprejetih programsko-razvojnih usmeritev krajevne skupnosti."

A. Žalar

Navtično društvo v Kranju

Zapolniti praznino

Kranj, januarja - Konec minulega leta je bil v Kranju ustanovni zbor Navtičnega društva Navtik Kranj. Nekaj "zanesenjakov", ki se je odločilo za ustanovitev društva, pa je prepričanih, da niso edini, ki so do zdaj cutili neke vrste praznino na področju navtične dejavnosti v občini oziroma na Gorenjskem.

V prepričanju, da je v kranjski občini oziroma na Gorenjskem kar precej takšnih, ki hodijo na morje tudi zato, ker imajo svoja plovila, se je nekaj "zanesenjakov" lanj odločilo, da ustanovijo svoje društvo. Iztočnica za ustanovitev društva pa ni bilo zgolj veselje do čolnarjenja.

"Naš cilj je bil, da bi v društvu organizirali tečaje oziroma opravljanje izpitov za čolne do 5 KS, za jadranje... Radi bi zapolnili neke vrste praznino kar zadeva opremo pri tovrstni dejavnosti in nenazadnje bi skupna delavnica bila vsem, ki zdaj tako ali drugače isčejo material in oblike popravil, lahko tisto mesto, kjer bi dokončali začetni ali popravili poškodovano. Izmenjava izkušenj, znanja in poznavanja, pa bi bila dodatna bogatitev tovrstne dejavnosti," pravi Robi Kovšča, predsednik kranjskega društva Navtik.

Na ustanovnem zboru društva, ki pa ni le kranjsko, marveč odprt za vse, so tako v program zapisali, da bodo najprej pripravili tečaj za čolne do 5 KS in sejem opreme. Čimprej bi radi tudi prostor in delavnico, trenutno pa je sedež društva pri Milanu Omejcu, na Cesti talcev 18 v Kranju.

A. Žalar

Iskanje potrditve

Klet ni pravi prostor

Kokrica pri Kranju - Za vabilo, da bo drevi (danes) ob 17. uri v brunarici ob križišču cest Golnik-Naklo na Kokrici otvoritev Galerije Dežman, bi lahko rekli, da poleg pozornosti vzbuja predvsem radovednost. Da je Lojze Dežman že zdaj velikokrat v prostem času rad prikel za čopič ali lopatico, marsikomu ni nepoznano. Zdaj pa, kot pravi, se je odločil za galerijo. "Ker slikarstva ne nameravam opustiti, nasprotno, v prihodnje se mu nameravam sploh posvetiti, se mi je zdele nekako škoda, da bi slike "samevale" doma v kleti. Če bi na Kokrici že imeli prostor, o katerem smo pred časom razmišljali (Španova hiša bi bila prav gotovo primerena za to in za različne muzejske in podobne ustvarjalne zanimivosti), bi tovrstna predstavitev najbrž bolj sodila vanj. Tako pa sem se odločil, da v brunarici, ki naj bi bila v prihodnje tudi neke vrste turistična pridobitev, poskusim s predstavljivijo."

Lojze pravi, da gre bolj za poskus in upa čez čas tudi na tovrstno potrditev. Sicer pa naj bi bila nočojšnja otvoritev z nastopom kokriškega pevskega zboru in ansambla Ski kvintet poskus kulturno družabne pozitivite in morda tudi tovrstne potrditve.

A. Žalar

Čajanka: Skrivnosti v zvezdah

Kokrica pri Kranju - Turistično društvo Kokrica bo jutri (v soboto) ob 17. uri v Kulturnem domu na Kokrici pripravilo že tretjo Čajanko v tej sezoni. Tokrat bo na obisku poklicna astrologinja Meta Malus-Medja, ki bo govorila o skrivnostih v zvezdah. Kot je že v navadi na čajankah, se bo tudi Meta Malus-Medja po predavanju pogovarjala z udeleženci čajanje o vsem, kar je povezano s horoskopom, preročevanjem z dlan in drugem. Prireditelji Turistično društvo bodo seveda tudi tokrat poskrbeli za čaj in domače pecivo. A. Ž.

Izlet v Moravske toplice

Kranj - Društvo invalidov Kranj pripravlja tri in sedemdesetni izlet v Moravske toplice. Za oba izleta, ki bosta v aprilu letos, že zbirajo prijave. K ceni enega celodnevnega pensiona, ki je 200 dinarjev, je treba prišteći še stroške za prevoz.

Priprave na volitve

Radovljica - Na zadnji seji predsedstva občinske organizacije ZZB NOV Radovljica so razpravljali o dosedanjih kadrovskih pripravah na volitve v organe ZZB NOV in pripravah na aprilske volitve. Pooblastili so kadrovsko komisijo za pripravo predloga možnih kandidatov, ki jih bodo posredovali občinski socialistični zvezi. Sicer pa bodo v krajevnih organizacijah ZZB NOV volilne konference mesec dni pred prvotno dogovorjenimi roki (do 28. februarja), v občinskih združenjih v prvi polovici aprila, republiška konferenca pa bo v začetku maja. Na seji krajevne organizacije ZZB NOV Podnart pa so se v začetku tega tedna že dogovorili, da bodo imeli volilno programsko konferenco prihodnjem mesecu. Sprejeli so tudi predlog kandidatne liste za novo vodstvo krajevne borčevske organizacije, evidentirali pa so tudi možne kandidate v organe krajevne skupnosti Podnart. (cr)

Kranj, januarja - Prebivalci Šorlijevega naselja zadnjega pol leta niso imeli posebne sreče s tamkajšnjim časopisnim kioskom. Dolgo je bil zaradi nerentabilnosti zaprt, potem pa so ga pri kranjski stanovanjski skupnosti ponudili zasebniku. Prvi z liste izbranih je odpovedal že po dveh tednih. Januarja pa je prodajo časopisov, tobak, galerije, igrač, izdelkov domače in umetne obrti prevzel Vlasta Demšar. Odprt je bil ob 11. januarju, vendar že na koncu loterijskih sreč, vendar lastnica kioska, Vesna, pravi, da jih pri Loteriji očitno ne zanima še eno prodajno mesto v Kranju. Trudila pa se bo, pravi, da bo pri njej v prihodnje naprodaj tudi loterija. - Foto: G. Šink

Andreja Cegnar ob trikratni nagradi za novo kolekcijo "tropske ptice"

V Odeji imajo oblikovalske zamisli svobodno pot

Škofja Loka, 24. januarja - Za kolekcijo, ki so jo poimenovali "tropske ptice", je škofjeloška Odeja prejela na minulem sejmu Moda '90 v Ljubljani diplomu Ljubljanskega zmaja, zlati MM (za najboljšo predstavitev), avtorica Andreja Cegnar pa še nagrado Društva oblikovalcev Slovenije. Troje laskatih priznanj torej, ki jih je bil vesel ves 162-glav, pretežno ženski, kolektiv, ki ga uspešno vodi direktorica Anka Skrušný, še posebej pa mlada oblikovalka Andreja Cegnar, ki je šele pred letom dni stopila na očitno plodovito poklicno pot.

»Nagrade so gotovo zelo pomembne, ampak v začetku se tega nisem niti zavedala. Bila sem presenečena. Resnično nisem delala za nagrade. Potrudila sem se zase in z Odejo. Najbolj pomembno mi je, da sem s svojim delom sama zadovoljna, da mi je všeč,« je glede nagrade skromno pripomnila ljubljancanka Andreja Cegnar.

V Odeji je prišla, kot rečeno, pred dobrim letom kot novopečena inženirka oblikovanja. Tu se je pridružila kolegici Maji, pionirki na tem področju, ki pa je že dalj časa odstopna. Nova kolekcija športnega in otroškega programa je izključno plod Andrejinih oblikovalskih zamisli.

izpod strojev sproti v prodajo. Kupujejo grosisti in športne trgovine. Največ, približno polovico, prodamo v Sloveniji, 40 odstotkov na Hrvaškem, malenkost v Makedoniji, medtem ko se je Srbija zaprla.«

Rezka Šturm, šivilja: »V Odeji delam petnajst let, večinoma šivam nove artikle, tisto, kar predlaga oblikovalka. Včasih v praksi kaj drugače izpade kot na papirju, v takih primerih se pogovoriva, spremeniva. Rada šivam nove stvari, ki razbijajo monotostenost. Papige in palme so mi zelo všeč, to so živahni vzorec, za mlade.«

H. Jelovčan
Slike: G. Šinik

»Delam vse,« pravi Andreja Cegnar. »Plakate, prospekti, oblikujem sejemske postavitve, aranžiram izložbe, narišem kroj za potovalno torbo ali spalno vrečo. Za vzorce, kar je moje osnovno delo, mi pravzaprav ostane še najmanj časa. Ugotavljam, da imam pred oblikovalci iz ne-

katerih večjih teamov ljubljanskih tovarn, ki so plačani od osvojenega predloga - o osvajanju pa odločajo neoblikovalci - bistveno prednost. Nihče mi ni dirigira, kakšen naj bo ozroma ne sme biti vzorec, selekcijo idej opravim sama. In ko so vzorci na mizi, dodelani, mi jih tudi nihče ne zavrne, vsi gredo v tisk in nato v izdelek. Ne vem, kako bi reagirala, če bi mi kateri vzorec zavrnili, verjetno bi "stala" za njim.«

Razen izdelkov iz športnega programa in opreme otroških ležišč s prizori iz pragozda in črtami v močnih barvah zbuja posebno pozornost Andrejinu papiga, ki je hkrati okrasna in uporabna blazina pa še mehka ljubkovalna igrača. »Moja prva ideja, ko sem prišla v Odejo, je bila blazina v obliki živali. Najprej sem razmišljala o slonu pa žirafi, prevladala je papiga. Ptiči so letošnja zapoved svetovne mode. Moram spremljati in

upoštevati, kar se dogaja v svetu, ni dovolj samo tisto, kar pride "iz mene"!«

Odejin športni in otroški program vsako leto menja vzorce, množi se pahljača izdelkov. Možnosti oblikovanja prešteh tkanin so prav v teh dveh programih obilne, še posebej, ker se ljudje vračajo k naravnim materialom, bombažu in volni. Tudi v Odeji prevladujejo naravni materiali, medtem ko lastno oblikovanje vzorce zaenkrat - kljub "godnjanku" oblikovalk - še kombinirajo s cenejšimi kupljenimi tkaninami.

Marika Pirc, referentka v prodaji: »Vsi izdelki, ki smo jih pokazali na minulem ljubljanskem modnem sejmu, bodo marca v trgovinah. Nikoli ne razstavimo izdelka, ki bi ga potem kupci zameniškali. Za novo kolekcijo je ogromno zanimanja, športni program gre takoreč

D. Sedej

Pitna voda iz predora

Jeseničani bodo pili odlično vodo

Jesenice, 22. januarja - Nov cevovod in zajetje iz Završnice za prebivalce Javornika že sredi letosnjega leta. Voda iz predora je zelo kvalitetna, zato bodo z njo oskrbovali vse Jesenice. Peričnik usiha, iz različnih vzrokov, med katerimi so verjetno tudi premiki zemeljskih plasti po potresih na tolminskem

Med dotrajanimi vodovodnimi napeljavami v jeseniških občinih je vodovod Trebež, ki oskrbuje naselje Javornik. Pred časom je prišlo do črevesnih obolenj zaradi onesnažene vode, zato so se pri izvršnem svetu Jesenice skupaj z Vodovodom Jesenice odločili, da čimprej obnovijo omrežje. Sredstva so zdaj že zagotovljena, nov vodovod pa bo zgrajen do srede letosnjega leta. Voda iz najbolj problematičnih zajetij Žvab in Vidic zdaj redno nadzorujejo, jo bakteriološko čistijo s kloriranjem, kajti potok je občasno onesnažen predvsem zato, ker je v Javorniškem rovnu veliko počitniških hiš, potok pa ogrožajo tudi umetna gnojila.

Vodovod Jesenice bo do srede letosnjega leta napeljal 700 metrov cevovoda do Javornika. Zdaj so napeljali vodo iz Završnice do Trebeža, dalje pa bodo cevovod iz Završnice v Trebežu priključili na nov cevovod za Javornik. Tako bodo Javorničani pili vodo iz Završnice, na starem zajetju, ki pa ni oporečno, pa ostaja le zgornji

in je tudi zato količina vode iz Peričnika upadla na 75 litrov na sekundo.

V predoru so odkrili vodo na 315 metrih, a ne ustrezna, na 740 metrih je manj kvalitetna, na 3.000 metrih pa je v dolomitskih sestavah in je izredno kvalitetna zato, ker teče skozi 600 metrov naravnega filtra. Strokovnjaki so ocenili, da tako dobre vode ni daleč naokoli. Redno jemljejo vzorce in če bo voda tako ostala, bi jo celo lahko polnili v ustrezno embalažo. Zanimivo je, da je že ustanovljena tudi medržavna komisija med Jugoslavijo in Avstrijo, ki bo sprejela ukrepe za zaščito vodnih virov na obeh straneh Karavank, kajti tudi na tem območju obstaja nevarnost onesnaženja z umetnimi gnojili.

V letu 1988 so v predoru polozili 300 metrov cevovoda in do zdaj 1960 metrov. Iz predora bo tako pritekal do 100 litrov vode na sekundo. Tako bo platoje in plavški travnik oskrbovala voda iz Peričnika v krožni pentli, vodo iz predora pa bodo priključili na cevovod, ki bo oskrboval vse Jesenice.

D. Sedej

Leto evropskega turizma

Svet ministrov Evropske gospodarske skupnosti je letosnjeno leto proglašil za leto evropskega turizma. V akciji enakopravno sodeluje tudi Jugoslavija, ki je, tako kot vse ostale sodelujoče države, že sprejela svoj nacionalni program aktivnosti. Osnovno vodilo je več dejavnosti, med njimi trženje oblik turizma, po katerih je največje povpraševanje, sprejem olajšav za potovanja v Jugoslavijo, izboljšanje kakovosti turistične ponudbe, vzpodbujanje alternativnih oblik turizma in še nekatere druge. S proglašitvijo leta 1990 za leto evropskega turizma, želijo v EGS opozoriti na njegov najširši družbeni in gospodarski pomen in poslanstvo pri medsebojnem spoznavanju narodov, njihovih kulturnih in načinov življenja.

M. Gregorič

Po stavki v blejskih Vezeninah

Ne gre le za višje plače, temveč tudi za ureditev razmer

Bled, 24. januarja - Kot smo že poročali, so v blejskih Vezeninah prejšnji četrtek in petek za nekaj ur prekinili delo in imenovali stavkovni odbor, ki je v imenu delavcev zahteval višje plače (te so že nekaj let med najnižjimi v radovljški občini in v gorenjski tekstilni industriji), znižanje prispevnih stopenj, ki so se povečale od 45,8 na 49,9, izboljšanje poslovanja, ugotavljanje odgovornosti za razmere v tovarni in informacijo o tem, kakšen je dejanski položaj Vezenin.

Stavkovni odbor je, kar zadeva plače, zahteval, da naj se oktobrski poračun vstreje v novembrsko plačo, novembrski v decembris, decembriske osebni dohodek pa naj se poveča za 50 odstotkov. Vodstvo tovarne je v petek ponudilo 20-odstotno povišanje plač, na pondeljkovem sestanku stavkovnega odbora blejskega dela Vezenin, predstavnic delovnih enot Ilirske Bistrike in Vipava ter kolegija Vezenin pa 35-odstotno. Stavkovni odbor je soglašal s tem predlogom in zahteval, da se z njim strinjajo tudi delavci. Jože Hausman, vodja blejskega stavkovnega odbora, je včeraj povedal, da se delavci v glavnem strinjajo s predlogom, tudi zato, ker se zavedajo, da zadolževanje za dodatno izplačilo osebnega dohodka ne pomeni rešitev. Delavci na Bledu pa tudi v delovnih enotah v Ilirske Bistrici in v Vipavi bodo "poračun" prejeli do konca januarja, s tem pa bo povprečni decembriske osebni dohodek znašal 3280 dinarjev. Da imajo v Vezeninah takoj nizke plače, je več razlogov: kupna moč se je močno zmanjšala in zaostrala probleme v prodaji, ustavljen je izvoz v Sovjetsko zvezdo, s sprostitevijo uvoza prihaja na jugoslovanski trg izdelki, ki so cenejši od blejskih, maloprodajne cene oblikuje trgovina, ki ima proste marže, zaloge so se v zadnjem lanskem četrletju močno povečale in so bile decembra "vredne" že 10 milijon dinarjev. V Vezeninah imajo tudi precejšnje tehnološke presežke delavcev (po besedah direktorja Franca Sirca imajo podobne tovarne na svetu približno 30 odstotkov manj zaposlenih kot blejskih).

V Vezeninah problemi niso od včeraj, ampak se vlečejo že več let. V stavkovnem odboru poudarjajo, da pri njihovih zahtevah ne gre samo za (višje) plače, ampak tudi za ureditev razmer v tovarni in za izboljšanje poslovanja. Ne morejo se namreč strinjati s tem, da so za nizke plače krive samo splošne gospodarske razmere in "objektivni vzroki", in poudarjajo, da so vzroki tudi notranji, tovarniški, subjektivni. Zadnji dogodki v Vezeninah kažejo, da ima vodstvo malo zaupanja med delavci oz. da ga sploh nima. V delovni enoti Kočevje so že dvakrat (decembra, ko so prekinili delo, in pred enim tednom) izrekli nezaupnico direktorju in strokovnemu kolegiju, v Ilirske Bistrici pa prejšnji petek zahtevali takoj odstop direktorja in vseh vodij skupnih služb, slabu mnenje imajo o vodstvu v Vipavi pa tudi na Bledu, kjer so nezadovoljstvo izrazili s štrajkom.

Na pondeljkovem sestanku so se tudi dogovorili, da mora vodstvo tovarne v desetih dneh pripraviti program za izboljšanje poslovanja. Če se stavkovni odbor s programom ne bo strinjal in bo ocenil, da ne daje jamstva za izboljšanje razmer, bo predlagal delavskemu svetu, da razreši posamezne člane kolegija.

C. Zaplotnik

ELMONT BLED
Sedež: Spodnje Gorje 3 a,
64260 Bled
Telefon: 064-77-351

objavlja
JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev

izkljucna cena din
1varilni agregat TRUDBENIK TIP 6 A 340 C, uporaben
2100,00
2varilni agregat TIP SA 250, uporaben
3500,00
3el. varilni aparat RADE KONČAR TIP 5 B-1 (2 kom.), uporaben, cena enega
6300,00
4el. varilni aparat ELEKTRODA 260 A, uporaben
3500,00
5varilni aparat CO2, TIP E6, UNIMAG, neuporaben
7000,00
6prenjalna miza, MOL S 164, 630x500, uporabna
1750,00
7krivilna preša za cevi, neuporabna
2100,00
8transportni trak (2 kom.): motor TIP T 90 L6 z reduktorjem
TIP GMPO 2,3 35 A, uporaben, cena enega
8400,00
9pnevmatična preša, TIO LESCE, uporabna
16100,00
10pnevmatični knaker, IKOS, neuporaben
7000,00
11hidravlični dvigalo, uporabno
3500,00
12ročni točkovni aparat, TIP VS T2, neuporaben
1400,00
13ročni točkovni aparat, GORENJE VARSTROJ, TIP RT1, neuporaben
1400,00
14štanca EPA 63, uporabna
73500,00
15mehanske škarje TIP MM 5/2500 A, uporabne
143500,00
16krivilna preša TIP HAP 70/2600 in 2 rezervna cilindra, uporabna
203000,00
17orodja za krivilno prešo, uporabna, prizma 75x75x2600, 2 no 'L = 2600
15000,00
Javna licitacija bo v petek, 2. 2. 1990, ob 14.00 v ELMONT BLED v Spodnjih Gorjah.
Ogled osnovnih sredstev je mogoč na dan licitacije od 10 ure dalje v ELMONT BLED.
Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki pred začetkom plačajo 10 % polog izkljucne cene za posamezno osnovno sredstvo pri blagajni ELMONT BLED.
Prometni davek plača kupec. Kupljeno blago je potrebno plačati in odpeljati v 8 dneh, razen osnovnega sredstva pod zap. št. 15, ki ga je možno odpeljati še v mesecu marcu.

ČASOPISNI SVET O SUSPENZU VINETA BEŠTRA

Časopisni svet Gorenjskega glasa je na seji, 17. januarja 1990, obravnaval posledice suspenza novinarja Vineta Beštra z del in nalog novinarja, ki mu je bil izrečen sredi septembra lani. Ugotovil je, da je šlo za delovni spor, ki je bil po enem tednu rešen, saj je zbor delavcev Časopisnega podjetja Gorenjski glas, zaradi napake v postopku, direktorjev suspenz zavrnil in je Vine Bešter lahko takoj začel normalno opravljeni delo novinarja. Ugotovil je tudi, da spor ni imel večjih posledic na vsebino časopisa.

Časopisni svet je obravnaval tudi pritožbo Braneta Grimsa iz Kranja zaradi neobjavljenega pisma namenjenega uredništvu, v katerem je želel zvesteti za ozadje suspenza Vineta Beštra. Menil je, naj se pismo objavi, hkrati pa naj se na kratko pojashi, za kaj je pri zadevi šlo.

PREJELI SMO

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Z nejverno sem bral v časopisu težko doumljivo zgodbo o samovolji vašega glavnega urednika, ki je očitno nezakonito in na osnovi povsem za lase privlečenih obtožb suspendiral vašega kolega tov. Vineta Beštra. Ne morem verjeti, da mirno gledate, kako v Kranju leta 1989 oživlja neostalinistična doktrina preganjanja novinarjev, ki smo ji bili prične v svinčenih sedemdesetih letih.

Tov. Bešter je od svojega prihoda pisal o preveč kočljivih temah, da bi kdorkoli verjel, da ne gre za poskus suspenza kritičnega in raziskovalnega novinarstva. In če vas ne gane moralna vprašljivost cele zgodbe - kamor sodi tudi to, da ob siceršnji odmevnosti teme Vaš časopis ni objavil o njej niti besede, bi se moralni zavedati posledic, ki jih ima slaba podoba nekega časopisa v javnosti. Podoba, ki pomeni (ne)prodajo časopisa in denar za vaše plače.

Zato vas pozivam, da storite vse, da odpravite vse posledice tega škandala, in da razmislite o ustreznosti vašega glavnega urednika tov. Žargija, da po protizakoniti zlorabi svojega položaja še naprej ostane na njem. In ali je res vaš glavni urednik tako neustrezeno reagiral brez prišepetavanja s strani?!

Brane Grims, dipl. ing.
C. Staneta Žagarja 39,
Kranj

IMENOVANJE ODGOVORNEGA UREDNIKA

V zvezi s pismom Medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko z dne 10.-1. 1990 - točka 2. vaskot nosilec in koordinator kadrskoga postopka imenovanja odgovornega urednika Gorenjskega glasa obveščamo, da postopek teče povsem v skladu s 43. členom Zakona o javnem obveščanju (Ur. list SRS 2/86) in 19. členom akta o ustavovitvi časopisa Gorenjski glas. Časopisno podjetje Glas in urednity medsebojnih razmerij, pravic in obveznosti, ki so ga ustavoviteljice OK SZDL Jesenice, Kranj Radovljica, Škofja Loka in Tržič sprejelo konec leta 1987.

Pogovor s predsednikom MS ZSMS za Gorenjsko, kakor tudi razprava na časopisnem svetu Gorenjskega glasa dne, 17. 1. 1990 so pokazali, da MS ZSMS za Gorenjsko nima nikakršnega argumenta za trditev iz 2. točke citiranega pisma.

Vse kar je mogoče očitati temu postopku je, da je bil preprično sprožen.

**Predsednik MS SZS za Gorenjsko:
MARJAN GANTAR**

PETICIJA

Prvič po 45-letnem bomo aprila lahko volili na neposrednih, tajnih in upajmo, tudi poštenih volitvah. Vsaka oblast je nagnjena k zlorabam in izkorisčanju svoje moći. Posebej takšna, ki 45 let ni bila izvoljena na demokratičen način in ki je ni kontrolirala javnost in opozicijo. V Sloveniji se

vsaj delno kaže pripravljenost oblasti na dialog z opozicijo. Kranj ostaja trdnjava zdravih sil in aragonatne oblasti. Volitve in način ugotavljanja volilnih rezultatov izražajo stopnjo demokratičnosti in s tem tudi civiliziranosti države.

Verjetno ste že iz časopisa izvedeli, kako je bila "imenovana" občinska volilna komisija. Želimo vas opozoriti na naslednji dejstvi:

1. **Imenovanje članov občinske volilne komisije.**

- Volilna komisija je bila imenovana brez demokratičnega postopka. Niti javnost niti opozicija (DEMOS) nista imela možnosti vplivati na sestavo volilne komisije. Zato sumimo, da je občinska politikacija sestavila volilno komisijo po svoji meri.

- V občinski volilni komisiji je od desetih članov večina komunistov.

- Demos - Združena opozicija Kranja je predlagala tri diplomirane pravnike in diplomirane ekonomiste v volilno komisijo in sicer zgolj kot **dva člana in dva namestnika**. S tem ne bi bil kršen zakon o volitvah. Predsedstvo SO Kranj skuša v svojem sporčilu zgolj dezinformirati javnost.

2. **Razdelitev volilnih enot in dolgotična stivila delegatorov:**

- SO Kranj je samovoljno razdelila volilne enote v zboru združenega dela in sicer tako, da imajo kmetje in obrtniki po eno delegatsko mesto, kot npr. Cestno podjetje, ki ima le okoli dvesto zaposlenih. Medtem, ko je obrtnik 1900 (in 1300 njihovih delavcev), kmetov pa je (skupaj z družinskim članom) okoli 3000. S tem je bila grobo izigrana številčna zastopanost, ki je po vsem civiliziranem svetu osnova demokracije.

Na osnovi teh dejstev močno dvomimo v poštene namene oblasti, takšni oblasti ni mogoče zaupati. Demokracije ni brez medsebojne kontrole in načelne enakovravnosti političnih strank. Šele na osnovi tega se lahko izvoli legitimna in legalna oblast. Bojimo se, da bo oblast poskušala goljufati pri ugotavljanju volilnih rezultatov. Zato zahtevamo:

1. Da SO Kranj razveljavlji sklep o imenovanju občinske volilne komisije in da predlaga novo volilno komisijo, v kateri bodo tudi štiri člani, ki jih je predlagal DEMOS.

2. Da se razveljavlji Odlok o določitvi volilnih enot, da 23. volilna enota dobí štiri delegatska mesta in da volilna enota 11 a do tri delegatska mesta.

Delegati SO Kranj! Prosim, zahtevajte, da se naši zahtevi uvrstita na dnenvi red prve seje SO Kranj. V času tektonskih sprememb v Vzhodni Evropi naredite majhen korak za demokracijo v Kranju! Spoštovani

Kranjčani! Prosimo vas, da se s svojimi podpisi pridružite naši peticiji!

Rudi Šeligo, dr. Peter Vencelj, dr. Tomaž Hubernik, dr. Ciril Zevnik, Tomo Križnar, Jože Novak, Tone Perčič, Bernarda Oman, Stanislav Klep, Franci Zavrl...

ODMEV

Dne, 19. 1. 1990 ste objavili v rubriki Jež bodičko v kateri kar dvakrat (brezplačno) omenjate naše podjetje: menite, da je Sava Kranj sestrski firmi Vulkan lahko napravila malo korekture na njihovi deklaraciji za njihov izdelek (termofor).

No, takole mi gledamo na to:

- sestrski firma Vulkan Niš je vodstvu SOZD Sava Kranj, poslala 28. februarja 1989, "prijazno" pismo po teleksu, da "zaradi znanih" razlogov ne želi več biti član te sestavljene organizacije;

- ali Glas kot sestrski ali bratski časopis kdaj poskusi "pomagati" drugemu časopisu odpravljati podobne, v našem časopisu kar pogoste, spodrljaje; in še

- med uredništvom Glas in Savo Kranj je morda kilometer

razdalje, še bližje pa so med nami telefoni (25-461, 24-241,

23-066...), če se že piscu tokratnega Ježa ni dalo poklicati, bi to moral narediti urendik, mane. Sicer ne boste prišli niti do praga Evrope '92.

Za Sava Kranj Jože Štular

NADALJEVJE NJE »UREJA- NJA« OŽJEGA OBMOČJA ME- STA KRANJA

K temu pisanju so me spodbudile govorice v tako imenovanih kranjskih strokovnih krogih, da je v pripravi načrt za ureditev ploščadi pred Delavskim domom oziroma nasproti kranjske gimnazije. In sem si rekel: »Še en načrt v nizu načrtov, ki se po razjadi v strogih tajnosti in za katere so vedeli samo redki posvečeni, pa kvečemu se tisti si teži, ki so bili pri tem neposredno prizadeti ali pa so bili le preveč radovedni. In če je že "postavljeni pik na načrt" tega, v preteklosti neposredenega in samoumevnega urejanja neposredne soseščine starega mestnega jedra Kranja, potem je že treba o stvari kaj povediti.« Pri tem zapisu se bom omemil le na "urejanju" ožjega območja, ki je neposredno navezano na staro mesto in je samo majhen del za mesto in okolico spornih in problematičnih rešitev.

**ZŠAM
AVTO ŠOLA
Škofja Loka**

Nova avto šola v Škofji Loki vpisuje v mesecu januarju kandidate v tečaj cestno prometnih predpisov za kategorijo A in B.

Poučevanje praktične vožnje šola izvaja na novih vozilih OPEL CORSA in GOLF diesel.

Vse informacije dobite na naslovu:

ZŠAM AVTO ŠOLA, Kidričeva 51 a, p. p. 89 ali po tel. 631-729 vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Če pogledamo kronologijo poslov v ta del Kranja, se zgodba začne v zgodnjih šestdesetih letih pri urejanju tega območja okoli Delavskega doma. Tedaj se je nekdaj Narodni dom, delo arh. Vurnika, adaptiral in iz nekdaj solidne in zanimive zgradbe se je spremenil v stehnizirano in brezhibno stavbo gmot. Prav tako se je park pred stavbo, ki je bil intenziven ozelenjen, spremenil v puščobno in zastrašujočo ploščad s kipi, povzoru tedaj za nas očitno aktualne realsocialistične arhitekture. Kmalu zatem se je pricelo z rušenjem stavb ob sedanjega hotela Jelen do gimnazije. Pri tem so porušili stanovanjsko stavbo na vrhu Jelenovega klanca, nizko enonadstropno stavbo, v kateri je bilo okrajno sodišče in arhitekturno zanimivo večnadstropno poslovno stanovanjsko stavbo ob gimnaziji, zidano v klasicističnem slogu. V nastalo praznino se je vgnedil hotel Creina, ki s svojo razgibano strukturo in gabaritem sicer ni naredil škode v silueti Kranja, vendar je sporna njegova funkcija v tem delu Kranja. Posebno pa je neprimerena prometna povezava, s čimer moti funkcioniranje gimnazije, poleg tega pa deluje kot torzo, posebno na svojem jugu zahodnem delu. Kmalu za tem je pri tedanjih »odločujočih faktorjih« očitno obvezala narodna – če je šel bik, naj gre še štrik : in so ne boli len, začeli z rušenjem niz za stavb ob stare pošte do Delavskega doma. Pri tem je bilo porušenih nekaj kvalitetnih stavb. Med reje spadala vsekar-kor vogalna poslovno stanovanjska hiša, v enem delu nasproti sedanjega kina Storžič pa avtobusna postaja. Na to spraznjeno mesto so ustoličili veleblagovnico v obliku zarjavele in predimenzionirane stavbe, ki nosi sedaj ime Globus. Pri vseh naštetih posegih, rušenjih in novogradnjah so občani Kranja lahko samo nemo strelili nad genialnostjo ustvarjalcev, se čudili in pasli »firčca«. Da bi pa to strmeče občinstvo kdo od stroke ali oblasti pobral za mnenje, pa je bilo bogokletno samo pomisli. Pač pa se

KRŠČANSKI DEMOKRATI

v petkovem GLASU 12. januarja 1990 se je v predstaviti DEMOS-a Kranj, z mano poigral tiskarski škrat in krščanske demokrate dvakrat imenoval krščanski socialisti.

Med socializmom in demokracijo je velika vsebinska razlika. Socializem je zame le poizkus vzpostavite totalne oblasti, izvajaj na celih nacijah (v imenu vsega lepega). Danes je jasno, da je poiskus zgodovinsko ponosrečen, od vsega začetka pa je bilo jasno, da je tudi etično neupravičen s stališča spoštovanja do človeka. Zato tukaj prosim vse socialistične, komunistične in podobne stranke, da razložijo, kaj je od njihove ideologije ostalo in kaj njim pomeni beseda socializem. »Socializem in demokracija« se mi sliši kot »ne maram rasistov in črncev.«

Peter Metlikovič

BORUT KOS PAKISTAN V ČASU SPREMENB IN UPANJA

V avtobusu me sopotniki znova niso opazili in tudi vojak, ki se je le sprehodil skozi vozilo, je mislil, da sem domačin. Če ne bi bil tako prebolečen, bi zanesljivo imel nekaj težav, ker je to prepovedano območje za tujce, poleg tega nisem imel s seboj niti dokumentov, ker sem se bal, da me okradejo. Toda trgovina z drogo je tako donosna, da omogoča vsem tujcem potovanje čim bolj varno, kajti enkrat ko navežejo stike z njimi, se ljudje zaradi »poštene trgovine« vedno znova vračajo k istemu prodajalcu.

Po dogovoru me je na evtobusni postaji čakal šef z riko in odpeljali smo se na njegov dom, kjer sem mu obljudbil, da ga obiščem naslednji dan. Seveda mi to še na misel ni prišlo in za časa bivanja v Peshawaru sem se izogibal bazarja, kjer sem prvič prečkal starca.

V avtobusu me sopotniki znova niso opazili in tudi vojak, ki se je le sprehodil skozi vozilo, je mislil, da sem domačin. Če ne bi bil tako prebolečen, bi zanesljivo imel nekaj težav, ker je to prepovedano območje za tujce, poleg tega nisem imel s seboj niti dokumentov, ker sem se bal, da me okradejo. Toda trgovina z drogo je tako donosna, da omogoča vsem tujcem potovanje čim bolj varno, kajti enkrat ko navežejo stike z njimi, se ljudje zaradi »poštene trgovine« vedno znova vračajo k istemu prodajalcu.

Po dogovoru me je na evtobusni postaji čakal šef z riko in odpeljali smo se na njegov dom, kjer sem mu obljudbil, da ga obiščem naslednji dan. Seveda mi to še na misel ni prišlo in za časa bivanja v Peshawaru sem se izogibal bazarja, kjer sem prvič prečkal starca.

ARHEOLOŠKA MESTA PAKISTANA

Pakistan je ena najbolj zanimivih arheoloških dežel na svetu, vendar so zgodovinski ostanki v tako slabem stanju, da je to razlog majhnega obiska tujcev, ki imajo tudi precej slabo mnenje o deželi. Za slabo stanje arheoloških mest je krvna tudi 11-letna vojaška diktatura, saj je bila pomoč iz tujine porabljena za utrjevanje oblasti, ne pa za hitrejši razvoj države. Tudi pomoč UNESCO-a je precej pripomogla pri odkrivanju in renoviranju pomembnih najdišč, ki so jih uvrstili med zaščitenata, ki pripadajo celotnemu človeštvu, toda videti je, da se vlada doslej ni posebno trudila pri njihovem ohranjanju.

MOENJEDARO IN HARAPPA

Vsekakor je najpomembnejše zgodovinsko mesto v sedanjem Pakistanu Moenjedaro, ki ga pozna vsak Pakistanc, za ostala mesta pa so pravi nevedenži. To svetovno znano mesto je eno najstarejših na svetu, cvetelo je v letih 3000 do 1700 pr. n. š. in je bilo center civilizacije ob reki Ind. V majhnem muzeju pred nahajališčem je maketa starega mesta, ki se je raztezalo na 100 hektarjev. Reka Ind je bila ena glavnih trgovskih poti, zato me je močno spominjalo na egiptansko civilizacijo ob Nilu. Preko kopnega je mesto vzdrževalo stike z Mezopotamijo in Afganistanom, kamor so vodile tri poti. Dve preko sedanjega Irana, ena pa ob Arabskem in Perzijskem morju do Mezopotamije. Poglavitna gospodarska panoga je bila trgovina, ki je bila zaradi Inda in prej opisanih poti prav gotovo zelo dobro načrtovana, zgrajeno je bilo iz rdeče žgane opeke

Ljubiteljska kultura

PESTROST OBLIK V LJUBITELJSKI KULTURI

Začetek leta - januar - je čas, ko na primer v organizacijah ljubiteljske kulture pišejo poročila o delu v preteklem letu, obenem pa so že stekle tudi oblike dela, ki jo jih že pred novim letom sprejeli v okviru naloge - program za leto 1990. Ne nazadnje je januar obenem tudi sredina delovne sezone, ki se začenja v septembru, oktobru in se z januarjem ne glede na šolske počitnice preveša že v svojo drugo polovico.

Ne glede na to, da gre dejansko že za polovico sezone, saj so v ljubiteljskih kulturnih skupinah mimo že prve premiere dramskih del, nastopi pevskih in drugih skupin, je januar obenem tudi že nekakšna napoved, kako se bo druga polovica sezone odvijala. Še teme teka beseda s predsednikom kranjske Zveze kulturnih organizacij Matevžom Omanom.

Ali se v vespolni krizi le ta morda kaže tudi v ljubiteljskih kulturnih dejavnostih?

"Če je morda kdo pričakoval kakšno usihanje ljubiteljske kulture, se je prav gotovo zmotil. Vsaj za kranjsko občino to prav gotovo velja. To, da po nekaj zamre pevski zbor in dramska skupina, je sicer nekaj običajnega v ljubiteljski kulturi, toda obenem pa v drugem kraju naenkrat zažive tri nove skupine z isto ali pa povsem novo dejavnostjo."

Kaj bo potem novega v tem letu?

"Kaj precej novosti je, večina jih je zaživila z jesenjo, druge spet začenjajo s februarjem. Kot je znano, je veliko dejavnosti našlo svoj prostor v gradu Kieselstein - od plesne, do likovne, gledališke. Tem dejavnostim dodajamo zdaj še nove oblike: pri plesni šoli na primer uvažamo reden razred klasičnega baleta, pa seminar ob skupnem sodelovanju plesne, likovne in gledališke šole pri našem centru. Lutkovnim četrtem se bodo pridružili še takojmenovani torki za zgodbi-

co, namenjeni malim šolarjem iz vrtca Mojca, kar bo pravzaprav oblika celovite estetske vzgoje. Odvija se tudi takoimenovana mala gledališka šola - trenutno z igralsko skupino Mali vrh. Nemilje Podblica, v jeseni pa naj bi stekla tako kot pri drugih dejavnostih za otroke tudi gledališka šola.

Likovni tečaji so v tej sezoni bogatejši, pestrejši, nov je tečaj vitraža na primer. Filmska vzgoja se lahko pohvali z uvedbo filmskega abonmaja za osnovnošolce. Če bo vse po sreči bo naslednji mesec zaživel lučkovna delavnica..."

Zdi se, da je postal grad Kieselstein nadvse privlačen kraj za množico ljudi, ki se sicer ne vključujejo v ljubiteljske skupine, zanima pa jih sodelovanje pri nekaterih kulturnih projektih.

"Tako je. Čeprav je program v veliki meri namenjen otrokom in mladini, mislim predvsem na vrsto tečajev v različnih dejavnostih, pa strokovni sodelavci pripravljajo tudi celo vrsto projektov, ki združujejo na primer gledališke ljubitelje: to so na primer igralci, ki so združeni v skupini Talijini ljubitelji kieselsteinski. Gledališče čez cesto pripravlja v tem okviru svojo novo predstavo itd."

V okviru ZKO je bilo vedno pomembno tudi izobraževanje ta strokovne vodje kulturnih skupin. Bo tako tudi za naprej?

Na vse načine si prizadevamo, da bi vodje skupin imeli

kar največ možnosti za strokovno izpopolnjevanje. Še vedno se dogaja, da ponokod veselje do kulture pomeni vse, znanje pa je postranska stvar. Dober način so zadnje čase izbrale folklorne skupine, saj občinsko srečanje pripravijo kot zapro prireditev izobraževalnega značaja, na kateri vse skupine gledajo vse nastope in kasneje o tem razpravljajo s strokovnjaki, ugotavljajo pomanjkljivosti, napredek, skratka uče se."

Ta namen, namreč večjo kakovost dela, je imela tudi ustavitev strokovnega svetovalnega centra. Kakšne so izkušnje po dveh letih?

"Območni svetovalni center, takšni naj bi se ustavili na pobudo ZKOS po vsej Sloveniji, je za nas le oblika dela. Ima mo pa srečo, da je ZKO Kranj ne manjka strokovnih delavcev, tudi prostor imamo, zato je bilo razmeroma lahko vpletati novo obliko dela, ki pa za nas ni bila novost. Pravzaprav smo bili z odpiranjem kran-

skih strokovnih seminarjev tudi za druge gorenjske občine pravzaprav model za posnemanje tudi v drugih regijah. Ta oblika ljubiteljske organizirnosti je sicer ponekod naletela na težave, na Gorenjskem pa že lepo teče, še posebej, ker imamo z gorenjskimi ZKO vse medsebojne odnose tudi glede financiranja zgledno dogovorjene. Poleg skupnih kulturnih prireditev - najrazličnejših srečanj - štirinajst jih je vsako leto - se odvijajo tudi najrazličnejše povezovalno - izobraževalne oblike dela. Če smo že poprej odpirali vrata za sodelovanje, jih sedaj še bolj na široko, pri tem pa sploh ni pomembno, kje poteka kakšna organizirana oblika: tako je bil na primer gorenjski seminar za citrarje - bil je sploh prvi - jeseni v Tržiču."

So se pokazale morda tudi kakšne pomanjkljivosti tako organizirane izobraževanja?

"Stalno pedagoško delo je že preraslo dosedanje oblike seminarjev, trudimo se, da udeležencem pripravimo res zanimive oblike izobraževanja, vabimo najboljše strokovnjake. Mislim, da je to tisto, kar naj bi zamikal vse, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko dejavnostjo - dobiti kar najboljše znanje za boljše delo s skupino. Le na ta način bi lahko premagali nepripravljenost za izobraževanje, za spoznavanje, kaj je na nekem področju novega, kakšno so sodobni načini dela v ljubiteljskih skupinah. Vse to je treba ljudem ponuditi v kratkem času in na visoki strokovni ravni, pa se bo vsekakor poznalo na boljšem delu v ljubiteljski kulturi."

Lea Mencinger

Nove knjige

SLOVENSKE PESMI, ŠEGE IN PANJSKE KONČNICE

Dušica Kunaver je pred kratkim v samozaložbi izdala knjigo - Slovenske knjige, šege in panjske končnice. Knjiga je pravzaprav nadaljevanje širše zastavljenega načrta, saj gre pravzaprav za nadaljevanje pesmarice Slovenska pesem v besedi in glasbi, ki je izšla pred štirimi leti. Knjigo so predstavili v ljubljanski galeriji Labirint.

Avtorica, sicer profesorica tujih jezikov, je v knjigi posredno združila besedila in notne zapise najbolj priljubljenih domačih pesmi skupaj s šegami. Slovenec je s pesmijo pozdravljal pomlad, snubil dekle, si dajal takt ob delu, in se s pesmijo tudi žalostil. Zakladnica pesmi, ki jih je ustvaril narod na obrobu Evrope je sila obsežna in bogata, saj je domala nemogoče zbrati in prešteti vso to bogato pevsko ustvarjalnost, obsegajoča več kot deset tisoč pesmi. Kunaverjeva je pri izbiri pesmi sledila vrednjem tonom. Skupaj s šegami je pesmi razporedila po mesecih v letu. Na ta način se lepo dopolnjujeta oba elementa kulturne dediščine, obenem pa bralec na poljuden način spoznava narodno blago, ki žal v sedanjem času nezadržno tone v pozabu. Avtorica je pri tem upoštevala pesmi vseh slovenskih pokrajin in šeg, izpustila pa ni niti zamejstva.

Da je takih knjig na slovenskem knjižnem trgu vedno pre malo, kaže že dejstvo, da je bila prva knjiga Slovenska pesem v besedi in glasbi, izšla je pri Državni založbi Slovenije, kmalu razprodana.

Knjiga je ilustrirana s podobami slovenskih panjskih končnic, ki prav tako predstavljajo enkraten svet ljudske umetnosti. Ob tej priložnosti so v galeriji predstavili tudi film Poslikane panjske končnice avtorja Borisa Višnovca v proizvodnji Vibe filma. Film je bil pred tem predstavljen na dunajski razstavi panjskih končnic, v kratkem pa naj bi izšel tudi na videokaseti. Dopoljuje ga tudi glasba iz ljudskega izročila, izvaja pa jo skupina Trlep - Omerzel.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja akad. slikarka **Brigita Požgar**.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo skulptur in risb akad. kiparja **Zmaga Posega**.

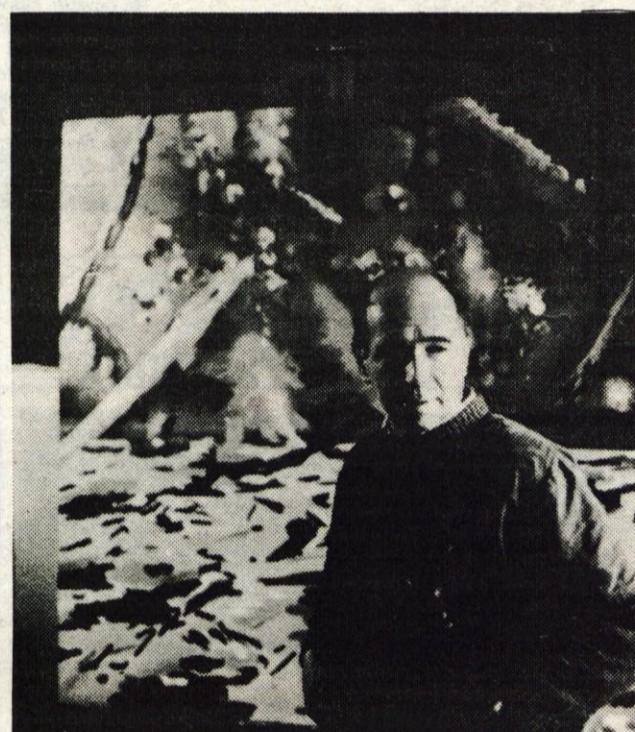
V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava fotografij Francija Kolmana.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine je na ogled *razstava fotografij* na temo Naše mesto Jesenice, ki so jo pripravili člani fotokrožkov treh jeseniških osnovnih šol.

ŠKOFJA LOKA - Zbirke Loškega muzeja so odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Med tednom je možen obisk tudi po prejšnji najavi na upravi muzeja med 9. in 13. uro.

ŽABNICA - Dramska skupina KUD Velesovo bo jutri, v soboto, ob 19. uri v dvorani Kulturnega doma v Žabnici uprizorila komedijo Neila Simona, **Poročni dan**.

KOMENDA - Dramska skupina KUD Velesovo bo v nedeljo, 28. januarja, ob 16. uri uprizorila v Kulturnem domu v Komendi komedijo Neila Simona, **Poročni dan**.

Škofja Loka - Konec minulega tedna so v Kulturnem domu v Gorici odprli razstavo akademškega slikarja Franca Novinca. Razstava, za katere je katalog izšel ob pomoči Likovnega sveta Ljubljanske banke, bo odprta do konca tega meseca. Tokratna predstavitev v zamejstvu sodi v sklop več kot trideseterice samostojnih razstav, s katerimi se je znani slikar zadnji dve desetletji predstavil doma in v tujini. Na sliki: Krajina, april, 1989. - Foto: Leon Reboli

FARSA KRALJ MALHUS

Škofja Loka - V škofjeloškem gledališču bo danes, v petek, ob 19.30 uri gostovalo Kulturno društvo Zarja - Trnovlje Celje z znamenito farso Ervina Fritza, Kralj Malhus. Farsa se godi na Danskem: nekaj malega po tistem, ko so tam z vsem gnilim enkrat za vselej razčistili. Predstavo je režiral Štefan Žvižej.

Vesna Štefe, predsednica KUD Jelendol-Dolina:

DVORANA JE BILA NABITO POLNA

Jelendol, januarja - Šest igralcev KUD Jelendol-Dolina je skupno z režiserjem Ivo Kokaljem iz Tržiča postavilo na oder komedijo Petra Petroviča "Vozel", s katero zdaj gostujejo po Gorenjski in povsod žanjejo uspehe in priznanja. Se več volje za delo je mlaada gledališka skupina dobila z novo dvorano, ki so jo slovesno odprli prav s premiero "Vozla", 13. januarja letos.

"Gre za prijetno komedijo," pripone predsednica KUD Jelendol-Dolina, Vesna Štefe. "Dogaja se v liški vasi, priponeduje pa o mladem zakonskem paru. Mož se odpravi na pot po vino v Dalmacijo, mlado ženo Ranko pa prav takrat, ko pride na obisk njena sestra, ki še ne pozna Rankinega moža, skuša omrežiti vaški ženskar Periša. In vsa tri dejanja sestra ne ve, da to ni Rankin mož. Kup smešnih situacij, ki nadvse zabavajo gledalce. Ljudje si pač želijo iger, ob katerih se sprostijo."

Nič čudnega, da so Jelendolci s svojim "Vozlom" vabljeni na vse konce. V soboto, 20. januarja, so gostovali v Podljubelju, 27. januarja bodo igrali v Brezjah pri Tržiču, 28. na Šošnici, 11. februarja v Lomu, 14. februarja pa v tržiškem Cankarjevem domu. Vabljeni pa so tudi v Celje in zagotovo se bo oglašil še kakšen KUD z Gorenjske, da bi se predstavili tudi njim. Na koncu bodo še enkrat zaigrali domačinom; tako zelo si želijo ponovitve.

"Z novo dvorano je na sploh ozivelo kulturno delo v kraju. Zdaj imamo vsaj užitek koga povabiti v goste na naš kraj," pravi Vesna. "Tako bo 10. februarja, v okviru slovenskega kulturnega praznika tu nastopil kvintet bratov Zupan, 10. marca pa bo večer citrarjev z vse Gorenjske. Da smo prišli do tako lepe dvorane in manjšega družabnega prostora, gre vsa zahvala prejšnjemu predsedniku krajevne skupnosti Janezu Megliču. Če njega ne bi bilo, tudi dvorane ne bi bilo."

D. Dolenc

ureja LEA MENCINGER

KINO KINO KINO

SMRTONOSNA IGRA

(Dead pool)

Gl. vloge: Clint Eastwood, Patricia Clarkson
Režija: Buddy van Horn

Vsi poznajo Dirty Harryja. Dirty Harry je ameriški mit. V novejših ameriških filmih se ga citira, oponaša, govorijo o njem kot npr. o Batmanu ali ameriškem predsedniku. Dirty Harry je konzervativen, cincičen, nasilen, moški šovinist, ne zna jesti, nosi nemogoče kravate in Magnum 44. Njegova ideologija se stoji v dilemi ali mu je med strelnjanjem z roparji banke ostal še en naboj za zadnega nepridrživa, ki leži ranjen v mlaki krvi.

V prvem, daleč najboljšem, Dirty Harryju (1972) Dona Siegela, je eksplodiral z vsem agresivnim mirom, šokiral in osvojil gledalce, za to pa je potreboval enega samega nasprotnika.

V Pasti za inšpektorja Callaghana (Magnum force, Ted Post, 1973) se bori z nasprotnikom v lastnih vrstah. Zanj ni pomembno to, da hočejo mladi policiji vzpostaviti nov družbeni red z njihovim pojmovanjem pravice, ampak le to, da so kršili zakon.

Nasilnež (Enforcer, Jim Fargo, 1976) pomeni drastično pomnožitev mrtvih negativcev. Pri Harryju se pojavijo celo nekakšni zametki ljubezi, vendar mu gledalci tega ne bi oprostili, zato mora ženska pasti. Njenega morilca Harry falično pokončna z bazooko.

Pri nenadnem udaru (Sudden Impact, 1983) se izkaže da so ženske edine, katerim Harry med strelnjanjem lahko izpoveduje svoje rasistično - patriarhalne nazore. Nagrada za žensko potrpežljivost, je masaker celotne skupine njenih posiljevalcev. Rešitev psiholoških travm, ki vsa leta po posilstvu pestijo žensko, najde umetnili Harry v nabijanju najslabšega med njimi na (spet falusoidni) gromozanski rog. Dirty Harry in Freud.

Zadnji, peti del, Smrtonosna igra (1988) nam kaže že hudo zgubanega Harryja z vse daljšo cevjo svojega revolverja v družbi vse grših žensk. Vse je že pologoma izgubilo svoj čar v večnem ponavljanju: kupi trupel, narejeni cinizem, brezkončni Eastwoodov ego, harpuna, kot nov super-penis za likvidacijo glavnega negativca. Situacije ne rešuje niti zanimiv zaplet (nekdo mori filmske kritike) in prva žrtev, ki močno spominja na newyorško fiministko in kritičarko Pauline Keel, znano predvsem po njenih anti-macho izpadih. Smrtonosna igra ne prinaša nobene nove, omembe vredne dimenzije, starega po kopira skozi šablono že zdavnaj odsluženega indigo paprija. To samo škodi liku in delu tistega pravega, starega dobrega umazanega Harryja, kateri, preden ustrelji, reče: C' man punk ... make my day.

Ocenja: 2

Zoran Smiljanic

Namesto šolskih svetov samostojnejši sveti staršev?

Starše prve zanima, kaj in kako dela učitelj

Kranj, 24. januarja - Poleg sveta šole, ki je najvišji organ upravljanja šole, sestavljen iz zunanjih in notranjih članov, pozna šolska zakonodaja še svet staršev. Vanj izvolijo svoje predstavnike starši na roditeljskih sestankih, ki nato razpravljajo o vseh vprašanjih življenja in dela šole, oblikujejo stališča, ki jih zagovarjajo v svetu šole, dajejo pobude in predloge samoupravnim in strokovnim organom šole. Žal v praksi vse premalo svetov šole sledi črkam zakona; njihovo delo, če že delajo, je večinoma formalno, oblikujajo gradivo, ki jim ga ponudijo v presojo ravnatelji, kakšne ustvarjalne debate, predlogov, s katerimi bi pomagali tako učiteljem kot učencem do boljše šole, pa praviloma ni. Zakaj ne?

Razlogov je gotovo več, za razmislek vsem skupaj pa navajamo odgovor ene nekdanjih članic sveta, ki je dejala: »Samo enkrat sem si drznila opozoriti na neko nepravilnost, slabo delo učiteljev, potem nikoli več. Moj otrok, ki je sicer med boljšimi, je obutil posledice "drznosti". Svojega otroka pa imam najraje...«

Zenska gotovo ni lagala, čeprav njenega razloga nikakor ne bi mogli niti smeli posplošiti. Imela je pač smolo, da je dregnila v kolektiv, ki se ima očitno za vsemogočnega, ki noče vedeti, da vsak starš skuša šolo graditi, ne rušiti. Žal se naše šole zelo počasi obračajo od avtoritarnosti k demokratičnosti, in to ne samo v od-

Do dela svetov staršev v šolah je zelo kritičen tudi ljubljanski klub staršev za boljšo šolo, ki od marca lani javno opozarja na šolske napake in probleme. Marja Strojin med drugim pravi: "Svet staršev je sicer uradno telo, ki pa žal ne deluje dobro. Le malo svetov je, ki so sprožili kakšen problem. Starši zato pravijo, da bi morali biti sveti samostojnejši in imeti telo nad ali zunaj šolskega sistema. V svetih pa vemo, kdo dela. V njih so starši odličnjakov, taki ljudje pa šolska ne doživljajo kot problematičnega. Tudi revolucionarjev navadno ni v tem organu; saj vemo, da hoče imeti danes božji mir. Resda tudi starši ne silijo v siete.«

Ankov Peter iz Jelendola:

"Če gre sonce zvečer v zamok, bo zjutraj cmok!"

Marinka in Peter Anko iz Jelendola

Nak, Jelendolci si ne želijo snega, vsaj veliko ne. Samo en dan naj pada, pa ne bodo nikamor mogli, so prepričani pri Ankovi, ampak najraje se pa res pogovarjajo o vremenu. Ljudem, ki žive z naravo, kot Ankov Peter, vse življenje gozdar, pride ugibanje o vremenu v kri. Nekakšna prijetna mala strast ga popade in z njim vso družino. Če Ankov Peter zamudi prvo jutranjo napoved vremena v radiu, se mu ves dan zdi, da je za nekaj prikrajšan. In hčeri, ki se odpravljata na delo v Tržič, ga redno sprašuju, če je treba danes vzeti dežnik. Vreme je nehotje postalo nekakšen družinski konjiček in Mohorjeva praktika ima stalno mesto med časopisi na mizi. Njihbolj pa mu je žal ljubljanski vremenarjev, ki zdaj kdo ve zakaj ne gostujejo več na televiziji. Velkavrh je najraje poslušal. Raje bi se odpovedal vsem poročilom, kot pa vremenarju!

"Prejšnji četrtek smo bili prepričani, da bo snežilo. Vse je tako kazalo. Pooblaci se je, ampak čez noč je bilo spet vse jasno, da človek kar verjeti ne more. In dokler bo takole pihalo, ne bo nič s snegom. Vsaj en teden ne. Včasih je veljalo, da če se ponoči zjasni, ni naslednji dan nikoli lepo vreme. Vedno je bilo grdo. Tokrat je veter naredil svoje. In če zdaj okrog 26. januarja, ob mlaju, ne bo dežja, se zna zgoditi, da bo res padel šele okrog pusta. Takole je: če je prva nedelja v decembru lepa, se tako zima naprej pelje. In adventna nedelja, 3. decembra, je bila lepa. Pa smo tam! Pa še to drži: Če se luna čim bliže polnoči spreminja, bo poleti lepo vreme, pozimi pa mraz. In tem bolj grdo, čim bliže poldnev se luna spremeni. Nazadnje se je spreminja po osmi uri zvečer, zato tako dolgo lepo vreme. Bomo videli, kako bo ta petek, 26. januarja, ko bo mlaj. Če se mlaja vreme pokonča, lahko dolgo traja. Če začne iti sneg, ga veliko pade. Moja mama je vedno pravila: "Januarja mora biti mraz. Januar mil, bog se usmil. Če te januarja ne bo zeblo, te bo pa spomladni."

"Vedno smo gledali na nebo. Če je Košuta lepa, čista, bo lepo vreme. Če so pa zvečer na njej megle, posebno poleti, je drugi dan zagotovo dež. Kadar gredo megle proti Brsnini, bo dež, če gredo pa proti Kokovnici, bo pa lepo vreme. No, prejšnji torek je bilo oblačno, oblaka je pa le proti Kokovnici gnalo. Če "ven vleče", je zmeraj dobro. Pa po ptičih smo se tudi zgledovali. Če so prišli v dolino, je bil zgoraj mraz. Bilo je leto, ko je bila ves decembra v dolini megla, ko so se pa ptiči dvignili, je bilo naslednji dan že lepo.

Najbolj gotovo znamenje za dež so bile pa veje posušenih smrek: kadar so se začele nazaj proti deblu kriviti, je bilo vedno kmalu slab vreme. In tudi tegale pregovora smo se držali: Kar je sv. Lenarta v planini snega (6. november), toliko ga je ob Božiču v dolini. Letos je bil v planini, na Kofcah je bilo belo, vse do Dolžanke je padel, pa je prišel suh veter in ga ni, "je prepričan Peter. "Kadar pa veter hudo okrog voglov pometa, bo sigurno dež. In če je nebo hudo živo modro, se tudi vreme rado pokonča. In pomembno je tudi, kako gre zvečer sonce dol: če gre zvečer v "zamok" (črn oblak), bo zjutraj cmok (dež)."

Tako torej kaže: če zdaj okrog 26. januarja ne bo snega, bo sneg šele za pustne dni. "Takrat gre rad," razmišlja Peter. Ta stota ura po mlaju je tudi pomembna. Kakor je 4. dan po mlaju, tako bo do polne lune. Če je lepo, bo v tistem mesecu več lepih dni kot grdih, če je pa ta stota ura grda, bo več grdih, kot lepih dni. In če bo 10. marca, na 40 mučencev, mraz, bo mraz še 40 dni.

Letošnje leto je sicer v znamenju Venere, vendar za januar, februar in marec še velja znamenje Sonca iz prejšnjega leta. V stoletni praktiki za januar vreme ni zapisano, pravi pa, da bo najbrž suho in precej mrzlo, a ne prehudo. Februar: Spocetka lep in prijazen, od 12. do 17. sneg in burja, nato do konca silno mrzlo vreme. Marec se začne z mirazom zjutraj, zvečer se odtača, 7. in 8. se pomešata dež in sneg, od 9. do 23. mrzlo, 24., 25., 26. oblačno in dež, nato do konca zmrzuje... Tako stoletna praktika. Kaj bo držalo, bomo pa videli.

D. Dolenc

nosi učiteljev do učencev, ampak tudi do staršev, okolja.

Vendar se bodo v šolah hoče-noče moralni navaditi kritično ustvarjalnega vpliva staršev, ki so pač najbolj zainteresirani, da bodo njihovi otroci v dobrí šoli. V zahodnih državah, denimo, s katerimi se zadnje čase vse bolj spogledujemo tudi na področju prosvete, ima vsaka šola odbor, v katerem so izključno starši oziroma predstavniki kraja. Šola je tesno povezana z interes staršev oziroma kraja. Člani odbora odločajo celo o programu šole, o interesnih dejavnostih, dodatnem in dopolnilnem pouku. Tudi pri nas smo po vojni, do začetka samoupravljanja, takšne odbore že poznali...

Dr. Ludvik Horvat, predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter tele-sno kulturo:

»Mislim, da bo treba razpustiti zdajšnje šolske svete, ustavljene tripartitno iz učiteljev, učencev in zunanjih članov, saj se niso dokazali kot učinkoviti. Pač pa bi morali ustanoviti samostojne svete zares zainteresiranih staršev, kot resen vpliv strokovne javnosti na šolo. Starše pač prve zanima, kaj in kako dela učitelji, ali pride točno v razred, kakšna je maliča, ali je šola zakurjena itd. Taki sveti staršev se ne bodo sestajali zaradi formalnosti po narocišča ravnatelja, sklicevali se bodo sami, razpravljali o resnih vsebinskih in organizacijskih zadevah v šoli in zahtevali od ravnatelja, da položi račune, kako je uresničen program šole. Tako organizirani starši so predstavniki vseh tistih, ki plačujejo davek za šolo in imajo pravico vse to zahtevati.«

Borut Bajželj: Za neučinkovitost s(m)o krivi starši

Med večinskimi sveti staršev, ki obstajajo zgolj na papirju, smo našli enega, ki je več. Deluje pri osnovni šoli Ivana Groharja v Škofji Loki, ki mu predseduje inž. Borut Bajželj. »Ko sem pred petimi leti opazil, da se nič ne dogaja, sem

dal pobudo za oživitev sveta staršev. Takrat se je šola Ivana Groharja v Podlubniku ravno osnovavala in smo to izkoristili, ravnateljica pa je tudi pokazala razumevanje. Tako smo začeli uspešno delovati. Naš namesti ni bil samo kritizirati, ampak šoli tudi pomagati bodisi z nasveti za boljše finančno poslovanje bodisi konkretno. Tako smo, na primer, po podjetjih nabrali denar za šolski videorekorder in televizor, starši smo iz tujine prinašali kasete. Drugo poglavje našega dela pa je seveda vsebinsko. Od vsega začetka sem poudarjal, da člani sveta staršev moramo zastopati interes vseh otrok, ne le naših, predlagal šoli, da najde ustrezen način za pomoč otrokom, ki se težko učijo, ki imajo doma slabe pojoči življenja in podobno. Moram reči, da so v šoli naklonjeno sprejemali naše pobude in predloge ter jih, če so le mogli, tudi uresničili (dopolnilni, dodatni pouk, skrb za posebno nadarjene). Za reševanje splošnih problemov šole kot so, denimo, prenatrpani učni programi, pa menim, da sveti staršev niso najbolj primerno mesto. Dobro bi bilo, če bi tudi na Gorenjskem ustanovili klub staršev, kakršen deluje v Ljubljani.«

Kljub nekaterim uspehom, ki jih je dosegel škofjeloški svet staršev, pa Borut Bajželj ni zadovoljen: »Svet še ne deluje idealno, in to po krvidi staršev, ne šole. Pretok informacij bi moral iti od prizadetih staršev k delegatom svetu staršev, od njih v šolo in obratno. Žal ta krog ne deluje. Ljudje, v tem primeru starši, so še vedno navajeni, da drugi misijo namesto njih.«

To, da so v svetu staršev večinoma starši uspešnejših učencev, se Borutu Bajželu ni zdi tako zgrešeno. Misli, da imajo celo prednost, saj so s svojimi pobudami in predlogi šoli lahko bolj verodostojni kot starši slabših učencev. Pogreša pa strokovna navodila, priporočila komiteja za izobraževanje, kaj in kako naj sveti staršev delajo, da bodo bolj učinkoviti. Še posebno bi bila takšna spodbuda dobrodošla svetom v srednjih šolah, kjer so še manj opazni kot v osnovni šoli.

H. Jelovčan

Foto: G. Šinik

SVET BREZ BLEŠČIC

Čakajoč na stanovanje si je sam vzel pravico

V uredništvu se je oglasil Milorad Nanev in nam potožil, da so mu v njegovem podnajemniškem stanovanju že pred letom dni na zahtevo Save, ki je lastnik stanovanja, odklopili elektriko, čeravno je redno plačeval vse stroške. Zdaj si svetijo in kuhač pretežno na plin, za najnужnejše potrebe pa so si elektriko potegnili iz kleći. 4-članski Nanevovi družini pa je po večletnem životarjenju v nemogičih razmerah vendar dovolj. Ko smo raziskovali njihov primer, pa se je pokazalo, da so problemi še mnogo globlji, kot zgorj odkloplena elektrika.

Sava je namreč zahtevala pri Elektru odklop elektrike, ker je Nanev v stanovanju nezakonito. Zaradi nasilne vselitve so zoper njega sprožili tudi upravni postopek pri občinskom komiteju za urabanzem, gradbene in komunalne zadeve, ki se je tedaj končal Nanevu v prid. V tovarni so se pritožili na republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora, ki pa je pritrdiril Savi. Seveda so pritožbe še mogoče, toda odlöčitev komiteja je kljub temu izvrsljiva, kar pomeni, da se lahko Nanevovi vsak hip lahko znajde na cesti.

Nismo razsodniki, da bi tehtali, na čigavi strani je dejansko pravica. Prisluhnili smo eni in drugi strani, pravico pa naj delijo pristoječe ustanove.

Milorad Nanev je v Savi zaposlen devet let, prebival pa je že v dveh samskih domovih, pri zasebnikih, v barakarskem naselju Koreja, tudi nasilno se je že vselil v solidarnostno stanovanje, pred lanskim novim letom pa mu je bilo zaradi dveh majhnih otrok te odisejade vendarle zadosti. Na prednostni listi za tovarniško stanovanje zlepia ni prišel na vrsto, zato je, kakor trdi, prisluhnili sugestiji, naj gre za podnajemnika v prazno stanovanje na Škofjeloški 3. Stanovanje je last njegove tovarne, nosilec stanovanjske pravice pa starejši človek, ki zadnja leta živi v domu upokojencev. Kakor pravi, se je z njim dogovoril, da se vseli v stanovanje in prevzame plačilo vseh stroškov. Kmalu

po vselitvi, za katero v tovarni trdijo, da je bila nezakonita, so zahtevali izselitev in v zameno ponudili drugo stanovanje, garsonjero. Nanev jo je odklonil, češ da se štiričlanska družina ne bo stiskala v eni sami sobi, vrh vsega pa dela v treh izmenah in potrebuje čez dan lastno sobo za počitek. Po tistem so terjali odklopte elektrike, kar se je tudi zgodilo.

In kaj so nam imeli povedati v tovarni?

Ana Konc, referentka za stanovanjske zadeve, je nanizala vso kronologijo Nanevova stanovanjskega problema. Sprva je bil delavec, zaposlen v Savi od leta 1981, nastanjen v samskem domu, leta 1984 je prvič prinesel prošnjo za družbeno stanovanje in se naslednje leto znašel na listi kandidatov začetek. Medtem je stanoval pri zasebniku, ki mu je zaradi slabih odnosov odpovedal podnajemniško razmerje. V tovarni so pri stanodajalcu posredovali v prid Naneva, vendar zmanjšali stanovanja pa mu tedaj tudi niso mogli priskrbiti. Zato se je tedaj nasilno vselil v solidarnostno stanovanje, ki ga je pred dobrimi letom zapustil in se, kakor trdi, spet protizakonito vselil v družbeno stanovanje, tokrat njihovo. Leta 1987 se je na listi kandidatov za stanovanje povzpel na 91. mesto, kar mu tudi ni obetalo skorajne rešitve stanovanjskega problema.

Ivana Matko, vodja socialnega varstva in družbenega standarda v Savi pravi, da je v to-

varni vse manj možnosti za pridobitev stanovanj, na listi čakajočih pa vsako leto 350 prisilcev. To je bil tudi razlog, da so skušali stanovanje na Škofjeloški 3 od najemnika dobiti nazaj (drug razlog so bili podnajemniki, ki so zasedali stanovanje, tretji pa nereno plačevanje stanarine). Najemnik je bil voljan in decembra leta 1988 se je odrekel stanovanju, Sava pa mu je zagotovila možnost vselitve v manjše stanovanje, če se kdaj odloči zapustiti dom ostarelih. Sorodnico je najemnik pooblastil, da uredi prizetje in izroči ključe. Uraden prevzem je bil opravljen, ključe pa od nikoder. Kmalu potem se je v stanovanje protizakonito vselil Nanev. Zahtevali so izselitev, saj so stanovanje nameravali podelitev prvega na prednostni listi prisilcev, ki naj bi mu pripadal 80 kvadratnih metrov stanovanjske površine, hkrati pa Nanevu začasno ponudili garsonjero v izmeri 46 kvadratnih metrov. Odklonil je, zato so se poslužili drugih zakonitih sredstev. Odklopili so elektriko in začeli postopek za izselitev.

Kot je povedala pravnica iz Sa-

ve Šmarjeta Skumavc, so se odločili za upravni postopek, ki se je na republiški instanci iztekel tovarni v prid.

Milorad Nanev zagovarja svoje, misleč da mu pripada stanovanje, do katerega si je vzel pravico. Tovarna zagovarja zopet svoje, pa naj bo še tako čuteča do socialne stiske svojega delavca, toda Nanev podobnih ima še vsaj tristo. Očitno ni ravnal modro, ko je odklonil garsonjero - na 48 kvadratnih metrih tudi 4-članski družini ni tesno, z nekaj ročnimi spremstvimi pa je v njej moč pridobiti mirno sobo za četrtik. Lani Milorad tudi ni več obnovil svoje prošnje za tovarniško stanovanje, zato ga ni več na listi čakajočih. Zdaj njezino družino očitno spet čaka cesta. Tovarna zakon v tem primeru ne zavezuje, da bi mu zagotovila najnajnejše stanovanje, vendar se bodo kljub temu trudili najti nekaj zanj. Ob tem se ne morejo vzdržati komentarja, da do svojih pravic ne pridejo vselej tisti, ki so v najhujši stiski.

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šinik

TINE BENEDIČIČ

Naš kmet

Gozdovi, travniki in plodne njive:
vse to leži zdaj v soncu tu pred mano
in vliva ogenj mi v mlade žile,
ko se ptice pesem dviga nad poljano.

Tu dedje moji zaorali so v ledino,
s potom svojega obraza so gnojili,
plačevali desetino, hodili so na tlako,
tu so živeli, delali in se borili.

In ko so zmagali, ko je prišla svoboda,
prišlo je geslo: zemljo njemu, ki jo obdeluje,
in z novo silo poprijeli so za delo za - drevesa.

Toda sedaj jih davki tlačijo še huje;
pravijo, da špekulantje so, da pride razlastitev,
a to boli - to že jih še najhuje!

Od "graščine" do kmetije... Turistični pisatelj dr. Rudolf Andrejka je 1921. leta zapisal: "V romantični kotlini, ki vodi turiste naravnost pod nebotično vznožje mogočne Kočne, stoji na levem bregu obširn Makekov dom. Enonadstropna stavba z majhnim zvonikom, krita po koroškem slogu z deščicami, vse naokrog obdana z gospodarskimi poslopji napravlja vtis kake graščine. Ta vtis se še poglobi, ako izveš, da je skoraj ves svet, ki sega od doline navzgor proti Kočni last slovenskega gospodarja..." Po vojne oblasti so poskrbele, da Makekove in tudi druge jezerske kmetije ne dajejo niti vtisa, da so graščine. Makeku je od nekdajnega gozda ostala le ena osmina.

MARJAN PODOBNIK

Kmetje nismo pripravljeni plačevati računov za zavoženo kmetijsko politiko

O hribovskem kmetijstvu je mogoče razmišljati vsaj na tri načine: z ozko ekonomskoga vidika, s čustveno prizadetostjo obarvanega nacionalnega vidika, in s kombiniranega krajinsko-poselitvenega in agrarno-ekonomskoga vidika.

Vsi trije (precej zapleteno označeni) vidiki imajo v slovenskem prostoru svoje privrženice in tudi v politiki ter stroki so pogledi na hribovsko kmetijstvo zelo različni. Smola oz. že kar tragika naših hribovskih kmetov je, da je bil dosedanji odnos politike do hribovskega kmetijstva dejansko neopredeljen. Fraze o velikem pomenu hribovskega prostora so sicer stalnica naše agrarne in druge politike, praksa pa kaže drugače. Da imamo danes hribovski prostor toliko poseljen in obdelan, je predvsem zasluga velike vztrajnosti in iznajdljivosti kmetov in njihove navezanosti na tradicijo in očetnjavo.

Ker pa je bil hribovski kmet v pretežni meri odvisen od lastnih idej in moči, je hote ali ne-hote posegal marsikje že v tisto "živo substanco", ki bi moral biti skoraj nedotakljiva. To pa je v prvi vrsti gozd. Za obstoj in minimalen razvoj so kmetje na nekaterih najbolj zahtevnih hribovskih območjih prisiljeni prekomerno izkorisciati svoje gozdove. Ali je šel (in gre) tales po redni poti ali po sivo-črnih kanalih, je skoraj nepOMEMBNO, saj je dejstvo predvsem to, da kmet s prekomerno sečno delo škodo tako sebi kot celotni družbi. S tega vidika je

iskanje večjega zasluzka (ob manjšem poseku) celo pozitivno dejane. Ker pa sem za pravno državo in odločno proti temu, da morajo na račun "švercerjev" plačevati lastniki, ki prodajajo les po "redni" poti, se seveda sam (in SKZ) zavzemam za zakonodajo, ki bo kmata postavila za dejanskega gospodarja gozda, ločila poslovno in strokovno funkcijo v gozdarstvu, postavila konkurenco pri prometu z lesom in s tem opravila s črno trgovino in z gozdarskimi monopolisti. Osnutek novega zakona, ki je te dni prišel v javnos, žal, tega ne zagotavlja. Le od odločnosti in vztrajnosti lastnikov gozdrov pri sprejemjanju zakonodaje bo odvisno, kakšna bo ta težko pričakovana prihodnost gozda in njegovih lasntikov. Premalo poznam razmere po celi Sloveniji, da bi lahko sodil o tem, koliko je bilo doslej preko kmetijskih in kmetijsko-gozdarskih zadrug, gozdnih gospodarstev ter na druge načine vloženega v razvoj hribovskega prostora in kmetijstva. Zagotovo so med območji velike razlike.

Ni pa sprejemljivo, da je odobre volje (in trenutnega števila cekinov) nekega zadružnega direktorja ali občinskega župana odvisno ali bo določeno hribovsko območje ostalo poseljeno in obdelano ali pa bo (nepovratno?) izpraznjen. Zato osebno zagovarjam kombinirani (tretji) vidik razmišlanja o hribovskem kmetijstvu. Izhajati moramo seveda iz danih materialnih možnosti družbe, prioritetenega vrstnega reda oz. pomena, ki ga družba konkretno hribovskemu prostoru in kmetijstvu namenja in cilja, ki se mu hočemo približati. Materialne možnosti so trenutno (tudi glede na bližnjo preteklost) relativno slabe, kar pa smo si v Sloveniji v precejšnji meri krivi sami. Dopolčamo npr., da se gre Srbija gospodarsko blokado, kar pomeni seveda predvsem "odpis dolgov", naša vlada pa ni v stanju izdavati stavka, da denarja za nerazvite na ta način v Srbijo in okolico ne damo več. Zakoni naj veljajo za vse ali za nobenega. Gre namreč za tako velika sredstva, (odpisanih dolgov) da se je zaupnik ameriškega pred-

Odprte strani

Urednikova beseda

Tokrat smo priloga odprli Jezerskemu - skušali smo poiskati vzroke zakaj je nekdaj gospodarsko in turistično cvetoči kraj toliko nazadoval. Z Jezerjani se je pogovarjal novinar Cvetko Zaplotnik, uvodnik v obravnavani temi pa je napisal predsednik slovenske kmečke mladine Marjan Podobnik. Na zadnji strani objavljamo zapis - pripravila ga je novinarica Danica Žlebir - o tem, kaj je na Grajskem večeru v Predvoru povedal Milan Pintar in zapis novinarke Danice Dolenc o odgovoru škofjeloških borcev na zapis Iva Žajdele o grobiščih brez zvezde ali križa.

Prihodnji petek bomo priloga odprli aktualnim temam. Vabimo k sodelovanju.

Leopoldina Bogataj

lovskega zakona opredeljuje za lovišče praktično vse površine razen pokopališč. Na nekaterih območjih Slovenije pomenijo danes škode zaradi divjadi že najpomembnejši razlog za upadanje obdelovanja zemlje. Sedanji lovski in gozdarski zakon sta verjento v Sloveniji zadnja, ki ohranjata še skoraj fevdalne odnose (ob tem, da se v lovskem zakonu opredeljenih kmetovih pravic le malokje držijo). Na žalost hribovskih kmetov pa prav ta dva zakona bistveno vplivata na njihov položaj.

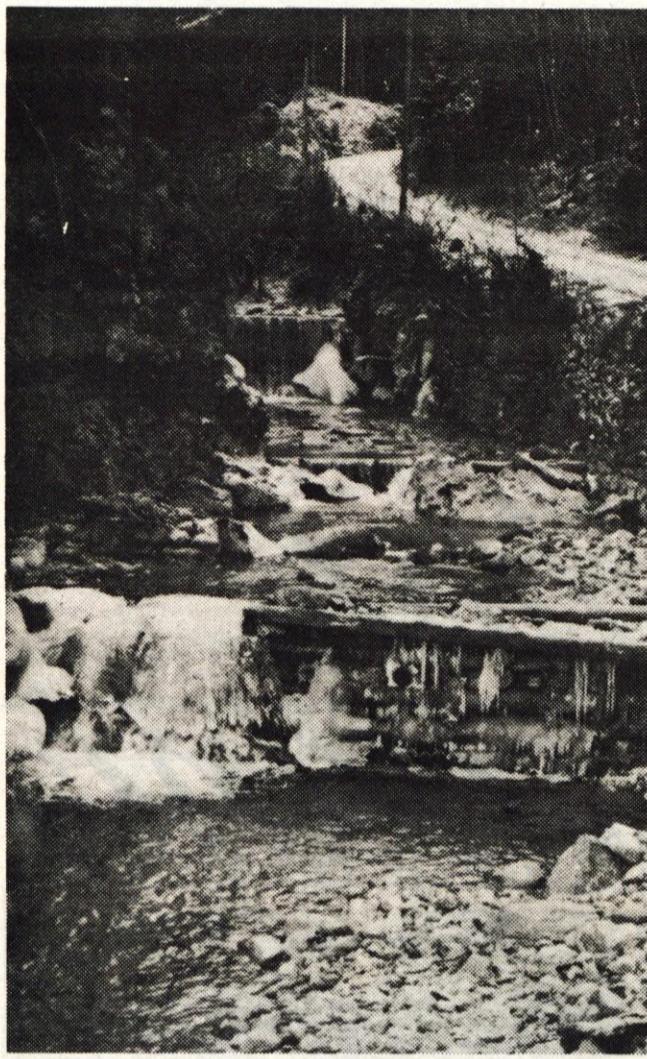
Kakšen je torej cilj agrarne in sploh Slovenske politike za hribovsko območja? Iz dosedanjih ukrepov tega cilja ni mogče spoznati. V priemu, da bi imela Slovenska kmečka zveza odločilen vpliv pri postavljanju slovenske kmetijske politike, bi najprej zahtevali vse karte na mizi. To pa konkretno za hribovsko kmetijstvo pomeni, da izračunamo, koliko nas obstoje hribovskih kmetov in kmetijska pridelava v hribih stane. Ker je jasno, da bo kljub relativno visokemu izračunu to najnižja cena za poseljeno krajino, bi dali poln pudarek družinskim kmetijam in podporo posebno mladim kmečkim družinam, kot nek zagonski impulz. Za okrepitev iz objektivnih razlogov osiromašenih hribovskih kmetij, bi dali tem kmetijam v dolgoročen najem del družbenih gozdov, ki bi tako odigrali mnogo pomembnejšo vlogo, kot danes, ko si jih prilaščajo gozdna gospodarstva in lepo živijo od rente, ki bi moralna biti rezervni državni kapital.

Osveščeni kmetje nismo več pripravljeni sprejemati računov za zavoženo kmetijsko politiko. Hočemo tako družbo in državo, ki bo imela sposobljiv odnos do lastnine, dela, in tudi iz tega izhajajočega premoženja. Zato bodo cvetoči gorenjski nageljni tudi na hribovskih kmetijah pricali o tem, da tam živijo ljudje, ki so ponosni na to, kar so - da so hribovski kmetje.

Grunt

Pravijo, da grunt je večen,
da do pekla ima korenine.
A le dokler na njem ni srečen,
ker sicer kmalu vse premine.

Debel zid, široki velbi,
kot da nosijo graščino;
podano sleme, mokri stropi,
vse prehaja v podrtijo.
Pod staro lopo plug rjav,
pusto polje, sam plevel,
o življenju mladem ni sledi,
le prazen stog in prazen hlev.
Nikjer ni volje, ni mladine,
vse pogreza se v sivino;
nič ni večno, vse premine,
ko pokvarimo mladino.

Ko sem iskal odgovor na vprašanje, zakaj so nekaj gospodarsko enako razvite avstrijske Korte in jugoslovansko Jezersko zdaj tako različni, se mi je pogled ustavil na dveh (nacionalističnih, separatističnih?) napisih na škarpi jezerske ceste: "1990 bo srečno, ampak brez komunistov" in "fronta za samostojno Slovenijo brez Jugoslavije". Je to jezerski odgovor na zastavljeni vprašanje? Naj bo tako ali drugače: ne da bi spodbujali revanžizma in si dajali duška ob protikomunističnem gnevnu, vendar je dejstvo in resnica, da je povojna enopartijska (komunistična) oblast najbolj kriva za to, da Jezersko (in še številne druge hribovske vasi na Gorenjskem in v Sloveniji) niso doživljale enake ali vsaj podobnega razcveta kot, denimo, hribovske vasi onstran državne meje.

Ker je dolina Kokre veliko dala narodnoosvobodilnemu gibanju (Kokra 25 žrtev, Jezersko 19) in so bile predvsem hribovske kmetije pomembne partizanske postojanke, so v Kokri in na Jezerskem (tudi pod vplivom oznanil političnih komesarjev o novi, boljši in pravčnejši ureditvi) upali, da se jim bo nova oblast zahvalila za njihov prispevek k zmagi. To se ni zgodilo. Oblast, ki se je najprej predstavljala za ljudsko, kasne-

CVETO ZAPLOTNIK
Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

Nekdanjim premožninoestnikom bi danes rekli sposobni podniki, hlapcem in deklam pa avci

"Kar osupne popotnik, ako zagleda kmetske hiše, krasne, snažne in večinoma enopne kmetske domove, last premožnih kmetskih posestnikov. V tej kotlini je premnogo neizrabljene bogastva; posestniki so zelo podjetni, posestvo, ki ima nad 600 oralov, ni tu nič posebnejšega. Zato se pa Jezerjani čutijo tudi kot nekaj posebnega in v šali omenjajo večkrat "jezerska republika" ... Izseljevanja tu ni opaziti, kar se da tudi razumeti iz dobrih gospodarskih razmer. Ta gospodarska neodvisnost Jane napravila tudi narodne in neodvisne od pangermanske koroške propagande," sta v turistični vodič Jezerskega, ki ga je 1921. leta zapisala turistični pisatelj dr. Andrejka Rudolf in domačin Igo Muri.

Ko sem se pred nedavnim še pod vtisom domala sedem desetletij starega turističnega peljala na Jezersko, nisem osupil: kmetij, ki bi imeli nad šesto oralov zemlje ni več, kmetje še zdaleč niso tako premožni, kot so danaj, na gospodarskih in drugih stavbah se vidi, da za njihovo vzdrževanje ni nekdanjega zaledja in da gre za umetno ustvarjeno nesrečo med obsežnostjo stavb in velikostjo kmetij, Jezerjani se zdaj ne počutijo posebnega zaradi gospodarske moči, ampak zato, ker so med generali gospodarske (politične, moralne) neučinkovitosti povojnega socialističnega razvoja, o "jezerski republiki" ne govorijo niti v šali. Vzvanje ni preteklost, ampak problem, ki je pestil in še pesti Jezersko, v socializmu spodrezani gospodarski temelji ne pomenijo le gospodarske nemoči, temveč tudi vse pogoste spogledovanje z ideologijo, vzorci in modeli onstran Jezerskega vrha...

je pa za samoupravno izvoljeno, ni samo pozabila na svoje nekdanje zaveznike, na kmete in na kmetij, s katerimi je partizanska vojska pogosto odhajala z napolnjenimi nahrbniki, ampak je tudi grobo zarezala v dušo ljudi, ki so bili gospodarsko in tudi čustveno navezani na zemljo. Povojna oblast se je očitno bala velikih kmetov, jezerskih posestnikov, ki so imeli tudi po deset hlapcev, dekadenskih (turističnih) stavb, pastirjev in žagarjev, in jih je zapečatila še žage in agrarni reformi odvezla okrog podrla načrte o lesnem obrazovanju in pretekelih tisoč hektarjev gozdrov in (z zabočno, v kateri bi založili tudi ženske), so se generali gospodarske (politične, moralne) neučinkovitosti povojnega socialističnega razvoja, o "jezerski republiki" ne govorijo niti v šali. Vzvanje ni preteklost, ampak problem, ki je pestil in še pesti Jezersko, v socializmu spodrezani gospodarski temelji ne pomenijo le gospodarske nemoči, temveč tudi vse pogoste spogledovanje z ideologijo, vzorci in modeli onstran Jezerskega vrha...

ter je nekaj pisal turistični pisatelj dr. Rudolf Andrejka, sesuli kot hiša iz kart. Udarci so si sledili drug za drugim: pet jezerskih kmetov je moralo v zapor, ker niso bili najbolj nav-

Jože Skuber-Makek, kmet z Zgornjeje jezerskega:

Jezersko ima prihodnost, vendar ne pod oblastjo, ki delala po starem

Da razumemo povojni socialistični razvoj, njegove dobre strani, predvsem pa zablode, moramo pogosto poseči v daljnjo preteklost in se za primerjave ozreti tudi prek državnih meja, na ozemlja držav, za katere so politiki še pred dvema desetletjema trdili, da so to dejeli gnilega kapitalizma. Jože, kakšno je bilo nekaj jezersko gospodarstvo?

"Za časa stare Avstrije so bile jezerske kmetije zelo trdne, še posebej v tistih letih, ko je bila konjunktura in se je les dobro prodajal. Kmetije, ki so posestovalo več kot 200 johov zemlje oz. po sedanjih merah več kot 115 hektarov, takšnih pa je bilo na Jezerskem precej, so imele tudi svoja lovišča. Glavni gospodarski dejavnosti sta bili gozdarstvo in predelava lesa (žagarstvo), delno tudi živinoreja in turizem. Skoraj vsi Jezerjani so bili tako ali drugače odvisni od lesa, delovna sila, ki smo ji nekaj rekli kajžarji, je bila zaposlena pri poseku, spravilu, oddaji in predelavi lesa. Do 1929. leta je imel les visoko ceno, zaslužki so bili dobri, prav tako standard, tega leta pa je Sovjetska zveza dala na evropski trg velike količine lesa in povzročila globoko gospodarsko krizo. Les tedaj ni imel nobene cene, kmetje so to dobro občutili, jezerski, ki so bili odvisni skoraj samo od lesa, še posebej. Pa ne le kmetje, tudi delavci, ki so na dan zaslužili le po 25 do 28 dinarjev... No, tudi to pa v primerjavi z današnjim draginom ni bilo tako malo! Kajžarji so v dveh dneh zaslužili za par čevljev, ki je tedaj stal okrog 45 dinarjev. Srajca je bila 20 dinarjev, oblike 150 do 200 dinarjev, moka po dva dinarja, koruza od 25 do 50 par, meso po šest do osem dinarjev. Da ni bilo tako hudega izkorisčanja, kot so učili mlade po vojni, dokazuje tudi to, da so si najbolj pridni kajžarji postavili svoje hiše. 1938. je križa minila, les iz Sovjetske zveze je pošel in spet je dobil boljšo vrednost domač les, tudi jezerski. Kubik lesa je stal 150 do 200 dinarjev, delavci pa so zaslužili od 60 do 100 dinarjev na "siht". Standard se je spet izboljšal, nastopilo je pravo blagostanje..."

Kako velike so bile tedaj jezerske kmetije, koliko so imele gozdov, kmetskih zemljišč?

"Najmanjše kmetije so imele 50 hektarjev gozdnih in kmetskih zemljišč, nekatere 300 do 400 hektarjev, pri nas, na primer, kar 640 hektarjev, največ na Jezerskem. Na vseh kmetijah je po površini in zaslužku prevladoval gozd. Jezerjani smo imeli tedaj tudi svoje drevesnice. Vse sadike smo vzgajili doma, tako da so se že aklimatizirale na ostre podnebne vremenske razmere in so zato bile odpornejše in so zato bolje uspevale kot tiste, ki so jih prinesli od drugod. Drevesnice smo po drugi svetovni vojni prenesli z občinskega zemljišča k stari poti, na ravnino in bližje naselju, vendar je tudi tam zdaj ni več."

So kmetje dobro gospodarili z gozdom?

"Ne le dobro, ampak zelo dobro. Nekateri so za smotreno gojenje, varstvo in izkorisčanje gozdov celo dobili diplome od odseka za gozdarstvo.

Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

CVETO ZAPLOTNIK
Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

Nekdanjim premožninoestnikom bi danes rekli sposobni podniki, hlapcem in deklam pa avci

Kar osupne popotnik, ako zagleda kmetske hiše, krasne, snažne in večinoma enopne kmetske domove, last premožnih kmetskih posestnikov. V tej kotlini je premnogo neizrabljene bogastva; posestniki so zelo podjetni, posestvo, ki ima nad 600 oralov, ni tu nič posebnejšega. Zato se pa Jezerjani čutijo tudi kot nekaj posebnega in v šali omenjajo večkrat "jezerska republika" ... Izseljevanja tu ni opaziti, kar se da tudi razumeti iz dobrih gospodarskih razmer. Ta gospodarska neodvisnost Jane napravila tudi narodne in neodvisne od pangermanske koroške propagande," sta v turistični vodič Jezerskega, ki ga je 1921. leta zapisala turistični pisatelj dr. Andrejka Rudolf in domačin Igo Muri.

Ko sem se pred nedavnim še pod vtisom domala sedem desetletij starega turističnega peljala na Jezersko, nisem osupil: kmetij, ki bi imeli nad šesto oralov zemlje ni več, kmetje še zdaleč niso tako premožni, kot so danaj, na gospodarskih in drugih stavbah se vidi, da za njihovo vzdrževanje ni nekdanjega zaledja in da gre za umetno ustvarjeno nesrečo med obsežnostjo stavb in velikostjo kmetij, Jezerjani se zdaj ne počutijo posebnega zaradi gospodarske moči, ampak zato, ker so med generali gospodarske (politične, moralne) neučinkovitosti povojnega socialističnega razvoja, o "jezerski republiki" ne govorijo niti v šali. Vzvanje ni preteklost, ampak problem, ki je pestil in še pesti Jezersko, v socializmu spodrezani gospodarski temelji ne pomenijo le gospodarske nemoči, temveč tudi vse pogoste spogledovanje z ideologijo, vzorci in modeli onstran Jezerskega vrha...

ter je nekaj pisal turistični pisatelj dr. Rudolf Andrejka, sesuli kot hiša iz kart. Udarci so si sledili drug za drugim: pet jezerskih kmetov je moralo v zapor, ker niso bili najbolj nav-

Jože Skuber-Makek, kmet z Zgornjeje jezerskega:

Jezersko ima prihodnost, vendar ne pod oblastjo, ki delala po starem

Da razumemo povojni socialistični razvoj, njegove dobre strani, predvsem pa zablode, moramo pogosto poseči v daljnjo preteklost in se za primerjave ozreti tudi prek državnih meja, na ozemlja držav, za katere so politiki še pred dvema desetletjema trdili, da so to dejeli gnilega kapitalizma. Jože, kakšno je bilo nekaj jezersko gospodarstvo?

"Za časa stare Avstrije so bile jezerske kmetije zelo trdne, še posebej v tistih letih, ko je bila konjunktura in se je les dobro prodajal. Kmetije, ki so posestovalo več kot 200 johov zemlje oz. po sedanjih merah več kot 115 hektarov, takšnih pa je bilo na Jezerskem precej, so imele tudi svoja lovišča. Glavni gospodarski dejavnosti sta bili gozdarstvo in predelava lesa (žagarstvo), delno tudi živinoreja in turizem. Skoraj vsi Jezerjani so bili tako ali drugače odvisni od lesa, delovna sila, ki smo ji nekaj rekli kajžarji, je bila zaposlena pri poseku, spravilu, oddaji in predelavi lesa. Do 1929. leta je imel les visoko ceno, zaslužki so bili dobri, prav tako standard, tega leta pa je Sovjetska zveza dala na evropski trg velike količine lesa in povzročila globoko gospodarsko krizo. Les tedaj ni imel nobene cene, kmetje so to dobro občutili, jezerski, ki so bili odvisni skoraj samo od lesa, še posebej. Pa ne le kmetje, tudi delavci, ki so na dan zaslužili le po 25 do 28 dinarjev... No, tudi to pa v primerjavi z današnjim draginom ni bilo tako malo! Kajžarji so v dveh dneh zaslužili za par čevljev, ki je tedaj stal okrog 45 dinarjev. Srajca je bila 20 dinarjev, oblike 150 do 200 dinarjev, moka po dva dinarja, koruza od 25 do 50 par, meso po šest do osem dinarjev. Da ni bilo tako hudega izkorisčanja, kot so učili mlade po vojni, dokazuje tudi to, da so si najbolj pridni kajžarji postavili svoje hiše. 1938. je križa minila, les iz Sovjetske zveze je pošel in spet je dobil boljšo vrednost domač les, tudi jezerski. Kubik lesa je stal 150 do 200 dinarjev, delavci pa so zaslužili od 60 do 100 dinarjev na "siht". Standard se je spet izboljšal, nastopilo je pravo blagostanje..."

Kako velike so bile tedaj jezerske kmetije, koliko so imele gozdov, kmetskih zemljišč?

"Najmanjše kmetije so imele 50 hektarjev gozdnih in kmetskih zemljišč, nekatere 300 do 400 hektarjev, pri nas, na primer, kar 640 hektarjev, največ na Jezerskem. Na vseh kmetijah je po površini in zaslužku prevladoval gozd. Jezerjani smo imeli tedaj tudi svoje drevesnice. Vse sadike smo vzgajili doma, tako da so se že aklimatizirale na ostre podnebne vremenske razmere in so zato bile odpornejše in so zato bolje uspevale kot tiste, ki so jih prinesli od drugod. Drevesnice smo po drugi svetovni vojni prenesli z občinskega zemljišča k stari poti, na ravnino in bližje naselju, vendar je tudi tam zdaj ni več."

So kmetje dobro gospodarili z gozdom?

"Ne le dobro, ampak zelo dobro. Nekateri so za smotreno gojenje, varstvo in izkorisčanje gozdov celo dobili diplome od odseka za gozdarstvo.

Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

CVETO ZAPLOTNIK
Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

Nekdanjim premožninoestnikom bi danes rekli sposobni podniki, hlapcem in deklam pa avci

Kar osupne popotnik, ako zagleda kmetske hiše, krasne, snažne in večinoma enopne kmetske domove, last premožnih kmetskih posestnikov. V tej kotlini je premnogo neizrabljene bogastva; posestniki so zelo podjetni, posestvo, ki ima nad 600 oralov, ni tu nič posebnejšega. Zato se pa Jezerjani čutijo tudi kot nekaj posebnega in v šali omenjajo večkrat "jezerska republika" ... Izseljevanja tu ni opaziti, kar se da tudi razumeti iz dobrih gospodarskih razmer. Ta gospodarska neodvisnost Jane napravila tudi narodne in neodvisne od pangermanske koroške propagande," sta v turistični vodič Jezerskega, ki ga je 1921. leta zapisala turistični pisatelj dr. Andrejka Rudolf in domačin Igo Muri.

Ko sem se pred nedavnim še pod vtisom domala sedem desetletij starega turističnega peljala na Jezersko, nisem osupil: kmetij, ki bi imeli nad šesto oralov zemlje ni več, kmetje še zdaleč niso tako premožni, kot so danaj, na gospodarskih in drugih stavbah se vidi, da za njihovo vzdrževanje ni nekdanjega zaledja in da gre za umetno ustvarjeno nesrečo med obsežnostjo stavb in velikostjo kmetij, Jezerjani se zdaj ne počutijo posebnega zaradi gospodarske moči, ampak zato, ker so med generali gospodarske (politične, moralne) neučinkovitosti povojnega socialističnega razvoja, o "jezerski republiki" ne govorijo niti v šali. Vzvanje ni preteklost, ampak problem, ki je pestil in še pesti Jezersko, v socializmu spodrezani gospodarski temelji ne pomenijo le gospodarske nemoči, temveč tudi vse pogoste spogledovanje z ideologijo, vzorci in modeli onstran Jezerskega vrha...

ter je nekaj pisal turistični pisatelj dr. Rudolf Andrejka, sesuli kot hiša iz kart. Udarci so si sledili drug za drugim: pet jezerskih kmetov je moralo v zapor, ker niso bili najbolj nav-

Jože Skuber-Makek, kmet z Zgornjeje jezerskega:

Jezersko ima prihodnost, vendar ne pod oblastjo, ki delala po starem

Da razumemo povojni socialistični razvoj, njegove dobre strani, predvsem pa zablode, moramo pogosto poseči v daljnjo preteklost in se za primerjave ozreti tudi prek državnih meja, na ozemlja držav, za katere so politiki še pred dvema desetletjema trdili, da so to dejeli gnilega kapitalizma. Jože, kakšno je bilo nekaj jezersko gospodarstvo?

"Za časa stare Avstrije so bile jezerske kmetije zelo trdne, še posebej v tistih letih, ko je bila konjunktura in se je les dobro prodajal. Kmetije, ki so posestovalo več kot 200 johov zemlje oz. po sedanjih merah več kot 115 hektarov, takšnih pa je bilo na Jezerskem precej, so imele tudi svoja lovišča. Glavni gospodarski dejavnosti sta bili gozdarstvo in predelava lesa (žagarstvo), delno tudi živinoreja in turizem. Skoraj vsi Jezerjani so bili tako ali drugače odvisni od lesa, delovna sila, ki smo ji nekaj rekli kajžarji, je bila zaposlena pri poseku, spravilu, oddaji in predelavi lesa. Do 1929. leta je imel les visoko ceno, zaslužki so bili dobri, prav tako standard, tega leta pa je Sovjetska zveza dala na evropski trg velike količine lesa in povzročila globoko gospodarsko krizo. Les tedaj ni imel nobene cene, kmetje so to dobro občutili, jezerski, ki so bili odvisni skoraj samo od lesa, še posebej. Pa ne le kmetje, tudi delavci, ki so na dan zaslužili le po 25 do 28 dinarjev... No, tudi to pa v primerjavi z današnjim draginom ni bilo tako malo! Kajžarji so v dveh dneh zaslužili za par čevljev, ki je tedaj stal okrog 45 dinarjev. Srajca je bila 20 dinarjev, oblike 150 do 200 dinarjev, moka po dva dinarja, koruza od 25 do 50 par, meso po šest do osem dinarjev. Da ni bilo tako hudega izkorisčanja, kot so učili mlade po vojni, dokazuje tudi to, da so si najbolj pridni kajžarji postavili svoje hiše. 1938. je križa minila, les iz Sovjetske zveze je pošel in spet je dobil boljšo vrednost domač les, tudi jezerski. Kubik lesa je stal 150 do 200 dinarjev, delavci pa so zaslužili od 60 do 100 dinarjev na "siht". Standard se je spet izboljšal, nastopilo je pravo blagostanje..."

Kako velike so bile tedaj jezerske kmetije, koliko so imele gozdov, kmetskih zemljišč?

"Najmanjše kmetije so imele 50 hektarjev gozdnih in kmetskih zemljišč, nekatere 300 do 400 hektarjev, pri nas, na primer, kar 640 hektarjev, največ na Jezerskem. Na vseh kmetijah je po površini in zaslužku prevladoval gozd. Jezerjani smo imeli tedaj tudi svoje drevesnice. Vse sadike smo vzgajili doma, tako da so se že aklimatizirale na ostre podnebne vremenske razmere in so zato bile odpornejše in so zato bolje uspevale kot tiste, ki so jih prinesli od drugod. Drevesnice smo po drugi svetovni vojni prenesli z občinskega zemljišča k stari poti, na ravnino in bližje naselju, vendar je tudi tam zdaj ni več."

So kmetje dobro gospodarili z gozdom?

"Ne le dobro, ampak zelo dobro. Nekateri so za smotreno gojenje, varstvo in izkorisčanje gozdov celo dobili diplome od odseka za gozdarstvo.

Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

CVETO ZAPLOTNIK
Oblast se je bala premožnih jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdovje pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu

Nekdanjim premožninoestnikom bi danes rekli sposobni podniki, hlapcem in deklam pa avci

Kar osupne popotnik, ako zagleda kmetske hiše, krasne, snažne in večinoma enopne kmetske domove, last premožnih kmetskih posestnikov. V tej kotlini je premnogo neizrabljene bogastva; posestniki so zelo podjetni, posestvo, ki ima nad 600 oral

jezerskih kmetov in jim je vzela veliko gozdom je pa tudi pravico do gospodarjenja v lastnem gozdu.

Njim premožnino posestnikom bili sposobni podniki, hlapcem in deklam pa avci

Ieda kmetske hiše, krasne, snažne in večinoma topne kmetske domove, last premožnih kmetskih poogo neizrabljene bogastva; posestniki so zelo posestvo, ki ima nad 600 oralov, ni tu nič posebne tudi kot nekaj posebnega in v šali omenjajo več "jezerska republika"... Izseljevanja tu ni opaziti, kar gospodarskih razmer. Ta gospodarska neodvisnost Jane napravila tudi narodne in neodvisne od pangersta v turistični vodič Jezerskega, ki ga je 1921. let generalni komisariat za turistični promet v Ljubljani, Andrejka Rudolf in domaćin Igo Muri.

Pod vtirom domala sedem desetletij starega turista podica peljal na Jezersko, nisem osupnil: kmetij, ki bi več, kmetje še zdaleč niso tako premožni, kot so tudi, na gospodarskih in drugih stavbah se vidi, da za zaledja in da gre za umetno ustvarjeno nesrečo med obsežnostjo stavb in velikostjo kmetij, Jezerjan zaradi gospodarske moči, ampak zato, ker so med malo gospodarske (politične, moralne) neučinkovito azvoja, o "jezerski republiki" ne govorijo niti v šali, vanje ni preteklost, ampak problem, ki je pestil in še odrezani gospodarski temelji ne pomenijo le gospodarskih (turističnih) stavb, nemoči, temveč tudi vse pogoste spogledovanje

nakonj Jezerskega vrha...

nakonj je tudi grobo zarezala v tudi po deset hlapcev, deklam (turističnih) stavb, pastirjev in žagarjev, in jim je zapečatila še žage in agrarni reformi odvzela okropljila načrte o lesnem obratni tisoč hektarov gozdom in tudi, z zabočnino, v kateri bi zadržalo nekaj kmetijskih zemljišč, poslovali tudi ženske, so se nacionalizacijo pa tudi več gospodarskih temelji, o ka-

terih je nekdaj pisal turistični pisatelj dr. Rudolf Andrejka, sesuli kot hiša iz kart. Udarci so sledili drug za drugim: pet jezerskih kmetov je moralo v zapor, ker niso bili najbolj nav-

dušeni nad ustanavljanjem kmetijskih obdelovalnih zadrug, za katere je tudi oblast kmalu spoznala, da so skregane z miselnostjo našega kmeta; jezerski kmetje pa še danes občutijo kot krivico ustavno in zakonsko opredelitev, da je les edini "pridelek", s katerim kmet ne more prosti razpolagati, in da oblast ne zaupa (jezerskim) kmetom gospodarjenja z zasebnimi gozdovi, čeprav so v preteklosti dokazali, da znajo gospodariti.

Dosedanje, pod vplivom uradne politike izdelane analize, so gospodarsko nazadovanje Jezerskega in ostale "zname", ki so kazali na zaostajanje, opravičevale s splošnimi družbenimi pojavi, kot so industrializacija, odseljevanje prebivalstva bliže delovnim mestom, "razkmetenje" (deagrarizacija) podeželja, pa celo s tem, da Jezerjan ne znajo in da niso sposobni, izogibale pa so se očenam, da gre za posledice neke zgrešene politike. Zdi se mi, da samo s splošnimi, za vse družbeni značilnimi pojavi, ni mogoče opraviti propad domala ducata jezerskih kmetij, zaraščenosti več stotin hektarjev planin, slabe energetske izrabljnosti reke Kokre, tega, da bi Jezersko lahko bilo po naravnih možnostih za državilski turizem drugi Davos, pa to ni, da

v jezerskih družbenih gozdovih prevladujejo delavci iz drugih republik in krajev, da se je v zadnjih treh desetletjih število prebivalcev zmanjšalo, da je bilo predlani nekajkrat manj novicetov kot 1960. leta, da je bilo prvo leto po vojni na Jezerskem štirikrat več živine, kot je zdaj...

Ker na Jezerskem vedo, da je predvsem (povojna) politika kriva za njihove razmere (kar so v posebni obliki zapisali tudi na škarpo jezerske ceste), vedo tudi to, da jim razmere lahko izboljša le drugačna politika. To drugačno se že kaže v ozivljanju pobud po vrnitvi kmetijske zemlje in gozdov, po večjih "pristojnostih" kmetov v njihovih lastnih gozdovih, po večjem političnem vplivu kmetov na tudi v tem, da ne gorovimo več o veleposestnikih in kuških, ampak o podjetnikih, nič več o hlapcih, deklah in služnikih (in drugih izkoriscanah), temveč o delavcih, ki so zapošleni pri podjetnikih, obrtnikih... Je bila torej predvojna jezerska kmetija s 600 hektari kmetijskih in gozdovih površin, z žago, s svojim loviščem in goščiščem ter deklami, hlapci in žagarji kaj drugega kot današnje podjetje s toliko in toliko zapošlenimi in dobičkom kot glavnim motivom?

Franc Šolar, pospeševalc za hribovsko kmetijstvo v kranjski občini:

V zadnjih petih letih ni propadla nobena kmetija

"V Kokri in na Jezerskem je v preteklosti propadlo več kmetij, v zadnjih petih letih nobena. Tako hudi problemov, da bi v bližnji prihodnosti pričakovani propad še katere, sicer ni, vendar je nekaj kmetij dolgoročno ogroženih zato, ker so brez (mladega) naslednika. Samo ena kmetija v dolini Kokre nazaduje, vse druge ohranjajo doseženo razvojno ravnen ali napredujejo. Na več kot polovici kmetij je napredek dobro viden, saj obnavljajo gospodarska poslopja, nabavljajo nove stroje, preurejajo hleva, gradijo silose in podobno," je dejal Franc Šolar, pospeševalc za hribovsko kmetijstvo, zaposlen v Gorenjski kmetijski zadruzi.

Podatki zadnjih let kažejo, da so kmetje z Jezerskega in s Kokre oddali 1983 leta 120 tisoč litrov mleka, predlani pa 194 tisoč (toliko kot največji ravninski kmet na Gorenjskem), 1985. leta 46 mladih pitanih goved, predlani pa 54... "Ker se vse bolj izpostavljajo načelu tržnega gospodarstva, se v zadruzi zastavlja vprašanje, ali bo še smiseln voziti majhne količine mleka z oddaljenega Jezerskega, se posebej zato, ker se v Slovenskih pojavit veliki presežki mleka. Če bo do tega prišlo, bo to velik šok za jezerske kmete, predvsem za tiste, ki so vse kmetovanje podredili prireji mleka. To pa ne bo edini problem: če na Jezerskem ne bo krv, tudi telet in bikov ne bo. Morda bi veljalo razmisli o tem, da bi mleko takoj kot že nekdaj predelovali doma ali v skupni sirarni in da bi se odločili za samoskrbovanje. Vsak dan se z Jezerskega odpelje 400 litrov mleka v mlekarino, iz mlekarne pa v nasprotni smer okrog 300 litrov. Reja plemenskih telic bi bila teoretično za Jezersko najprimernejša, vendar bi se v praksi pokazalo veliko problemov, najprej ta, kako zagotoviti kakovosten krmo za zimsko prehrano. Izkušnje zadnjih nekaj let kažejo, da vreme najbolj nagaja jezerskim in kokrskim kmetom prav tedaj, ko bi morali najbolj hiteti s spravilom krme. Poraba umetnih gnojil ni velika, tudi zato ne, ker se mnogim zdriži ob vseh vremenskih neprilikah in negotovosti za pridelek proč vržen denar," je dejal Franc Šolar in podaril, da imajo kmetje v dolini Kokre tudi velike težave z divjadjo, da za urejanje zaraščenih planin ni posebno velikega navdušenja, da je zaslužek od gozdarstva na marsikateri kmetiji "potuha", ki vpliva na slabšo izbravo kmetijskih zemljišč, da je ovčereja v krizi in da razne premije in regresi ne krijejo visokih izdatkov prireje in pridelave.

Ivo Zupan, gozdar v zasebnih gozdovih Kokre in Jezerskega:

Kmetije so premajhne, da bi se lahko preživljale samo z lesom

"Kmetje iz Kokre in z Jezerskega imajo skupno 1969 hektarjev gozdov - 144 hektarjev je varovalnih, v njih sečnja ni dovoljena, ostalo so gospodarski. Na Zgornjem Jezerskem imajo od 10 do 76 hektarjev gozdov in za letos povprečno po 200 kubičnih metrov poseka, na Spodnjem Jezerskem od 10 do 42 hektarjev in povprečno 150 "kubikov" eta-ja, v Kokri pa od tri do 72 hektarjev gozdov in povprečno odkazilo 100 kubičnih metrov. Stevilke so varljive: kmetje res dobijo za 100 kubičnih metrov posekanega drevja približno 70 000 (konvertibilnih) dinarjev (odvisno od tega, za kakšen les gre), vendar jim po plačilu vseh izdatkov niti ne ostane tako veliko, kot se marsikomu zdi," je dejal Ivo Zupan, ki je v GG Kranj-tok Preddvor zaposlen kot gozdar v zasebnih gozdovih Kokre in Jezerskega.

"Za polovico kmetij lahko rečem, da imajo prihodnost: ni problemov z lastništvom in nasledniki, domala ves denar vlagajo v stroje, opremo in stavbe in vseposod se vidi, da so pri hiši pridni ljudje. Ko se pogovarjam z njimi, jim beseda rada zaide v preteklost, v čas, ko jim je oblast odvzela veliko gozdom. To ne morejo preboleli, še posebej zato ne, ker sami ugotavljajo, da zdaj na Jezerskem in v Kokri ni kmetije, ki bi se lahko preživljala samo z gozdarstvom. V velikih težavah so zlasti kmetje iz Kokre. Do konca desetletnega obdobja, v katerem načrtujejo letne estate za vsako kmetijo posebej, sta še dve leti, 26 kokoških kmetov pa že zaradi vetroloma že preseglo količine, eden med njimi celo trikratno. To pomeni, da ni dohodka in da ga ne bo in da bo v naslednjih desetletnih načrtih treba uskladiti etat z dejanskimi razmerami. Nekateri ne bi smeli sekati 20 do 30 let, vendar se zastavlja vprašanje, od česa bodo živeli," razmišlja Ivo Zupan in dodaja, da bodo kmetje s sprejetjem novega zakona o gozdovih verjetno dobili (spet) možnost proste prodaje lesa in predelave v polizdelke. Žagarstvo, ki je bilo v dolini Kokre nekdaj že zelo razvito, povsem pa ni zamrlo niti po prepovedi, nai bi bilo spet dovoljeno. "To bo gospodarsko okreplilo kmetije, vendar se kmetje z Jezerskega in Kokre posebno ne veselijo proste prodaje lesa, ker je nevarnost, da bodo cene določali tisti, ki imajo s posekom in spravilom lesa bistveno manjše izdatke kot hribovski kmet."

pod oblastjo, ki delala po starem

kubičnih metrov lesne zaloge na hektar, tudi ni bilo treba posebni. Izbrali smo gozdove na sončnih straneh, kjer je priprastek na boljši kot na senčnih".

to se je nova (gospodarska) oblast obnašala do kmeta?

pisal bom samo en dogodek. Ker je splitska Brodogradnja dobila zgusta ministrstva dovoljenje za posek dvesto kubikov macesna, li na Jezersko strokovnjaki z republiškega ministrstva in s krajem gozdne uprave in so v delno varovalnem gozdom kar po vrsti odprli drevesa. Upri sem se takšnemu načinu, s katerim bi povzročili, terena, in zahteval, da se posekajo samo določena drevesa, zdržanje iz kranjske gozdne uprave sta se strinjala, nadzadnje je podelil tudi mož z ministrstva. Toda s tem zgodbe še niso konec: ko smo imeli težko prenašali, ko so novi oblastniki s harmoniko hodili po cerkvem, pa je eden dejal: jezerski kulaki imajo kar tri cerkve, me je zabolelo, takrat sem pravzaprav zvezdel, kaj smo kmetje, tudi težko prenašali, ko so novi oblastniki s harmoniko hodili v in dol in vplili "dol s kulakom", "zemljo bomo obdelovali..."

mere v dolini Kokre so se v nekaj desetletjih korenito spremenili, ki so bili nekdaj poznani predvsem kot "holcarji", se že v leti vožijo na delo v kranjsko industrijo, za delo v jezerskih državah pa je bilo treba poiskati delavce celo v Bosni. Marikragano z zdravo kmečko pametjo?

to ni mogoče kriviti Jezerjanov, ampak predvsem oblast, ki je napako naredila, ko je kmetom odzvel velik del gozdom, drugo pa je zapostavljala kmetijstvo in gozdarstvo in poveljevala le inženirje, ki so starji jezerski "holcarji" upokojili, je moral gozdnemu pridelku delavcev od drugod. Jezerjan pa so si raje poiskali le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato, da smo imeli zelo dobrega lovskoga čuvanja. Mislim, da so bila lovišča celo boljša, kot so zdaj. Gospodarjenje z gozdom se je precej spremenilo v škodo divjadi, živali nimajo več miru, saj je ne vznenimirajo le motorne žage in traktorje, ampak tudi številni planinci, pohodni, lovci... Samo jezerska lovска družina ima okrog devetdeset delavcev, v katerih je živilo 200 johi (115 hektarji) zemlje imajo svoje lovišče, manjšo pa možnost, da zakupijo občinsko lovišče. Naše oblasti so menile drugače in kmetijam vzele tudi lovišča. Je bilo od tega kaj zasluga? Nekaj je tistih, ki so prihajali na lov, to pa so bili predvsem premožni posestniki ali družine, so bivali na kmetijah, se tam tudi hranili. Čeprav bila lovišča v zasebni lasti, se je v njih dobro gospodarilo, tudi zato

EMIL MILAN PINTAR

»Stranke si bodo pravično porazdelile karieriste«

Preddvor, 24. januarja - Gost tokratnega Grajskega večera v Preddvoru je bil Emil Milan Pintar, namestnik republiškega komiteja za znanost in član Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Publika, še vedno pod vtisom dramatičnega odhoda slovenske partijske delegacije z izrednega kongresa zvezne partije, je Pintarja izvala k besedi, ali je bilo dejanje zgolj akt političnega marketinga (kakor očita opozicija) ali so mu botrovali iskreni razlogi. Sicer pa je moderatorka Grajskega večera, svobodna novinarka Tanja Zrnič, svojega sobesednika vodila tudi mimo drugih, za prihodnost Slovenije pomembnih tem, od povezanih politike, gospodarstva in znanja, profesionalizma, prednosti gospodarskega razvoja, do vprašanj, ki se že zdaj kažejo kot boleča na obzoru razvojne prihodnosti: kaj bodo prinesli stecaji podjetij, kaj spopad s prezaposlenostjo, kako v prihodnje zastaviti socialno zaščito, da je bodo deležni le otroci, starci in bolni, vsi ostali pa naj sami poskrbijo zase, skratka vprašanj, kjer so ekonomske strukture rešljive, kakor je dejal gost večera, človeške usode pa ne vedno. A tokrat le o še vedno vročih kongresnih vtipih in partiji, ki se bo po spomladanskih volitvah imenovala socialistična.

Konec je enovite organizacije

Vprašanju, ali je bil odhod slovenske delegacije z zveznega partijskega kongresa dejanje političnega marketinga, Emil Milan Pintar ni popolnoma zanikal. Osnova za prelom v Zvezi komunistov Jugoslavije ni bila le želja, da si slovenska partija ustvari priložnost za volitve, pač pa je temeljila že na prejšnjih razhajanjih, ki jih po mnemnju gosta Grajskega večera pogojujejo razlike v civilizacijski osnovi. V Beograd so šli slovenski komunisti s tezo, da Jugoslavija ni država z nekaj različnimi upravnimi enotami, temveč naj bi bila prostovoljna zveza republiških držav, pa tudi unitaristična partija v tem smislu ni prihodnost države, saj to vodi samo v konflikt.

Ker je slovenska delegacija v najpomembnejših točkah partijskega programa (vstop v Evropo, človekove pravice, reafirmacija republiške države) doživila poraz in prevlado konzervativne struje v jugoslovenski partiji, je lahko edinole vstala in odšla. Odmor v plenarnem zasedanju izrednega kongresa in reakciji nekaterih drugih delov jugoslovenske partije v tem času je dokaz, da se tudi drugi ne pustijo več vleči za nos in da je z unitarno organizacijo konec. Mogoče je seveda sodelovanje med partijami. Ob tej ugotovitvi je Emil Milan Pintar navrgel, da so mu nekateri programi slovenskih opozicijskih strank celo bližji kot denimo program srbske partije. Ko se bodo odločali za sodelovanje, se bodo po meri poslene politične igre, kadar bo šlo za skupne programe na skupnih osnovah.

Pogodba med politikom in volilcem

Ko je še govoril o političnem marketingu (tudi njegov javni nastop v Preddvoru je moč razumeti v luči predvolilnega boja), je gost poudaril, da se bodo morale vse stranke v prihodnje iti marketing, dolgorajnešo šanso v politiki pa imajo stranke, ki ne bodo počele le tega. Politični marketing s programi, idejami, ljudmi prinaša tudi veliko dobrega, saj bo to onemogočilo, da stranke se naprej kadriroj nespособne ljudi. V nasprotnem bodo deležne obtožb, posmeha in političnih napadov drugih strank. Javnost političnega dela - to delo je pogodba med politikom in volilcem - pomeni pritisak na stranke, da izbirajo najboljše.

"Za večpartijski sistem sem še iz enega razloga," je pol v šali dejal Emil Milan Pintar. "Stranke si bodo tako med seboj pravične porazdelile karieriste in politične kriminalce. Ta hip si jih že, prej pa so bili vsi v partiji."

Ijudi. Naj ljudje pridejo v javnost, ponudijo programe in se borijo za njihovo uresničitev.

Strankarsko uravnotežen parlament

Volilni program partije sicer še ni do konca izdelan, je dejal gost, ko so nanj naslovili vprašanje o prepričljivosti partijskih programov, njegovo bistvo pa je znano: gospodarska preobrazba Slovenije, ki jo mora spremniti politična preobrazba. Partija obljuhbla, da bo poiskusila na volitvah in četam ne dobi tolikšega števila glasov, kot računa, se bo pa podredila pravnemu redu, ki je pomembnejši kot trenutna pozicija oblasti. Moč se bo porazdelila: prihodnji slovenski parlament (pa tudi vlada) ne bo zgolj večstrankarski, temveč tudi strankarsko uravnotežen.

Ko partija računa na koalicjsko povezovanje, računa tudi na skupne programe. Pintar zagovarja načelo, da je treba pozvezati vse ljudi, večše upravljanja, da dobimo boljšo politično garnituro, kot jo imamo zdaj.

Gost se je razgovoril tudi o razmerju med politikom in znanostjo, ki se vse bolj stavlja.

V razvitem svetu se je zacet politika spreminjati iz oblasti v upravljanje, to pa mora temeljiti na strokovni analizi družbenih procesov. Kar gost očita slovenski politiki je to, da je hotela ostati pri politiki ceneh odločitev, telefonskega odločanja, brez strokovnih podlag, in si hotela podrediti znanost, namesto da bi sebe prilagodila znanosti.

Socializem se oddaljuje od boljševizma

Na Grajskem večeru je bilo veliko govora o prihodnjem lastninskem pluralizmu, o prihodnjih gospodarskih tokovih, ki spet vračajo kapitalski odnos, zato se je logično porodilo tudi vprašanje, kaj nam v teh procesih sploh še ostaja socialistična - vprašanje je Pintar dobil kot »član vodstva stranke, ki bo po volitvah nosila ime socialistična«.

Odgovoril je, da v socializem boljševiškega tipa ni nikoli verjel, morebiti zaradi tega, ker jih je (kot filozof po izobrazbi) prej kot v politični sprejemal v filozofski konotaciji. Segel je vse do Marxa, ki mu je kapitalizem pomenil privatno gospodarjenje s kapitalom, z državnim kapitalom v prvi polovici tega stoletja pa se ti odnosi deloma spremnijo. Marxu pomen socializma ni pomenil tistega, v kar so ga ideološko preoblikovale družbe boljševiščnega tipa. Te so ukinile kapital kot kapital in lastnino kot lastnino: družba je postala neposredni lastnik sredstev, pred-

Odmev Če imaš domovino rad, jo boš branil, ne pa izdal

Škofja Loka, januarja - Pričakovati je bilo, da bo članek Iva Žajdela, enega najbolj zagrivenih mladih zagovornikov belogardistov pri nas, objavljen v Gorenjskem glasu 12. januarja, sprožil plaz ogorčenja pri vseh naših ljudeh, ki so preživeli strahote vojne, ki so sami sodelovali v njej, bili kakorkoli prizadeti. Nekateri, povsem preprosti ljudje, ki sicer niso bili zaradi vojne prizadeti, le preživeli so vse njene strahote, rotijo, naj vendar nehamo vleči na dan krvave dogodke, na tej in na oni strani, pustimo vendar že enkrat te stvari pri miru. Preveč je že bilo vsega, zaživimo vsaj malo v miru. Drugi spet zagovarjajo, naj pridejo vse stvari na dan, tudi tiste, ki so hotele biti pozabljeni. Naj se javno spregovori o njih, o napakah, ki so jih storili na eni ali na drugi strani. Tudi jaz sem za to, da se jih enkrat le obelodani, toda naj bo to kljub temu, da je vojna tako nečloveška in krvava, opravljeno strpno, z največjo mero objektivnosti. In povsem se strinjam z borci škofjeloške občine, da se k obelodanjanju dogodkov v prvih dneh po vojni prispevam znanstveno, ne pa s surovimi napadi prepatežev in nasprotnikov, ki so komaj čakali, da lahko udarijo in jim uredništva, ki jim je predvsem za senzacionalnost, vse te nepreverjene članke, kratkomalo objavijo. Eno je najpomembnejše, na kar se moramo pri teh stvareh vedno vračati: narodnoosvobodilna borba je bila borba proti okupatorju, za svobodo slovenskega naroda. Domobranci in belogardisti in vsi drugi kvizlingi pa so se v najhujšem obrnili proti svojemu narodu.

O članku Grobišča brez križa ali zvezde, v katerem so na kratko opisana štiri grobišča belogardistov, domobranov, ustašev in drugih ter iz knjižice. V Ragu ležimo pobiti, izšle v samozuložbi Buenos Aires leta 1918, ki pa jo je ponatisnila Mohorjeva tiskarna v Celovcu, prepisana izjema enega najhujših škofjeloških belogardistov Venčinja Dolenc ter izjava domačinke iz Cnigroba, je razpravljalo tudi predsedstvo Občinskega odbora zvezne borcev Škofja Loka. Danes se tako enostransko piše o domobranih, pravijo, pri tem pa se pozabljajo, da so prav ti vodili bratmorno vojno. Vsa trikrat, zadnjič še tik pred koncem vojne, so jim partizani ponudili amnestijo, če prenehajo s svojim krvavim delom, sicer jih bodo obravnavali kot nemške enote. Vendar do zadnjega niso popustili. Samo spomnimo se, strašnih zločinov, ki so jih zgrešili beli v Selški dolini par dni pred koncem vojne: smrt dveh kranjskih mladišč, partizank. Cilke Odroke - Tatja-

ne in Vide Šinkovec - Janine, 19. aprila 1945 je bilo, nad Lajšami.

To je samo en primer. In takih je bilo v obeh dolinah veliko. Se spomnite koliko milinov je pogorelo v pojanskih in selških grahpah, v njih pa otroci, materje. Koliko takšnih malih Urhov je zkričilo gorenjsko domobranstvo!

Vencelj Dolenc, ki danes postaja legendarna osebnost opozicijskih piscev, je bil morda še slabši od vseh drugih, kajti pred belo gardo je nosil partizanski mitraljez. Prav bi bilo, da bi v Gorenjskem glasu objavili njegova "dobra dela", ko tako goreča izjavila, da je bil edini greh domobranov "neizmerna ljubezen do slovenske domovine". Kot vedo borce, ni šel iz partizanskih vrst zaradi te "ljubezni" in strahu pred komunizmom, pač pa zato, ker ni prenesel teže partizanske življenja, pri belih pa je bil lepo na toplem in suhem, varovan od debeli zidov utrjenih postojank... Zakaj si ti okoreli zločinci ne sprašajo svoje vesti za tisoče žrtev, ki so jih že ne neposredno,

pa vsaj posredno povzročili med slovenskim narodom.

"Objava takšnega članka v Gorenjskem glasu je mlajšem kompromitirati ZK in NOB," pravi Cvetko Kobal, član Republiškega odbora ZB NOV Slovenije, sicer pa znani škofjeloški aktivist. "Danes skuša opozicija celotno našo NOB prikazati kot državljansko vojno, ki je imela cilj, da se polasti oblasti, ne pa borbo proti okupatorju, in skuša izenačiti partizanski boj z domobranstvom ter hoče enačiti žrtev ne glede za kaj se je kdo boril.

Danes hočejo reči, da so se že takrat borili proti boljševizmu, bili že takrat najbolj napredni. Edina resnica pa je, da bi, če bi se takrat ne obrnili proti svojemu narodu, Slovenija imela veliko manj žrtev.

Zelo iluzorno je misliti, da bi

ponemcevanja. Slovencev danes ne bi bilo več. Slovenski narod se ni žrtvoval za cilje okupatorja, kot številni drugi evropski narodi, pozabljamo, da smo samo mi imeli organizirano vojsko od leta 1941 in končali z močnimi silami, da smo dobili Primorsko. Nikoli bi je ne, če bi ne imeli preizkušene, prekaljene vojske. Leta 1948 bi se ne uprli Stalinu, če bi ne imeli takih ljudi. Če bi ne bodo domobranstva, ki je zabil v svoje vrste ljudi, bi bili še močnejši. Morda bi lahko imeli še Gorico na naši strani. Zdaj se hoče svetu dati vtič, da smo bili Slovenci razbojniki, ki smo se med seboj pobijali. Tisti, ki imajo polna usta samostojne države Slovenije, odecpljene, pozabljajo na to, da je ta tesno povezana z domovinsko ljubezijo, ta pa ni povezana z domobranstvom. Če imajo domovino rad, jo boš branil, za

tega aktivista Martina in kako so ga potem zagreblji na loškem pokopališču, zraven pa vpili, da bodo prišli nazaj in vse pobili... Morda smo bili premili, preobzirni do sorodnikov, ki niso bili nič krivi in zavedali smo se, da bi pisane o belih, vrglo senco tudi nanje. Vendar, če druga strančne danes javno zapisati vsako ime, vsak detajl, nam ne preostane drugega, kot da tudi mi spremo vovo. Na naše strpne odnose opozicijske sile ne dajo veliko. Pozabljajo, da se je ta država s težkimi mukami obdržala tudi po vojni. Bili smo izmučeni, nič ne vi del od kod nas bo še kdaj napadel. Z današnjimi očmi človek, ki sedi lepo v fotelju, te stvari težko razume.

Ob koncu vojne sem bil z 9. korpusom v Gorici. Škofja Loka je bila za poračun z ostankom izbrana, ker je pač imela grad, zapore. Tu so se znašli vsi najbolj krvavi domobranci iz vseh postojank. Ta skupina, o kateri piše, ni bila slučajno izbrana, ampak zelo premisljeno. Crnograd so imeli čez enote 4. armade, ki je poznačil domobranstvo, da je bilo zelo zelo. Ranični so imeli amfiteatre, ki so dotedaj ne obstajajo, vendar so imeli vse vsega, kar je bilo v območju. V drugem valu je treba takoj po popisu vsega prebivalstva izseliti tiste, ki so se priselili v Gorenjsko iz drugih predelov Jugoslavije. V tretjem valu je treba izseliti v dva deset kilometrov širokega pasu v južnem delu Gorenjske ob meji z Ljubljansko pokrajinijo, izseliti prav vse Slovence... Tu so imeli namen naseliti nemške kmečke sinove. V načrtu je bilo, da se po vsej Gorenjski utrdi nemštvu, popolnoma preuredi pokrajinu, kakor je bilo to narejeno na Poljskem. Vsi, ki bi ne vstopili v Koroško ljudsko zvezo, bi bili sterilizirani. Če bi ne bilo partizanskega upora, bi bilo vse to tudi urešeno.

V prvem valu je treba čimprej izgnati vodilni sloj slovenskega izobraženstva in vse tiste Slovence, ki so dotedaj politično delovali. To je predvsem znane zastopnike slovenskih političnih strank in organizacij v občinah in okrajnih mestih, učitelje, mlajše duhovnike in osebe raznih akademskih poklicev. V drugem valu je treba takoj po popisu vsega prebivalstva izseliti tiste, ki so se priselili v Gorenjsko iz drugih predelov Jugoslavije. V tretjem valu je treba izseliti v dva deset kilometrov širokega pasu v južnem delu Gorenjske ob meji z Ljubljansko pokrajinijo, izseliti prav vse Slovence... Tu so imeli namen naseliti nemške kmečke sinove. V načrtu je bilo, da se po vsej Gorenjski utrdi nemštvu, popolnoma preuredi pokrajinu, kakor je bilo to narejeno na Poljskem. Vsi, ki bi ne vstopili v Koroško ljudsko zvezo, bi bili sterilizirani. Če bi ne bilo partizanskega upora, bi bilo vse to tudi urešeno.

V prvih mesecih vojne Maier-Kaibisch sporoča svoje gledišče šefu civilne uprave za Gorenjsko drž. Rainerju: "Gorenjska mora biti čimprej ponemčena. Toda ponemčenje ne more biti zaključeno samo z rešitvijo jezikovnega vprašanja (nemški jezik v obvezne vrte, šole, za odrasle obvezni jezikovni tečaj). Odločilno je prepršanje. Glede na razmere na Gorenjskem je treba najprej nujno izvesti tiste ukrepe, ki bi pomagali, da bi se gorenjsko prebivalstvo vzgajalo za zvestobo državi..."

Tu je pomagala cerkev z domobranstvom. Tu je vzrok vsega najhujšega, kar se je potem zgodilo slovenskemu narodu, tudi bratomorje. Toda eno je gotovo: narodnoosvobodilna borba na Slovenskem ni bila nikoli državljanska vojna, pa če se opozicija tako trudi, da bi koga prepršala.

D. Dolenc

Po dveh zaporednih porazih zmaga v Beogradu - Hokejisti Jesenice so po porazih z Olimpijo v Ljubljani in z Medveščak Gortonom v dvorani Podmežakla v torek, v tekmi 28. kola prve zvezne hokejske lige gostovali v Beogradu, kjer so s 6:1 (3:0, 1:0, 2:1) premagali Crveno zvezdo. Gole za Jesenice so dosegli: Tišler dva ter Kopitar, Smolej, Razinger in Ščap po enega. V naslednjem kolu, ki bo na sporedu danes, v petek, igrajo Jesenice še drugo tekmo v Beogradu, tokrat proti četrtovrščenemu Partizanu. Znani so tudi pari in prizorišča polfinalnih pokalnih tekem: v Ljubljani se bosta pomerili Olimpija in Jesenice, v Zagrebu domaći Medveščak Gortan in Partizan, tekme pa bodo 2. februarja. - Slika: G. Šnik

Pohod na Kriško goro

Križe, 24. januarja - Planinsko društvo Križe prireja v nedeljo, 28. januarja, tretji zimski pohod na 1582 metrov visoko Kriško goro. Pohodniki bodo krenili na pot iz dveh izhodiščnih krajev, iz Križi in z Golnika, nato pa skozi vas Gozd proti vrhu. V kopi na Kriški gori bodo za prvo udeležbo na pohodu prejeli izkaznico trimček-planinček in bronasti pripomko, za tretjo udeležbo pa srebrno.

Tekači za Žitov pokal

Pokljuka, 21. januarja - Športno društvo Kokrica je na Planini pod Klekom izvedlo prvo letnino tekmo za Žitov pokal, na kateri je nastopilo okrog dvesto mladih tekačev iz šestnajstih klubov Slovenije in Hrvatske. Čeprav tekma ni bila na homologirani progi, je bila ob pomanjkanju snega in možnosti za vadbo vsekakor dober preizkus pripravljenosti mladih tekmovalcev. Za priznanja je poskrbel pokrovitelj, podjetje Žito Ljubljana.

Rezultati, ml. pionirji (3 km): 1. D. Jerina (Log), 3. Žepič (Kokrica), 4. Dežman (Bled), 5. Menart (Log); **ml. pionirke (3 km):** 1. Žibert, 2. Dolinar (obe Kokrica), 3. Štampelj (Brdo), 4. Žemva (Gorje), 5. Ozebek (Kokrica); **st. pionirji (5 km):** 1. Fajs (Brdo), 2. Jerončič (Kokrica), 3. Ovnik (Dol), 4. Smerajc (Brdo), 5. Pavlič (Dol); **st. pionirke (5 km):** 1. Bukovec (Dol), 2. Zevnik (Kokrica), 3. Ambrožič (Log), 4. Nikola (Delnice), 5. Eržen (Kokrica).

Gorenjski smučarji na mednarodnih tekmacah

Veleslalomski uspeh Saša Robiča

Kranj, 25. januarja - V šestem, predzadnjem moškem veleslalomu za svetovni pokal v Veysonnazu so se vsi štirje naši smučarji uvrstili v finalno vožnjo, trije pa so dobili tudi točke svetovnega pokala: Tomaž Čižman za enajsto mesto, Jesenican Sašo Robič za dvanajsto in mladi, 19-letni Mitja Kunc za petnajsto. Robert Žan s Koroške Bele je bil 22. Robič je bil po prvi vožnji šestnajsti, v drugi pa je dosegel četrti čas (za zmagovalcem Krollom je v tej vožnji zaostal le za 24 stotink sekunde), kar je zadostovalo za dvanajsto mesto.

Naša slalomska reprezentanca je nastopila na tekmi evropskega pokala v južnotirolskem Suldnu. Na umetnem snegu je med 77 tekmovalci zmagal Gerosa (Italija), naš najboljši slalomist Grega Benedik pa je bil deseti. Planinšek je bil 14., Bergant 19., Markič, Miklavc in Grašič so odstopili v prvi vožnji, Jovan, ki je bil po prvem teku 35., pa v drugi.

Jugoslovanski tekači na smučeh so nastopili na tekmacah za Alpsi pokal v švicarskem Obergomsu. Med člani, ki so tekli na 30 kilometrov dolgi progi, sta bila med našimi še najboljša Kerštanj na 33. mestu in Kordež na 55., med članicami (v teku na 14 kilometrov) pa Grašičeva 26. in Lačnova 34. Še najbolje so se odrezali mladinci: Klofutar je bil četrti, Nunar šesti, Šorli 14., Globočnik 16. itd.

V italijanskem kraju Castello di Fiemme je bilo tekmovanje za lovorko Topolino oz. neuradno svetovno prvenstvo v smučarskih tekih za pionirske in mladinske kategorije. Na tekmovanju je nastopilo okrog 500 tekačev in tekačev iz devetih držav, med njimi tudi iz Jugoslavije. Naša ekipa je z ekipo zmago dosegla odmeven uspeh. Med mlajšimi pionirkami je bila Zelenčeva druga, Kastelicova četrti, Jerinova sedma in Zalaznikova deseta; med mlajšimi pionirji Rupnik drugi, Gostiša četrti in Grašič peti; med starejšimi pionirkami Cerkovnikova druga, Seljakova tretja in Racetova šesta ter med starejšimi pionirji Petkoš drugi, Grgurič četrti, Pintar peti in Petkovsek sedmi.

DONIT

kemična industrija, p. o.
Medvode

vabi k sodelovanju

DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA KEMIJSKE TEHNOLOGIJE

za opravljanje nalog razvijanja in osvajanja zahtevnejših predmetov dela s področja poliuretanske predelave. Kandidatom nudimo možnost samostojnega kreativnega dela, razvijanja in uveljavljanja svojih sposobnosti na področju poliuretanske predelave.

Delovne naloge se opravljam deloma v novem obratu na Jesenicah in deloma v Medvodah.

Prijave sprejema 8 dni po objavi kadrovsko socialni oddelki DONIT Medvode, Cesta komandanta Staneta 38, 61215 Medvode.

Po sedmih zaporednih porazih vaterpolistov Triglava

V Šibenik z novim trenerjem

Kranj, 23. januarja - V Vaterpolo klubu Triglav so po sedmih zaporednih porazih njihovega članskega moštva v 1.A zvezni ligi ter po ponujenem odstopu dosedanjega trenerja Rado Čermelj imenovali za novega trenerja Bruna Silića iz Splita, trenerja mladinske državne reprezentance in dosedanjega trenerja Jadran-Koteka. Silić je prevzel trenerско mesto v Triglavu v torek, danes, v petek, pa bo z moštvom že odpotoval v Šibenik, kjer bo poskušal v tekmi 8. kola z domaćim Solarisom preprečiti nadaljevanje "črne serije" sedmih zaporednih porazov.

Pogled na lestvico 1. A zvezne vaterpolske lige pove vse: Triglav je po odigranih sedmih kolih na zadnjem mestu brez ene same točke. Čeprav gre za novinca v ligi, ki ima med vsemi tudi najslabše možnosti za vadbo in tekme, pa v klubu ne skrivajo, da so od ekipe vendarle pričakovani več. Ko je Triglav v "domačem bazenu" v Ljubljani izgubil še z Medveščakom in prepustil načrtovani točki neposrednemu tekmcu za izpad iz lige, je v klubu postalo precej kritično. Trener ekipe Rado Čermelj je na prvem sestanku predsedstva kluba ponudil odstop, vendar ga predsedstvo ni sprejelo, ker za trenerja ni našlo ustrezne zamenjave in ker je menilo, da so ob normalnem delu v klubu še možnosti za obstanek. Taščna stališča so med igralci še povečala brezvoljnost, zato klubski upravi ni preostalo drugačje, kot da se odloči za nekatere korenite spremembe. Ker je vodstvo kluba ocenilo, da lahko ekipo "prebudi" in jo dodatno motivira le trener iz drugega okolja, je za novega trenerja imenovalo Bruna Silića, trenerja mladinske državne reprezentance in dosedanjega trenerja Jadran Koteka. Rado Čermelj, ki je doslej vodil moštvo, bo nadaljeval delo v klubu kot trener in koordinator dela z mlajšimi selekcijami.

Vodstvo kluba ob zamenjavi trenerjev poudarja, da je prav Čermelj vzgjalj (domače) vaterpoliste, ki zdaj igrajo v prvem mestu, in da je najbolj zaslужen za to, da je ekipa lani napredovala iz I.B v 1.A zvezno ligo. Ko je predsedstvo kluba na nedavnem sestanku obravnavalo razmere v klubu in v moštvu, ni imelo priporavnih korektne in strokovne in da je tudi pripravljenost moštva dobra, da pa gre za probleme psihične pripravljenosti igralcev in njihove motiviranosti za igro.

C. Z.

Konec tedna v Planici

Državno prvenstvo v smučarskih skokih

Rateče, 24. januarja - V Planici bo konec tedna 45. državno prvenstvo v smučarskih skokih. Že danes, v petek, bo od 10. do 13. ure trening na 90-metrski skakalnici, jutri, v soboto, bo najprej tekma za državno prvenstvo na malih skakalnicah (začetek ob 11. uri), od pol dveh do treh pa še trening na 120-metrski skakalnici. V nedeljo bo državno prvenstvo na veliki skakalnici, tekmovanje pa se bo tako kot v soboto začelo ob 11. uri. Vstopnina bo 10 dinarjev, za otroke do 15. leta starosti pa bo ogled tekem brezplačen.

Smučarska zveza Jugoslavije je izvedbo prvenstva zaupala smučarsko skakalnemu klubu Iskra Delta Triglav iz Kranja, kranjskim smučarskim delavcem pa bodo pri tem pomagali tudi člani planinskega komiteja. Glavna pokrovitelja prvenstva sta Iskra Delta in planinski komite, sopokrovitelja pa Merkur Kranj in Mark Britof.

Naslov državnega prvaka na veliki in malih skakalnicah brani Matjaž Zupan (ID Triglav), letos pa so po napovedih smučarskih strokovnjakov glavni kandidati za prvaka Primož Ulaga, Miran Tepeš in Franc Petek.

C. Z.

Tržiška odbojkarska liga

Prosveta prva, Podljubelj drugi

Tržič, 23. januarja - Pred kratkim se je končalo tekmovanje v občinski odbojkarski ligi, v kateri je v dveh kakovostnih skupinah tekmovalo dvajset ekip. Naslov občinskega prvaka je osvojila ekipa Prosvete, ki je v končnici (play offu) gladko, z 2:0, premagala moštvo Podljubelja A, vendar pa je bil "finale pred finalom" dvoboja s Tibharjem, ki ga je Prosveta dobila z 2:1. V tekmi za tretje mesto so Tibharji premagali Blue racerse, od petega mesta naprej pa so se razvrstili Podljubelj B, Koprive B, Karantanči in Pečko. Ekipa Pečko so izključili iz tekmovanja, saj je ni bilo na štiri tekme. Če bo v naslednjem sezoni hotelaigrati, bo morala začeti v B skupini, v kateri pa so tokrat zmagali Zupani pred ŠD Brezje, ŠD Loka in Smrkci.

Letošnje tekmovanje je pokazalo, da je igra na vse višji kakovostni ravni in da bi bilo treba razmišljati tudi o organiziranju odbojkarskega kluba.

J. Kikel

Nataša Bokal v prvi jakostni skupini slalomistk

Volja je bila močnejša od hude poškodbe

Ko smo se pred tremi leti povabil na pogovor k alpski smučarki Nataši Bokal iz Škofje Loke, nas je na hodniku šolske stavbe pričakala z opornicami v rokah. Malokdo je tedaj verjel, da bo volja močnejša od hude poškodbe kolenskih vezi in da bo za nekatere že odpisana Alpetourova tekmovalka po vrnitvi v državno reprezentanco in na tekme svetovnega pokala napredovala v prvo jakostno skupino. Nataša je po treh zaporednih uspehih, predvsem pa s šestim mestom v slalomu v Hinterstoderju, kjer si je kot novinka dneva prislužila tudi uro, ter po uvrnitvah v deseterico v Hausu in na pohorski Zlati lisici, uspelo prav to. Bokalova je zdaj četrta jugoslovanska smučarska v elitnem klubu "petnajsterice". Jugoslavija pa s tem druga slalomska velesila, slabša le od smučarsko prerojene sosedke Avstrije.

Ob vrnitvi, kakršnih je bilo doslej malo, so presenečeni trenerji in vsi drugi, še najbolj pa Nataša sama, ki pred sezono ni verjela, da bi lahko osvojila kakšno točko svetovnega pokala. Zdaj jih ima že 23, kar ji v slalomski razvrstitvi svetovnega pokala zagotavlja trinajsto mesto in kar je tudi vplivalo na to, da je že spremenila letosnjo tekmovalne cilje. Potrebovala bi vsaj še en dober rezultat v slalomu (do konca sezone so še trije, vendar še male), da bi se obdržala v prvi jakostni skupini; sicer pa si dvakratna državna prvakinja v smuku tudi ne želi odreči prvi smučarski ljubezni - smuku. Če bi bila rojena v Mariboru, kjer smuku dajejo več poudarka kot v Škofji Loki, bi bila danes verjetno smukačica, pravi zdaj 23-letna Nataša Bokal, ki bi še letos poleti nemara odšla z Andreju Potisk na smukaški trening z Avstrijkami, če jim tega ne bi preprečilo pomanjkanje snega.

C. Zaplotnik

Blejski šahovski festival od 1. do 11. marca

Za 59 tisoč dinarjev denarnih nagrad

Bled, 24. januarja - Šahovski zvezzi Slovenije in Gorenjske prireja od 1. do 11. marca na Bledu tradicionalni, že enajsti mednarodni šahovski festival s turnirji za sahiste, sahiste in za veterane (nad 55 let). Tekmovanje, katerega pokrovitelj je podjetje za mednarodno trgovino Intertrade Ljubljana, bo potekalo po švicarskem sistemu. Na sporedno bo devet kol, zaključek festivala in podelitev nagrad pa bo do 10. marca. Prijave in placilo za nastop na festivalu sprejemajo 1. marca od 9. do 15. ure v Kongresni dvorani hotela Toplice. Velemojstri, mednarodni mojstri, igralci z ratingom, višjim do 2399 točk (igralki 2199 točk) in veterani ne plačajo pristopnine, za mladince in mladinke je 280 dinarjev, druga 2800, tretja 2100 itd. Z denarjem bodo nagradili najboljših sedem sahistov, s praktičnimi nagradami za še najboljšo mojstro in kandidatko brez ratinga. Na naslov pa praktične nagrade.

Prireditelji bodo popestili festival še z dvema turnirjema: 4. marca dopoldne bo odprt mednarodni hitropotezni turnir, na katerem bo glavna nagrada 4.000 dinarjev, 10. in 11. marca pa bo še mednarodni turnir v "rapid šahu" s prvo nagrado v vrednosti 8.000 dinarjev.

C. Z.

Z občnega zbora postaje GRS Tržič

S sistemskim virom financiranja še učinkovitejše delo GRS

Tržič, 22. januarja - »Verjetno, prosjačenja za človekoljubo delo v gorah imamo dovolj! Prav radi bi imeli sistemski vir finansiranja naše dejavnosti,« je na petkovem večernem občnem zboru, v poročilu o lanskoletnem delu postaje GRS Tržič, povedal načelnik Anton Kralj.

C. Z.

Za drago reševalno opremo in usposabljanje članov, prislužili sami. Od prodaje nalepk »podporni član«, do čiščenja oken na upravnih stavbi tovarne Peklo z ratingom, višjim do 12.500 dinarjev prihodkov, trenutno jim je v blagajni ostalo 2.200 dinarjev. Za uresničitev letosnjih načrtov je to seveda premalo, zato so bili reševalci na občnem zboru toliko bolj veseli zagotovila predsednika Izvršnega sveta SO Tržič, Slavka Terana. Zagotovil jim je, da bi sistemski vir za finansiranje GRS lahko postal občinski sklad z določenimi sredstvi.

Ozvezni so na zboru za načelnika ponovno izbrali Antona Kralja, njegov načelnik pa je Janez Lončar.

Mirko Kunšič

TV SPORED

PETEK

26. januarja

- 8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored
14.10 Video strani
14.45 Video strani
14.55 Teleski 90
15.25 Svet na zaslonu
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 EP, Video strani
16.30 TV dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
17.50 TV okno
18.00 Spored za otroke in mlade
18.00 Pojdi nekam, ne ve se kam
18.15 A. Lindgren: Pika Nogavička, švedska nanizanka
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.14 Propagandna oddaja
20.20 Nafta, angleško-norveška dokumentarna serija
21.15 Ulice San Francisca, ameriška nanizanka
22.10 TV Dnevnik 3
22.30 EX libris
23.25 F. Fellini: Satiricon, ital. film
1.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos
17.55 Regionalni programi TV Ljubljana - studio Maribor
19.00 35 let ansambla Štirje kočači
19.30 TV dnevnik
19.55 TV okno
20.00 Žarišče
20.30 Človek in glasba
21.20 Satelitski programi — poskusni prenos

1. program TV Zagreb

- 8.30 Otoška oddaja
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski izobraževalni program
12.30 Poročila
12.35 Lokalni program
15.30 Poročila
15.40 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Izobraževalna oddaja
17.50 Šaram baram, zabavno-glasbena oddaja
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik 2
20.00 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
21.00 Glasba razpoloženja
21.45 TV Dnevnik
22.10 Kulturni magazin
23.05 Poročila v angleščini
23.10 Noč in dan
1.10 Poročila

NEDELJA

28. januarja
- 8.20 Video strani
8.30 Otoška matineja
9.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju superveleslalom (ž), prenos
10.10 Šopek domačih
10.25 Val D'Isere: Svetovni pokal v alpskem smučanju superveleslalom (m), prenos
11.50 Videomeh
12.20 Kmetijska oddaja TV Sarajevo

- 13.20 Dedičina Guldenburgovih, nemška nadaljevanja
14.05 Prisluhnimo tišini
14.45 Kolo sreće
16.25 EP Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Slovenija, dokumentarna oddaja
17.05 Televizija — tukaj in zdaj
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 G. Mihelić — E. Kusturica: Dom za obešanje, nadaljevanja TV Sarajevo
20.50 Propagandna oddaja
21.00 Zdravo
22.20 TV dnevnik
22.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 10.00 Danes za jutri, oddaja za JLA
13.00 Satelitski programi — poskusni prenos
15.30 Rožnati panter, ameriški film
17.25 Nedeljsko športno popoldne
17.30 Ljubljana: DP v košarki Smeli Olimpija: Jugoplastika, prenos
19.30 TV dnevnik
19.55 Premier
20.00 Žarišče
20.30 Znanost, kanadska znanstvena serija
21.00 Sedma steza
21.15 Koncert unicefa
22.45 Satelitski programi — poskusni prenos

- 16.45 Mozaik, ponovitev
18.05 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
18.25 Miti in legende islamskih ljudstev: Kaj je Islam, oddaja TV Beograd
18.40 Preproste besede: V grobovih nemih teh (pesniško ustvarjanje mladih
18.55 Risanka
19.17 EPP
19.20 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 B. Brecht: Malomeščanska svatba, priredba predstave drame SNG Ljubljana
22.25 TV dnevnik
23.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos
19.00 Pustolovčina, izobraževalna serija
19.30 TV dnevnik
19.55 Premier
20.00 Žarišče
20.30 Znanost, kanadska znanstvena serija
21.00 Sedma steza
21.15 Koncert unicefa
22.45 Satelitski programi — poskusni prenos

1. program TV Zagreb

- 8.20 TV Koledar
8.45 Radovedni, zdravol, oddaja za otroke
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Zimski šolski program: Likovna umetnost; Sedmo čudo
11.30 Zimski izobraževalni program
12.35 Poročila

- 12.40 Smešni ljudje, sovjetski film
14.35 Poročila
14.45 Ponovitev nočnega programa
17.00 TV dnevnik
17.20 Nekaj več, izobraževalni program
17.50 Gozdne zabave, oddaja za otroke
18.05 Radovedni, zdravo
18.20 Številke in črke, kviz
18.40 Risanka
18.45 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Panonski vrh, TV drama
21.35 Zunanja politika
22.05 TV Dnevnik
22.25 Poročila v angleščini
22.30 Nočni program
0.45 Poročila

TOREK

30. februarja
- 8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški spored
10.10 Sokoli
13.35 Video strani
15.15 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Mozaik, ponovitev
17.00 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.17 TV okno
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Film tedna Hladno poletje 53, sovjetski film
21.45 TV Dnevnik 3
22.05 Zvezdni prah, zabavno-glasbena oddaja TV Beograd
22.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos
19.00 Divji svet živali: Ptice otoka Bornea, poljudnoznanstvena serija
19.30 TV dnevnik
19.55 Premier
20.00 Žarišče
20.30 U. Vrabec: Tolminski puntarji, opera

- 17.25 Video strani
17.30 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 G. Kelly: Vedno popoldne, avstralska nadaljevanja
21.05 Top hat show (Davor Božič), zabavnoglasbena oddaja
21.40 EP, video strani
21.45 TV dnevnik
22.05 Hiti MESAM-a
22.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos
17.40 Svet športa, oddaja TV zahreb

- 18.30 Teleski 90
19.00 Folkart: Mme Marie Curie Skłodowska

- 19.30 TV dnevnik

- 20.00 Žarišče

- 20.30 Žrebanje lota

1. program TV Zagreb

- 14.45 Ponovitev nočnega programa

- 17.00 TV dnevnik

- 17.20 Izobraževalna oddaja

- 17.50 Oddaja za otroke

- 18.20 Številke in črke, kviz

- 18.40 Risanka

- 18.45 Znanost

- 19.15 Risanka

- 19.30 TV Dnevnik

- 19.55 Vreme

- 20.05 D. Baker: Paracelsus, ang. nadaljevanja

- 21.00 Tednik

- 22.05 TV dnevnik

- 22.45 Retrospektiva »Komedija na slovenskem održu Ivan Cankar: Za narodov blagor, posnetek predstave SLG Celje

- 0.30 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos

- 18.00 Regionalni programi TV Ljubljana

- 19.00 Alo, alo, zabavno humoristična oddaja

- 19.30 TV Dnevnik

- 19.55 Premier

- 20.00 Žarišče

- 20.30 V hribih se dela dan...

- Skozi zgodovino na Triglav, dokumentarna oddaja

- 22.05 Mali koncert

- 21.20 Ta svet je pesmi vreden, dokumentarna oddaja

- 22.00 Večerni gost

- 22.45 Satelitski programi — poskusni prenos

- 23.05 EP v umetnostrem drsanju

1. program TV Zagreb

- 17.50 Miti in legende, oddaja za otroke

- 18.20 Številke in črke

- 18.40 Risanka

- 18.45 Dokumentarna oddaja

- 19.30 TV Dnevnik

- 20.00 Panorama, politični magazin

- 21.05 Kvizkoteka

- 22.20 TV Dnevnik

- 22.40 Poročila v angleščini

- 22.45 Noč in dan

SREDA

31. januarja

- 8.50 Video strani

- 9.00 Zimski počitniški spored

- 10.10 Sokoli

- 13.35 Video strani

- 15.15 Video strani

- 15.55 Žarišče, ponovitev

- 16.25 Video strani

- 16.30 TV Dnevnik 1

- 16.40 Poslovne informacije

- 16.45 Mozaik, ponovitev

- 17.00 Spored za otroke in mlade

- 19.00 Risanka

- 19.17 TV okno

- 19.20 TV okno

- 19.24 Propagandna oddaja

- 19.30 TV Dnevnik 2

- 19.55 Vreme

- 20.05 G. Kelly: Vedno popoldne, avstralska nadaljevanja

- 21.05 Top hat show (Davor Božič), zabavnoglasbena oddaja

- 21.40 EP, video strani

- 21.45 TV dnevnik

- 22.05 Hiti MESAM-a

- 22.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos

- 17.40 Svet športa, oddaja TV zahreb

- 18.30 Teleski 90

- 19.00 Folkart: Mme Marie Curie Skłodowska

- 19.30 TV dnevnik

- 20.00 Filmoskop, oddaja o filmu in Smrt lepih srnjakov, češkoslovaški film

- 22.35 TV dnevnik

- 22.55 Poročila v angleščini

- 23.00 Noč in dan

- 1.15 Poročila

22.40 Svet poroča

1. program TV Zagreb

- 15.40 Ponovitev nočnega programa

- 17.00 TV dnevnik

Agromehanika
KRANJ, Hrastje 52 a
KMETOVALCI!

»dvojna vleka«

549 DV

Izkoristite ugodnost pri nakupu kmetijske mehanizacije:

- ugoden večmesečni kredit za nakup traktorjev IMT Beograd, traktorjev TOMO VINKOVIČ Bjelovar in traktorjelastne proizvodnje.
- NOVO iz proizvodnjega programa IMT-traktor 549 (49 KM) štiri-kolesni pogon, primeren za težje hribovite terene.
- Pri nakupu škropilne tehnike lastne proizvodnje nudimo popust za go-tovinsko plačilo - tovarniške cene.

Cenjene kupce vabimo v vaš PSC v Hrastju pri Kranju. Informacije, tel.: 34-035, 34-034.

Iskra

Iskra Elektromotorji

Industrija elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
Železniki

20 %

nižje cene
v prodajalnah

Železniki,
Otoki 21
Reteče 4

064-66-441
064-632-573

Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA RADOVLJICA
SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE

OBVESTILO OBČANOM OBČINE RADOVLJICA

Obveščamo vse člane občine Radovljica, da smo v skladu z zakonom o evidenci volilne pravice, dne 23. januarja 1990 dostavili na vse oglašne deske v krajevne skupnosti občine Radovljica, na krajevno običajen način, razglas o razgrnitvi seznamov volilcev na volitve v aprilu 1990.

V delovnih dneh od 23. januarja do 9. februarja od 8. do 14. ure ima vsak občan pravico pregledati sezname volilcev in zahtevati popravek, če se ugotovijo nepravilnosti in sicer za volilne upravičence z območja krajevnih skupnosti: Radovljica, Lesce, Begunje, Brezje, Mošnje, Ljubno, Podnart, Sr. Dobrava, Kamna Gorica, Kropa in Lancovo v sobi št. 5, na sedežu sekretariata za notranje zadeve v Radovljici;

z območij krajevnih skupnosti: Bled, Gorje, Ribno, Zasip, Bohinjska Bela v pisarni krajevnega urada na Bledu;

z območij krajevnih skupnosti: Bohinjska Bistrica, Stara Fužina, Srednja vas v Bohinju in Koprivnik v pisarni krajevnega urada v Bohinjski Bistrici.

SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE OBČINE RADOVLJICA

veletrgovina
ŠPECERIJA

Delavski svet Veletrgovine Špecerija Bled razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidat mora poleg pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri,
- 3 ali 5 let prakse na odgovornejših delih v gospodarstvu,
- da ima organizacijske in poslovne sposobnosti.

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi na nslov: Veletrgovina ŠPECERIJA BLED, Bled, Kajuhova 3, z oznako »za razpisno komisijo«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po zaključku razpisa.

Zavarovalna skupnost Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj svetuje

Cesta ni kriva

Lahko ste še bolj prepričani, da nesreča niste zakrivili sami, ampak je bila zanjo kriva cesta, je takšno prepričanje in trditev izredno težko dokazovati, saj cesta praviloma nikdar ni kriva za nesrečo. Neprijetnost in posledicam v takšnih primerih se pravzaprav še najlažje izognete (kar zadeva materialno škodo) s tako imenovanim kasko zavarovanjem avtomobila.

Čeprav je letošnja "spomladanska" zima do zdaj že tretja po vrsti v zadnjih letih, ki je, lahko bi rekli, naklonjena voznikom, vendar to še ne pomeni, da je tudi varna. Pravzaprav so v takšnih zimah nevarnosti včasih še večje; predvsem zaradi nenadnih "presenečenj", s katerimi se srečujejo vozniki, (megla, nenadna poledica ali na suhi cesti za prvim ovinkom že mokro in spolzko cestišče), ki lahko neprijetno presenetijo, posledica pa je v najboljšem primeru škoda zaradi zvite pločevine. Škoda pa največkrat, čeprav je na pogled še tako neznatna, ni več majhna.

Rešitev za tašne primere in ublažitev posledic zaradi nenadnih pasti je pravzaprav samo in edino kasko zavarovanje avtomobila. Res je, da se je tudi za kasko zavarovanje včasih težko odločiti, saj smo pač takšni, da se po verjetnostnem računu raje pustimo sami sebe pregovoriti: "Škoda denarja; morda se mi pa ne bo nič zgodilo." Ko pa se potem vendarle zgodi in razmišljamo o najrazličnejših "čejih", kako bi bilo lahko drugače, velja samo še tisto, da je po toči prepozno zvoniti.

In ker je vsa težava in modrost hkrati, da se po nesreči pač ne da zavarovati za povrnitev že nastale škode, je bolje, da te stvari pravočasno in vnaprej preračunamo. Končno je tudi s kasko zavarovanjem nekako tako, kot recimo z igrami na srečo: kdor nič ne tvega, nič ne...

Pa pustimo takšne neresne primerjave, saj nesreča ni hec. V Zavarovalni skupnosti Triglav, Gorenjski območni skupnosti Kranj ugotavljajo, da kasko zavarovanje avtomobilov ni nikakršna izjema oziroma redkost ob tako imenovanem obveznem zavarovanju. Kako bo z morebitno "popentivjo" tovrstnega zavarovanja, je težko napovedovati. Res pa je, če se bo po-

cenilo (kar pravzaprav ne bi smelo biti nič nenavadnega) tudi avtomobili po sprejetih sedanjih ukrepih, potem se bo pocenilo tudi tovrstno zavarovanje. Sploh pa, kar zadeva zavarovanje avtomobilov velja, da je le-to odvisno od gibanja cen naših avtomobilov.

Pri sklenitvi kasko zavarovanja v Zavarovalni skupnosti Triglav, Gorenjski območni skupnosti Kranj pa so vendarle že zdaj nekatere olajšave. Tako na primer znesek za kasko zavarovanje avtomobila lahko odplačujete 12 mesecev (brez obresti), če se je poleg vas za takšno zavarovanje odločilo še pet (skupaj torej šest) lastnikov avtomobilov. Ta način velja le v primeru, da vsi lastniki (v isti delovni organizaciji) prvič sklenejo kasko zavarovanje. Drug način pa je, da znesek kasko zavarovanja lahko plačate v štirih zaporednih obrokih. V tem primeru število voznikov ni pogoj. Pač pa pri štirimesečnem odplačevanju plačate eno odstotne obreste na mesec.

V Zavarovalni skupnosti Triglav, Gorenjski območni skupnosti Kranj, pa so se odločili še za eno novost v okviru podpore akciji -10%. Če boste med tistimi, ki se bodo letos prvič odločili za kasko zavarovanje avtomobila, ali pa imate že 50-odstotni popust (benifikacijo) pri obveznem zavarovanju, boste pri sklenitvi zavarovanja dobili poseben kupon za brezplačen pregled zavornega sistema na vašem avtomobilu.

agrotehnika-gruda

L J U B L J A N A

n. sol. o.

Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681, Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 622-166, Skladišče mehanizacije, Naklo, tel.: 47-171

Cenjene kupce obveščamo, da naše poslovalnice v Kranju in Škofji Lobi poslujejo od 7. do 17. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Skladišče Naklo pa od 7.30 do 15. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Se priporočamo za obisk; postregli vas bomo v vaše zadovoljstvo po konkurenčnih cenah.

GORENJSKI GLAS

Komunalno podjetje
Škofja Loka

objavlja prosta dela in naloge

SALDAKONTIST 220

Pogoji:

- srednja ekonomska šola in 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih
- poskusno delo 60 dni
- nastop dela takoj ali najkasneje do 1. 3. 1990.

Vloge z dokazili o izobrazbi sprejememo 8 dni po objavi.

TURISTIČNO DRUŠTVO
DRAGOČAJNA – MOŠE
61216 Smlednik

Oddamo v zakup:

1. Nedograjen objekt — trgovina
2. Okrepčevalnica
3. Proste kapacitete igranja tenisa na razsvetljenih igriščih

Vsi objekti se nahajajo v campu »SMLEDNIK« v Dragočajni. Informacije lahko dobite na tel.: 061 843-092, vsak dan med 17 in 19 uro. Prošnje sprejemamo 8 dni po objavi.

ISKRA KIBERNETIKA KRANJ

DRUŽBENA, ZASEBNA IN MEŠANA PODJETJA TER OBRTNIKI!

V najem dajemo

POSLOVNE PROSTORE
v objektu Kranj, Planina 2.

Prostori so primerni za razvojno, montažno in servisno dejavnost, pisarniško poslovanje, skladiščenje ipd. Najemnikom nudimo pomoč pri ustanavljanju podjetij, vodenju poslovnih knjig, laboratorijskih in orodjarskih storitev ter vzdrževanju. Prostori so ogrevani in čiščeni. Zagotovljen je telefon in te-faks ter stalna vratarška služba. Informacije daje Investicijska služba Iskre Kibernetike Kranj, tel. 22-564

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tečnile, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje naslednja dela in naloge:

POUČEVANJE SLOVENSKEGA JEZIKA
za nedoločen čas s polnim delovnim časom
Nastop dela 19. 3. 1990.POUČEVANJE KEMIJE
za nedoločen čas s skrajšanim delovnim časom
(od 5. 2. do 15. 6. 1990)

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih je predpisal strokovni svet SRS za vzgojo in izobraževanje oziroma so določeni v vzgojno izobraževalnimi programi.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošlejo v 15 dneh na naslov: Srednja tečnina, obutvena in gumarska šola Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. OPRAVLJANJE KOMERCIALNIH DEL

Pogoji:

- ekonomski tehnik
- dve leti in pol delovnih izkušenj pri opravljanju sorodnih del
- 3 mesece poskusnega dela

2. ŠIVANJE ŽENSKE KONFEKCIJE

Pogoji:

- tečnilni konfekcionar IV. zahtevnostne stopnje
- dve leti in pol delovnih izkušenj
- 3 mesece poskusnega dela

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajte v 8 dneh na naslov: Oblačila Novost Tržič, Usnjarska ulica 3. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI ZAVOD
JESENICE

Razpisna komisija za imenovanje direktorja Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA JESENICE

Pogoji:

- kandidat mora izpolnjevati pogoje, določene s prvim odstavkom 89. člena Zakona o osnovni šoli
- imeti mora:
- pedagoško izobrazbo
- pet let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu
- organizacijske in strokovne sposobnosti za vodenje in usmerjanje pedagoškega dela

Kandidati naj pošlejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice, Tomšičeva 5, Jesenice, z oznako »Za razpisno komisijo.«

PTT PODJETJE KRANJ, p. o.
Kranj, Mirka Vadnova 13

PTT Podjetje Kranj, p. o. objavlja prosta dela in naloge:

1. DOSTAVLJANJE PTT POSILJK na PE Škofja Loka
— 3 delavci za določen čas

Pogoji:

- dokončana osnovna šola
- vozniški izpit A oz. B kategorije

Delovno razmerje se sklepa za določen čas, poskusno delo traja tri mesece.

Kandidati naj naslovijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov PTT podjetja Kranj, PE Škofja Loka, Titov trg 9, Škofja Loka. Prijave bomo sprejemali 8 dni po objavi, vsi prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po opravljeni izbiri.

VZGOJNI ZAVOD PREDDVOR
64205 PREDDVOR

Komisija za sprejem in odpust delavcev Vzgojnega zavoda Preddvor objavlja prosta dela in naloge:

1 specjalnega pedagoga MVO ali psihologa,
za določen čas - 30. 6. 1990;
zaželen moški

Rok prijave: 10 dni po objavi na naslov: Vzgojni zavod Preddvor, 64205 Preddvor.

PLANINSKO DRUŠTVO
JAVORNIK - KOROŠKA BELA

64270 Jesenice

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela odda v najem PLANINSKI DOM NA PRISTAVI.

Od najemnika pričakujemo določeno investiranje, redno vzdrževanje, pokrivanje vseh stroškov in plačevanje najemnine.

Pismene ponudbe sprejemamo na naslov: Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela, 64270 Jesenice, Koroška 13.

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ
Tržič, Cesta JLA 14

razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

SISTEMSKI INŽENIR

Pogoji:

- fakulteta za elektrotehniko ali tehnična fakulteta - VII. st. SSI
- 2 leti delovnih izkušenj
- 5 mesecev poskusnega dela

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba in sicer v roku 8 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

razpisuje delovne naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. DIREKTOR TOVARNE VELEPNEVMATIKA
2. DIREKTOR TOVARNE VIST
3. DIREKTOR KONTROLE KAKOVOSTI TOVARNE AVTOPNEVMATIKA SAVA - SEMPERIT
4. DIREKTOR SPLOŠNEGA SEKTORJA
5. DIREKTOR FINANČNEGA SEKTORJA
6. DIREKTOR SEKTORJA ZA PLAN IN ANALIZE IN RAČUNOVODSTVO
7. DIREKTOR SEKTORJA ZA KAKOVOST IN ZANESLJIVOST

Pogoji za zasedbo razpisanih delovnih nalog so:
pod 1. in 2.:

- visoka strokovna izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in najmanj 3 leta prakse v gospodarstvu ali
- višja strokovna izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri in najmanj 5 let prakse v gospodarstvu, znanje tujega jezika

pod 3.:

- visoka strokovna izobrazba tehnične smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje tujega jezika

pod 4.:

- visoka strokovna izobrazba družboslovne smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje tujega jezika

pod 5.:

- visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- ZT registracija,
- znanje tujega jezika

pod 6.:

- visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje tujega jezika

pod 7.:

- magisterij tehnične smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje tujega jezika

Ostali pogoji za vse razpisane delovne naloge:

- organizacijske in vodstvene sposobnosti,
- ostali pogoji določeni v DD o kadrovski politiki občine Kranj

Izbrani kandidati bodo imenovani za določen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema Sava Kranj, Kardovski sektor, Škofjeloška 6, 64000 Kranj, 15 dni po objavi.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri najkasneje v 30. dneh po izteku razpisa.

KARAVANŠKA
POSLOVNA SKUPNOST
n. sol. o. JESENICESp. Plavž 6 b
IZVRŠNI ODBOR

Izvršni odbor Karavanške poslovne skupnosti Jesenice razpisuje na podlagi 48. in 49. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v poslovno skupnost, dela in naloge SEKRETARJA Karavanške poslovne skupnosti Jesenice, za dobo 4 let.

Pogoji:

- da ima visoko oziroma višješolsko izobrazbo
- da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj
- da je z dosedanjim delom dokazal organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življjenjepisom v 8 dneh pošlejo na naslov Karavanška poslovna skupnost - za Izvršni odbor, 64270 Jesenice, Sp. Plavž 6 b.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dneh po opravljeni izbiri.

MALI OGLAS

27-960
cesta JLA 16

Prodam barvni TV LOEWE OPTA.

961-784 976

Prodam 250-litrski HLADILNIK, s 50-litrskim ZAMRZOVALNIKOM, star 4 leta. 80-133 964

Ugodno prodam barvni TV iskra, daljinsko upravljanje. 40-567 973

Prodam barvni TV grundig, ekran 51 cm. Hratič 10, Kranj, 33-085

Prodam TELICO simentalko, breja 8 mesecev. Dvorska vas 22, Begunje 978

Prodam nov ELEKTROMOTOR 3 kW, 20% ceneje. Zg. Duplje 80 433

Prodam GLASBENI CENTER MC 2000. St. Žagarja 10, Kranj, 22-552 989

Nov trofazni VRATALNI STROJ prodam za 13.000,00 din. Možnost plačila na 3 obroke, brez obresti. Šmid, Bodovlje 19, Škofja Loka 1000

Ugodno prodam nerabileno 520-litrsko zamrzovalno SKRINJO. 57-769, popoldne 1001

Prodam črno-beli TV. 49-346 864

Prodam enosno traktorsko PRIKOLICO, primera za manjši traktor in črno-beli TV gorenje. Pogačar, Grabče 16, Zg. Gorje 869

Prodam VITEL tajfun, 5 ton. 69-654, popoldne 1033

Prodam VIDEOREKORDER. 35-352 1036

Prodam barvni TV itt. Polajnar, Otoki 2, Železniki 1037

Prodam nov barvni TV samsung. Cena ugodna. 34-045 1043

Prodam barvni TV in klavirsko HARMONIKO weltmeister. 51-332 1045

TRAKTOR zetor 67-11, odlično ohranjen, 1.800 delovnih ur, ugodno prodam. 061/666-056 1066

Bi se radi odzvali na mali oglas, objavljen pod šifro?

Zaradi mnogih telefonskih pozivov in obiskov v naši malooglalsni službi vam sporočamo, da vam na slova naročnika malega oglasa, objavljenega pod šifro, ne smemo posredovati.

Oddate pa lahko vašo pismo ponudbo, opremljeno s šifro in številko oglasa ter z vašim naslovom in morebitno vsebino, ki bi jo radi posredovali stranki, ki je odprla šifro. Ponudbe oddajte pri nas, mi pa jo bomo izročili naročniku oglasa pod šifro.

Malooglalsna služba

NOVO**PIZZERIJA MLIN**

Prebačevanje pri Kranju

Cenjene goste obveščamo, da je lokal odprt vsak dan od 17 do 23 ure (razen srede)
Sobota, nedelja od 12 do 23 ure
Se priporočamo

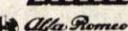
Ugodno prodam 3 leta star barvni TV iskra, ekran 56 cm in dvojni RADIOSKETOFON goldstar, z ločljivimi zvočniki. Ogled možen, od 17. do 19. ure. Informacije na 622-171, od 11. do 14. ure 1074

Prodam nov VIDEOREKORDER. 49-421 1076

Prodam nov, nerabljen, 275-listrski HLADILNIK z zamrzovalnikom. 43-126 1077

Odlično ohranjen barvni TV kerking na daljinsko upravljanje, prodam za 700 DEM. Dolenc, Gorenja vas 242 1084

Prodam TRAKTOR tomo vinkovič, s kesonom ter FREZO in VITLO. 622-575 1093

AUTO Ortner

 • NADOMESTNI DELI
 • dodatna oprema
 • servis
 • POPRAVILA VSEH VRST
 BELJAK. Tel.: 9943-4242-28494
 PICCOSTRASSE 42

GRADBENI MATERIAL

Prodam 4.000-litrsko CISTERNO za olje in 280-litrski kombinirani BOJLER. 622-026 639

Prodam nova balkonska VRATA termopan Jelovica, dim. 100 x 220 cm in OKNO, dim. 60 x 90 cm, 40 odstotkov cene. 45-052 746

Prodam 2.000-litrsko CISTERNO za olje, nova, 10 odstotkov cene. Kališka 14, stan. 2, Kranj. 35-004, od 14. do 15. ure 858

Novo PEĆ za centralno kurjavo itpp Ribnica, 40 kW, ugodno prodam. 661-627-103 897

Prodam 20 kosov ŠPIROVCEV, dim. 12 x 14 x 700 cm in 20 kosov ŠPIROVCEV, dim. 12 x 14 x 400 cm. 75-320 947

Prodam betonsko ŽELEZO, premera 8 mm, v kolobarju, 360 kg, 20 odstotkov cene. Alojz Slak, Žeje 10, Duplje, 70-709 1012

Prodam borove PLOHE in borove DESKE, deb. 2 cm. 40-125 1022

Prodam borov OPAŽ. 27-791

Prodam 6 kub. m. suhih smrekovih PLOHOV. 39-930, popoldne

Prodam suh smrekov OPAŽ, šir. 8 cm. 58-218 1081

Ugodno prodam mehko IZOLACIJSKO VOLNO, 200 kub. m. Informacije na 37-661, v petek popoldne, v soboto in nedeljo

IZGUBLJENO

Dne 13. 1. sem izgubil VRATA od šivalnega stroja, na relaciji Visoko - Primskovo. 26-774 962

lesnina

Moderni interjeri

nudi:
pralne in pomivalne stroje

BOSCH

po ugodnih cenah in zelo ugodnih pogojih, na 6 mesečno odplačevanje, s preračunano obrestno mero 3,51 %
Cena pralnega stroja Din 12.013.—
Cena pomivalnega stroja Din 11.056.—

Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah.

VIKÝ
VINOTEKA
VIKI&MARJANT KALECGASILSKA CESTA 9
o 208 ŠENCUR**VAM PO ZELO UGODNIH CENAH NUDI:**

- VSA SLOVENSKA ZAŠČITENA VINA
  - SOKOVE
  - GAZIRANE PIJAČE
  - PIVO
  - ODPRTO
  - VSAK DAN OD 15. DO 19. URE
  - SOBOTA OD 8. DO 19. URE
  - NEDELJA OD 8. DO 13. URE
- Se priporočamo!

KUPIM

Kupim 10 dni starega TELIČKA simentalca. 64-111 854

Kupim moške DRALKE, štev. 38 do 39. 28-741 861

Manjšo PARCELO za vikend, v okolici Kranja, kupim. 37-526

Kupim CEVI in KOLEN, 45 stopin, za puhalnik Taifun. 45-214

Kupim OBRAČALNIK BCS za seno. 70-790 953

Kupim teden dni starega BIKCA simentalca. 70-624 982

Kupim TELETA, starega do 15 dni. 061/613-097 986

Kupim R 18, na 5 prestav. 39-933 1006

Kupim otroški AVTOSEDEŽ. 57-732 1028

Kupim jelšove HLODE ali PLOHE, deb. 5 cm. 45-096 1046

Kupim 200 kg težkega BIKCA simentalca. 45-338 1058

Kupim 7 dni starega BIKCA simentalca. 70-035 1082

Dne, 27. 1. 1990
od 7. do 12. ure
lahko ugodno ku-
pite prejo v Almiri,
Jalnova 2 - Rado-
vljica.

Prejo raznih barv
in finoče prodaja-
mo po zelo ugod-
nih cenah.

OBVESTILA

ŽALUZIJE, ROLETE, LAMELNE
ZAVESE lahko naročite na
061/50-720, Roletarstvo Nogra-
šek, Milje 13, 64208 Šenčur 115

ROLETE, žaluzije, lamele zavese,
parket, zasteklitev balkonov, naro-
čite na 75-610 267

Pozor! Generalno obnavljamo
PRALNE STROJE goreњe, ei Niš,
po konkurenčnih cenah, z 1-letno
garancijo. Servis pralnih strojev
Podjed, Sr. vas 92, Šenčur,
061/557-776 ali 061/553-336 552

ELEKTROINSTALACIJO vam izde-
la ali obnovi: Joža Benedičić, Pre-
zreženje 22, Podnart, 70-482 626

Podjetja, obrtniki, zasebniki: z va-
šim materialom ali brez njega, iš-
čem ekipo za PREKRITJE STREHE
z letvami in opečnimi strešniki. 756

MONTIRAM stropne in stenske
obloge. Krapež, C. 1. maja 1, Kranj,
od 18. do 20. ure 803

Nudimo vam kvalitetno KNJIGO-
VODSKO in FINANČNO spremišja-
nje vašega poslovanja. Svetovalni
inženiring! 36-064 838

Cenjene goste obveščamo, da bo
Gostilna pri Slavki, v Podbrezjah,
ZAPRTA do 5. 2. 1990. 842

OSTALO

Prodam otroški kombiniran itali-
janski VOZIČEK giordani.
38-685 857

Prodam vrtino, leseno UTO. dim. 3
x 3 m 892

Prodam termoakumulacijsko PEČ,
3,5 kW, malo rabljeno. Justin, Je-
lovška 10, Radovljica 910

GORSKO KOLO, Rog horizont, v
garaniji, ugodno prodam.
33-577 911

Prodam jedilni KROMPIR, Igor.
70-789 916

Prodam VITRINO in PEČ, 3 kW,
poceni. 23-823 918

Prodam otroška VOZIČKA, šport-
nega in globokega. 50-204 929

Prodam BILJARD hobi 83.
622-581 934

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, sestre, tete in sestrične

ANICE DEMŠAR

roj. Brilly

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji
poti, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam izrekli sožalje.
Posebna zahvala zdravstvenemu osebu bolnice Jesenice,
predvsem dr. Mencingerju za skrb ob njeni bolezni. Hvala
govornici Bizjakovi, ki se je poslovila v imenu internirank
iz taborišča Aichah in ZB Kranj.

VSI NJENI

Kranj, januar 1990

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila mama, sestra in teta

MARIJA LOTRIČ

p. d. Bizjakova Micka iz Selc

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji ob težki bolezni
stali ob strani. Še posebno zahvalo smo dolžni Mileni Ber-
ce za skrbno in požrtvovalno pomoč. Prav tako se zahvaljujemo tudi Pavli Benedik, vsem sosedom, sorodnikom,
priateljem in znancem, ki ste ji krajsali težke dni. Poseb-
na zahvala g. župniku za obiske in lepo opravljen pogreb-
ni obred, cerkvenim pevcem, pevkemu zboru Niko, pod-
jetju Alpes, sodelavcem in vsem drugim za darovanje cve-
teje in izrečeno sožalje. Vsem, ki ste s toplo mislio in bese-
do sočustvovali z nami še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerka Mira in vsi njeni

Selca, 21. januarja 1990

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila mama, sestra in teta

MARIJA LOTRIČ

p. d. Bizjakova Micka iz Selc

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji ob težki bolezni
stali ob strani. Še posebno zahvalo smo dolžni Mileni Ber-
ce za skrbno in požrtvovalno pomoč. Prav tako se zahvaljujemo tudi Pavli Benedik, vsem sosedom, sorodnikom,
priateljem in znancem, ki ste ji krajsali težke dni. Poseb-
na zahvala g. župniku za obiske in lepo opravljen pogreb-
ni obred, cerkvenim pevcem, pevkemu zboru Niko, pod-
jetju Alpes, sodelavcem in vsem drugim za darovanje cve-
teje in izrečeno sožalje. Vsem, ki ste s toplo mislio in bese-
do sočustvovali z nami še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: hčerka Mira in vsi njeni

Selca, 21. januarja 1990

ŽIVALI

Prodam bukova in hrastova DRVA,
Jana Bohinjec, Leše 19, Tržič 1073
Otroški športni VOZIČEK in STOL-
ČEK, vse chicco, ugodno prodam.
33-941, popoldne 1078

Prodam 360-litrski AKVARIJ, s
kompletno opremo in ribami. Had-
žimustafa, Jaka Platiša 17, Kranj-
Planina III. 1094
INŠTRUIRAM matematiko in fizi-
ko, za osnovne in srednje šole.
Uspeh zagotovljen. 25-861, int.
336, dopoldne 1096

Prodam AT comp. rač., 12 MHz
1MB ram, HD44MB, FD 1.2 MB,
kontroler VD 1:1 interleave, Hercu-
les. Informacije 36-412

ZAPOSLITVE

Rutinirana PEVKA išče narodno-
zabavni ali zabavni ansambel za
skupno sodelovanje. 27-233,
Anica 823

Sprejem DELO na dom.
67-106 847

ORODJARJA ali KOVINJARJA
sprejem v proizvodnjo plastike v
Kranju. Ponudbe z opisom dose-
danje zaposlitve pošljite na oglasni
oddelek. Šifra: PLASTIKA 860

iščem popoldansko DELO (sesta-
vjanje, vrtanje ali varenje). Šifra:
POPOLDANSKO DELO 867

KV NATAKARJA in NATAKARICO,
zaposlimo. Gostisce "Okarina",
Bled. 77-458 881

INFO-STAN

Računalniško posredovanje
informacij o zamenjavi, nakupu,
prodaji, oddaji (brevpla-
čno) in najemu stanovanj,
hiš, parcel, vikendov, lokalov.
Tel. (061) 443-242, od 8. do
14. ure, v soboto od 10. do
12. ure

Sem KV AVTOMEHANIČEK in KV
VOZNIK A, B, C in E kategorije, z
9-letnimi delovnimi izkušnjami. V
okolici Kranja iščem sebi primerno
delo. Ponudbe na 41-037 888

TRGOVKO zaposlim, redno ali ho-
norarno, v trgovini z mešanim bla-
gom, na Jezerskem. Informacije
na 28-938 893

TAJNICO z znanjem komerciale iš-
če privatno podjetje v Kranju.
34-828 924

Kvalitetnim ŠIVILJAM nudimo de-
lo na domu. Šifra: "345" 928

iščemo sposobne in ambiciozne
SODELAVCE za sklepanje po-
godb. Ponudbe s telefonom in na-
slavom pošljite na oglasni oddel-
ek. Šifra: ODLIČNA STIMULACI-
JA 955

Honorarno zaposlim ČEVLJARJA
upokojenca, 4 ure dnevno.
46-169 992

Zaposlim prijetno dekle Z VESE-
LJEM DO ŽIVALI, iz Ljubljane ali
okolice. 24-571 998

Prodam otroška VOZIČKA, šport-
nega in globokega. 50-204 929

Prodam BILJARD hobi 83.
622-581 934

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroško POSTELJICO.
38-397 943

Iščem INŠTRUKTORICO za angle-
ški jezik in matematiko, za srednjo
šolo, v okolici Kranja. 49-550

Iščem obiralce gob v Grobišču.
35-833

Prodam bukova DRVA. 68-662

Prodam dobro ohranjeno ZIBEL-
KO in otroš

Še teden dni počitniških užitkov

Kranj, 26. januarja - Veliko gibanja in duševne hrane, so dejali pri kranjski zvezi priateljev mladine in mladinski organizaciji ter pripravili bogat program dejavnosti za letošnje počitnice. Prihodnji te dan nekaj novosti.

Vsako dopoldne darsanje, tenis, biljard, plavanje, video projekcije in kino, popoldne po šoli jahanja, plesni tečaji in tudi kino, se za kranjske počitničarje nadaljujejo tudi prihodnji teden. V ponedeljek se bo v program vključila tudi Zveza kulturnih organizacij Kranj, ki od 9. do 11. v gradu Kieselstein pripravlja risanje, od 9.30 do 12.30 pa ples, kar se bo nadaljevalo ves teden. V torek in sredo bo v gradu Kieselstein ob 11. tudi ura pravljic. V sredo bo ura pravljic tudi v Pionirski knjižnici popoldne ob 16. uri. Zveza organizacij za tehnično kulturo za ta dva dneva napoveduje dopoldanske

(od 9. do 12) in popoldanske (od 13. do 15. ure) ure računalništva v domu JLA. Stirinajst-dnevno prizadevanje v plesni delavnici studia Eureka, ki poteka v Domu JLA, bodo v petek sklenili s plesno prireditijo. Tudi sobot in nedelj teh počitnic niso izvzeli, ponujajo zlasti kinopredstave (v obeh kranjskih kinematografih) in video projekcije v Carnimumu.

Tudi jeseniške počitničarje naj spomnimo, da se bodo prihodnji teden lahko ob lutkah in pravljicah družili v Kosovi graščini, v Kranjski Gori pa bodo smučarski tečaji na umetnem snegu. Pri TVD Partizanu imajo za šolarje na počitnicah

ure rekreacije. Vabi tudi drsališče v dvorani pod Mežakljo.

Škofjeloškim otrokom pa je prihodnji teden še na voljo rečreativno plavanje v bazenu od 9. do 13. ure (prvi dve ure za više in drugi dve ure za nižje razrede osnovne šole). V hali Poden lahko vsako dopoldne med 10 in 13. uro igrajo namizni tenis. Filmogledi pa si v kinu Sorata vsak večer ob 18. uri lahko ogledajo priljubljene filme.

V upanju na sneg imajo kranjski in loški organizatorji predvideno tudi smučanje, slednji v smučarski dolini v Vincarjah, Kranjčani pa na stadionu Stanka Mlakarja, kjer nameravajo ob dopoldnevin organizirati tečaj smučarskega teka.

D. Ž.

Prometna ureditev v Kranjski gori

Kranjska gora, 25. januarja - Komite za gospodarstvo in urejanje prostora je izvršnemu svetu skupščine občine Jesenice posredoval predlog nove prometne ureditev v Kranjski gori. Do zdaj je bila Borovška cesta zaprta za ves promet od križišča s Tičarjevo do križišča obvoznice pri počitniškem domu Naša djeca. Med tem časom se je izkazalo, da je popolna zapora na tem odseku neustrezna. Zato so se domenici, da bo popolnoma zaprt le del Borovške ceste, od križišča Kolodvorske dalje pa se uvede enosmerni promet.

Razen tega pa Kranjskogorci že nekaj časa razmišljajo, kako bi uredili ustrezna parkirišča in da bi pri novem trgovskem centru semaforizirali križišče. Predlagali so parkirišča pri avtobusni postaji, na prostoru za postajo milice in Petrolom ter na neizkoriščenem prostoru za hotelom Lek.

D. S.

Največja naložba - predor

V jeseniški občini je največja investicija gradnja Karavanškega predora in platojev pred predorom - parkirišča, carina, servisni plato s komunalno in energetsko infrastrukuro. Lani so se nadaljevala tudi pripravljalna dela za izgradnjo avtoceste Hrušica - Vrbna.

Za izboljšanje izdelkov in povečanje tehnološke intenzivnosti pa so lani vložili več sredstev v naslednje investicije. Mehanizirali so linije za proizvodnjo spiralnih grelcev v Kovinu, kjer so postavili tudi mostni žerjav, v Kovinarju pregledujejo žerjave in varilne aparate, posodabljajo aggregate v HE Moste in modernizirajo opremo v LIP-u Mojstrana. Izdelali so idejni osnutki za adaptacijo spodnjih prostorov v Larixu v Kranjski gori za igralnico, letos bodo priključili vročevod Hrušica, Golica je obnovila trgovino v Centru II, klavnica Jesenice je zgradila trgovino v Kranjski gori, Žičnice so postavile novo vlečnico, medtem ko bo umetno zasneževanje od Alpine do Podlesa končano v letošnjem letu.

D. S.

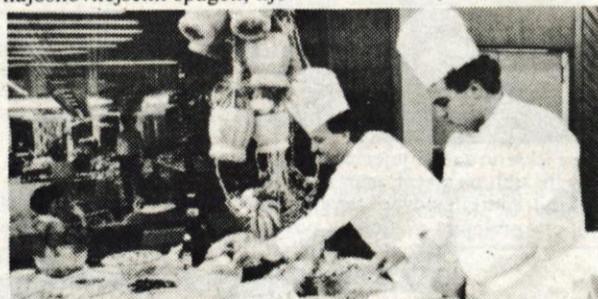
Italijanska kuhinja na Brdu

V hotelu Kokra na Brdu pri Kranju so pred dnevi pričeli s ponudbo italijanskih specijalitet. V restavracijskih prostorih so okusno pripravili prostor, ki ga pozivlja bogat solatni bar. Dekorirano omizje s približno 15 različnimi solatami in prelivmi mikavo vabi še tako zahtevnega gosta. Polega tega pa ponujajo še veliko italijanskega. Tešenine na veliko načinov, z najosnovnejšimi špageti, njo-

ke z raznimi omakami lazzane z mesom, sirom in špinaco, do teletine s florentinskim steakom. To in še veliko okusnega ponuja kuhinja mojstra italijanske hrane Alojza Škerjanca, ki skrbí za pripravo in organizacijo ponudbe ter dobro vzdružje gostov. Ludvik Zvonar in Bojan Kopač pa sta povedala: "To naj bi bil šele začetek naše dejavnosti, popestritve na Brdu ter dejanske odpotki

Alojz Škerjanec je dejal: "Hrana iz italijanske kuhinje je primerna skoraj za vsak obrok. Zaradi tega ponujamo specijalitet od 12 ure naprej, kuhinja pa obratuje tja do polnoči. Jedilnik je bogat, od prvega krožnika, predjadi, glavne jedi, sladice, ... Gosti lahko izbirajo tudi po eno jed iz ponudbe, tako, da je primerno tudi za lažje večerje. Kar pa je najvažnejše, ponujamo vse po zelo ugodnih in konkurenčnih cenah. Veseli bi bili obiska."

Text in foto: Gorazd Šink

Alojz Škerjanec kuharski mojster italijanskih specijalitet in njegov pomočnik Gregor Kunc pri pripravi solatnega bara.

MERKUR
KRANJ

PRODAJA NA KREDIT

3 ALI 6 OBROKOV IN 30 % POLOG PRI NAKUPU MINIMALNE OBRESTI

PODRLOBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH

Rešitev je semafor

Kranj, 24. januarja - O zloglasnem križišču na poti iz Kranja proti Brniku je bilo že veliko izrečenih in napisanih kritičnih besed, ki pa so naleteli na gluha ušesa odgovornih za prometno varnost. Ob tem je odveč omenjati že kar nekaj smrtnih žrtev in precej zverižene pločevine. Kljub vsemu pa je križišče še vedno takšno kot je bilo, čeprav naši sogovorniki menijo, da je potrebno korenito ukrepati.

Ciril Markun, poslovodja: »Skrajni čas je, da na križišču namesto semaforje ali zgradijo podvoze. Križišče je nevarno zlasti zjutraj, ko ljudje odhajajo na delo in ob slabih vremenskih pogojih. Tudi večina ostalih voznikov se pritožuje, vendar opozorila ne zaležejo.«

Tomislav Gorjanc: »Križišče je napačno načrtovano, kajti ceste, ki se tam križajo so zelo prometne. Potrebno bi bilo zgraditi podvoz in izvoze, nevarnost pa bi lahko zmanjšali tudi z postavljivijo semaforja in dobro opremljenostjo križišča.«

Andrej Frantar, upokojenec: »Glede na to, da peljejo skozi križišče večinoma glavne ceste, mislim, da bi bilo potrebno postaviti semafor. Veliko se govorji tudi o nadvozu, ki je za to križišče tudi ustrezena rešitev.«

Mirko Tavčar, upokojenec: »To pomembno cestno križišče bi moralno vsekakor biti bolj varno. Na vsak način je potrebno preprečiti nesrečo, to pa bi lahko storili s postavljivijo semaforja.«

M. Gregorić

Bo varovalna ograja vzdolž ceste pomagala?

Zelence zasipajo z gradbenimi odpadki

Jesenice, 25. januarja - Zelenci so naravna znamenitost, vendar gradbenikov ne moti, da ne bi vanje odlagali precejšnje količine gradbenega materiala. Sanacija Zelencov do konca letošnjega maja. Uskladiti obe študiji o Zelencih. Domačini se pritožujejo nad komarji in si želijo, da bi Blata zasuli.

V Zelencih izvira Sava Dolinka, zato so naravna posebnost in rezervat, vendar pa naravovarstveniki, predvsem pa inšpektorji, že nekaj časa opozarjajo, da Zelence zasipajo z gradbenimi odpadki. Cestno komunalna skupnost je pred leti Zelence sanirala in vsa divja odlagališča v okolici odpravila, vendar se tu še vedno odlagajo gradbeni in izkopni materiali ter komunalni odpadki. Največ je odložilo Cestno podjetje Kranj, ko je gradilo cesto, kasneje pa pri vzdrževanju ceste, predvsem pri zruških ob zelo strmem usku na severni strani magistralne ceste.

V Zelencih - pravilneje: na Blatih, kajti domačini pravijo Zelencem le zgornjem delu, kjer Sava izvira - je tudi ogromno komarjev, kajti tu se je popolnoma porušilo naravno ravnovesje. Pregnali so žabe, ki jih je bilo tu izredno veliko, zato je poleti toliko komarjev, da v

najbolj kritičnih dneh domačini sploh ne morejo ostati zunaj dalj časa. Ta sitna nadloga je že takih razsežnosti, da prebivalci pravijo, da naj Zelenci ostanejo, Blata pa naj bi zasuli.

Za Zelence so napravili dve študiji. Po eni so opredeljeni kot večnamenski zbiralnik za vodo, po drugi pa kot naravni rezervat. Vodnemu zbiralniku, ki naj bi ga uporabljali za turistične namene in za umetno zasneževanje nasprotujejo ekologija, zato naj bi zbiralnik zgradili nekoliko niže, kajti Zelenci se očitno zaplavljajo in nikakor ne odigrajo več tiste vloge kot včasih. Na vsak način pa bo treba obe študiji uskladiti.

Komite za gospodarstvo in urejanje prostora jeseniške občine se je zavzel za ukrepe za zaščito Zelencov. Vzdolž celotnega območja ob magistralni cesti se bo postavila varovalna odbojna ograja, ki jo bodo fi-

nancirali tako Cestno podjetje, komunalna, krajevna skupnost, turistično društvo, območna vodna skupnost in Žičnice, razen tega pa bo cestna komunalna skupnost pripravila predračun in organizacijo sanacije odlagališča, s tem, da se v sanacijo vključi tudi ureditev rokava Zelencov. Sanacija mora biti končana do konca maja letosnjega leta.

D. Sedej

Da ni dolgčas

Struževi pri Kranju - Zato, da mladim v Struževem in na Zlatem polju med počitnicami ni dolgčas, so poskrbeli tudi v Športnem društvu Stružev. Nabavili so črpalko in naredili led v športnem parku v Struževem. Led pa člani društva v mrzlih nočeh tudi redno obnavljajo.

A. Ž.